

Het *Nederlands Tijdschrift voor Dermatologie en Venereologie* is het officiële orgaan van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie en verschijnt 10x per jaar in een oplage van 1.200 exemplaren. Het NTVdV is vanaf 1 januari 2008 geïndexeerd in EMBase, de internationale wetenschappelijke database van Elsevier Science.

HOOFDREDACTIE

Dr. Rob C. Beljaards
Centrum Oosterwal
Binnenweg 209 | 2101 JJ Heemstede
Sandstep Healthcare Invest
Biltseweg 14 | 3755 ME Bosch en Duin
T 06-51610799 | E-mail: r.beljaards@nvdv.nl

Het katern Vereniging staat open voor nieuws en mededelingen vanuit bestuur, domeingroepen, commissies en werkgroepen van de NVDV. Het katern valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Dit wil echter niet noodzakelijkerwijs zeggen dat alle meningen en standpunten de visie van het bestuur weergeven

De inhoudelijke verantwoordelijkheid van congres- en nascholingsnummers berust bij de gastredactie van het betreffende nummer.

THEMA / WETENSCHAP / VERENIGING

REDACTIE

Dr. M.W. Bekkenk (*Domeingroep pigmentstoornissen*)
Dr. A.M. van Coevorden (*Domeingroep cosmetische dermatologie*)
P.K. Dikrama (*Domeingroep haar & nagels*)
Dr. M.B.A. van Doorn (*Domeingroep inflammatoire dermatosen*)
Dr. R. van Doorn
Dr. S. van der Geer-Rutten (*Domeingroep dermatochirurgie & lasers*)
Dr. A. Galimont-Collen (*Domeingroep dermatotherapie*)
Dr. S.M. Habib
F.M. Homan
C.J. de Jonge (*Domeingroep kinderdermatologie*)
M.J. Jonker (*Domeingroep anogenitale dermatosen*)
Dr. N.A. Kukutsch
Dr. T.M. Le
Dr. A.J. Onderdijk
Prof. dr. T. Rustemeyer (*Domeingroep allergie & eczeem*)
M. Tebbe-Gholami (*Domeingroep oncologie*)
Dr. H.B. Thio (*Domeingroep huidinfecties en SOA*)
Dr. M.B. Visch (*Domeingroep Vaten*)

WERKGROEP 'IN HET KORT'

M.W.D. Brouwer
A.L. Nguyen
Dr. N.A. Ipenburg

BEELDREDACTIE

Lies Rijksen
Virginia Hercules

INZENDEN VAN KOPIJ/RICHTLIJNEN

Richtlijnen voor het inzenden van kopij:
zie www.nvdv.nl > professionals > dermatologie > tijdschriften en boeken > NTVdV.
Hier vindt u ook het Toestemmingsformulier patiënt.

UITGEVER EN ADVERTENTIES

Stichting Beheer Tijdschriften Dermatologie
Domus Medica | Postbus 8552 | 3503 RN Utrecht
Frans Meulenberg (f.meulenberg@nvdv.nl)

REDACTIESECRETARIAAT

redactie@nvdv.nl

BASISONTWERP EN LAY-OUT

Studio Sponselee

VORMGEVING EN TRAFFIC

Daniël Gerritsen (www.dandez.nl)

DRUK EN VERZENDING

Scholma, Print & Media

COPYRIGHT

©2023 Stichting Beheer Tijdschriften Dermatologie

ISSN 0925-8604

ABONNEMENTEN

Standaard € 250,- per jaar.
Studenten (NL) € 120,- per jaar.
Buitenland € 375,- per jaar.
Losse nummers € 32,50.
Contactadres: redactiesecretariaat

INHOUD

NVED-CONGRES

(*gastredacteur: Patrick Zeeuwen*)

4 Programma

7 Abstracts

WETENSCHAP

29 Een stekelige complicatie

32 De weg naar antwoorden: COVID-19 en vitiligo

35 Acuut vulvair ulcus (Lipschütz ulcus)

ILLUSTRATIE OMSLAG

© Cartoon van Fokke & Sukke, gemaakt door John Reid, Bastiaan Geleijnse en Jean-Marc van Tol.

AUTEURSRECHT EN AANSPRAKELIJKHEID

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat deze uitgave op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld; evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie of producten van advertenties.

SPECIALS

Het is van belang dat u er rekening mee houdt dat het tijdschrift maximaal 50 redactionele pagina's mag bevatten. Als het meer dan 50 pagina's worden, dan worden de extra kosten die hieraan zijn verbonden doorberekend aan uw organisatie, tenzij u van tevoren met de NVDV andere afspraken hebt gemaakt over de verdeling van deze kosten. De kosten bedragen € 350,- per 4 gedrukte pagina's.

Minder lange to-do lijst?
Meer aandacht voor elke patiënt.

Minder zelf het wiel uitvinden?
Meer inzichten van collega's vergaren.

Minder structureel hoge werkdruk?
Meer focus op wat belangrijk is.

Ook met **minder**
meer doen,

en weten welke inzichten het beste bij u passen?
Neem dan snel contact op!

Scan de QR code
om een afspraak
te maken met uw
Janssen contactpersoon.

Of stuur een e-mail naar: janssen@jacnl.jnj.com

©Janssen-Cilag – CP-378344 – Approval date: 05-2023

Dermatoloog

Wil jij werken in een dynamisch team in een groot perifere ziekenhuis in de regio zuidoost Groningen en Drenthe?

0,6 - 0,8 fte
Arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd
(met mogelijke toetreding tot de maatschap)
Werklocatie(s) Emmen
CAO AMS

De functie

Je bent een enthousiaste en ondernemende dermatoloog en je zet je volledig in voor de dermatologische zorg. Je hebt goede communicatieve vaardigheden en kunt goed samenwerken in een team.

Het team

De vakgroep Dermatologie bestaat uit 5 dermatologen en een verpleegkundig specialist. De spreekuren vinden plaats op de 3 locaties van Treant (Hoogeveen, Emmen en Stadskanaal) en op de buitenpoli in Veendam. Er is veel aandacht voor de patiënt vanaf het moment van aanmelding bij de balie tot en met het vertrek. Er wordt gewerkt in een klimaat dat zich kenmerkt door collegialiteit, wederzijds respect en een goede sfeer. Jouw werkzaamheden zullen met name plaats vinden op ziekenhuislocatie Scheper te Emmen.

MSCT / Treant

De medische staf van Treant is verenigd in de coöperatie Medisch Specialisten Collectief Treant (MSCT), een unieke bundeling van krachten van ca. 280 ziekenhuisstafleden (vrijgevestigden, dienstverbanders, apothekers, psychologen en klinisch chemici). Ons missie is met slagkracht de beste, bereikbare en betaalbare zorg voor de regio leveren. Treant is een modern groot ziekenhuis, staat financieel gezond en ontwikkelt zich dynamisch.

Jij bent de ideale kandidaat

Je bent een ondernemende dermatoloog en je beschikt over goede dermatochirurgische vaardigheden. Je ambieert de dermatologie in de volle breedte uit te oefenen.

Je hebt bij ons de mogelijkheid om initiatieven en ideeën in te brengen, zodat we samen de vakgroep verder kunnen ontwikkelen. Ben je dit jaar klaar met de opleiding? Dan nodigen wij je van harte uit om te reageren. Daarnaast ben je beschikbaar vanaf 0,6 fte tot maximaal 0,8 fte.

Ons aanbod

Een prachtige en unieke leefomgeving met veel ruimte voor natuur en rust en goed aanbod van ruime woningen en scholen, en ook goede voorzieningen met winkel- en uitgaanssteden. Vanwege het uitstekende leefklimaat hebben veel van onze huidige artsen de stap van de Randstad naar zuidoost Groningen en Drenthe gemaakt. Daarnaast zijn er binnen ons team en ziekenhuis volop kansen om te bouwen, te ontwikkelen en mee te denken over de toekomst van de zorg in onze regio. Je ontvangt een dienstverband voor bepaalde tijd en eventueel daarna de mogelijkheid tot toetreding tot de maatschap. De arbeidsvoorwaarden zijn geregeld volgens de AMS richtlijnen. Inschaling vindt plaats op basis van kennis en ervaring.

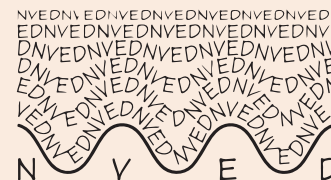
Nieuwsgierig geworden?

Vertel het ons! Wil je meer informatie over deze functie? Neem dan contact op met Gerda van der Wier, Dermatoloog/ Medisch Manager Vakgroep Dermatologie, bereikbaar via telefoonnummer 0591 69 13 15. Voor informatie over de sollicitatieprocedure kun je contact opnemen met de recruiters Floor, Dima of Monique, bereikbaar via telefoonnummer 06 27 10 28 90. Of kijk op solliciterenbijtreant.nl voor deze vacature! Acquisitie naar aanleiding van deze vacature wordt niet op prijs gesteld.

www.werkenbijtreant.nl

 Treant

Thursday 15 June 2023

- 09.30 - 10.20 **Registration and welcome with coffee/tea**
- 10.20 - 10.30 **Opening by the chair of the NVED**
- 10.30 - 11.30 **Session I: Dermato-Oncology - Innovations in dermato-oncology healthcare**
 Session chairs: Marcel Bekkenk (*AmsterdamUMC*), Marlies Wakkee (*ErasmusMC*)
1. Thamila Kerkour, *ErasmusMC* Automated assessment of histological tissue structures by artificial intelligence to predict distant metastasis in cutaneous melanoma.
 2. Celeste Eggermont, *ErasmusMC* Development and validation of a prediction model for the occurrence of subsequent cutaneous squamous cell carcinoma.
 3. Tom Wolswijk, *MUMC+* Optical coherence tomography for diagnosing recurrent basal cell carcinoma after non-invasive treatment.
 4. Anna Zwanenburg, *NKI* Clinical features and outcomes of advanced basal cell carcinoma.
- 11.30 - 12.15 **Guest Lecture by dr. Ellen van den Bogaard (*Radboudumc*) - Pirates of the Experimental Dermatology; say AhRRR**
- 12.15 - 13:15 **Lunch**
- 13.15 - 14.30 **Session II: Modeling human skin - Increasing complexity for novel applications**
 Session chairs: Ellen van den Bogaard (*Radboudumc*), Bouke Boekema (*ADBC*)
5. Patrick Mulder, *ADBC* Full skin equivalents for simulation of burn wound healing and inflammatory response.
 6. Andrew Morrison, *AmsterdamUMC* Developing a 3D human lymph node model to study inflammatory diseases.
 7. Jonas Jäger, *AmsterdamUMC* Reconstructed human skin with hypodermis shows essential role of adipose tissue in skin metabolism.
 8. Luca Meesters, *Radboudumc* A data-driven approach towards mature iPSC-derived keratinocytes.
 9. Jasper Koning, *AmsterdamUMC* Vascularization of multi-Organ-on-Chips with blood and lymphatic endothelial cells for the generation of immunocompetent skin models.
- 14.30 - 14.45 **Break (stretch your legs)**
- 14.45 - 15.45 **Session III: Experimental and clinical dermatology - From gene to function**
 Session chair: Antoni Gostynski (*MUMC+*), Joost Meijer (*UMCG*)
10. Charlotte Burms, *MUMC+* Palmoplantar keratoderma as a clinical feature of pathogenic variants in the filaggrin gene.
 11. Hanna Niehues, *Radboudumc* CYSRT1: an antimicrobial epidermal protein that can interact with late cornified envelope (LCE) proteins.
 12. Vanya Rossel, *MUMC+* Novel variants in Desmoglein 1 causing Severe skin dermatitis, multiple Allergies and Metabolic wasting (SAM) syndrome and palmoplantar keratoderma.
 13. Fieke Rosenberg, *UMCG* A genome-wide association study of hand eczema identifies locus 20q13.33 and reveals genetic overlap with atopic dermatitis.
- 15.45 - 17.15 **Poster presentations session I with coffee and tea; selection for poster walks by jury**
- P1. Miranda Jekhmane (*ADBC*) - Towards native skin: ex vivo development of skin appendages.
 - P2. Britt van der Leeden (*AmsterdamUMC*) - Systemically increased neutrophil activity and altered coagulatory phenotype after burn injury.
 - P3. Wouter Ouwerkerk (*AmsterdamUMC*) - Biomarkers for early detection of re-pigmentation in patients with non-segmental vitiligo after standard-care treatment.

- P4. Elisabetta Michielon (*AmsterdamUMC*) - An organotypic human melanoma-in-skin model as in vitro tool for testing cell-based therapies.
- P5. Selinde Wind (*CHDR*) - Shift in early-stage mycosis fungoides tumor micro-environment induced by topical chlormethine by flow cytometry of interstitial fluid.
- P6. Laura van der Meulen (*CHDR*) - Topical clobetasol-induced changes in the cutaneous microbiome composition of lichen sclerosus.
- P7. Tessa Goedhart (*CHDR*) - The development of personalised treatment for patients with chronic skin diseases through deep phenotyping: an overarching study protocol for multi-center observational trials.
- P8. Anne Schlösser (*ErasmusMC*) - Tralokinumab for patients with moderate-to-severe atopic dermatitis: results from daily practice.
- P9. Willemijn Witkam (*ErasmusMC*) - The epidemiology of acne vulgaris in a multi-ethnic adolescent cohort: a cross sectional study.
- P10. Maria Jeanine Medendorp (*HMC*) - Atypical Fibroxanthoma and Pleomorphic Dermal Sarcoma: a clinicopathological study.
- P11. Roderick Slieker (*LUMC*) - P16 loss increases genetic dependency for mitochondrial genes in melanoma.
- P12. Juliette Kersten (*LUMC*) - An overview of the epidemiology and therapeutical modalities in 426 patients with Mycosis Fungoides and Folliculotropic Mycosis Fungoides in the Netherlands.
- P13. Fauve van Veen (*MUMC+*) - Exploring perceived quality of life in middle-aged to old-aged patients with inherited ichthyosis.
- P14. Emmy Crüts (*MUMC+*) - Different surgical margins in T1 squamous cell carcinomas of the lip: a Dutch retrospective multicenter cohort study.
- P15. Tristan Bruijn (*NKI*) - Domatinostat-induced cutaneous toxicities in neoadjuvant treatment for stage III melanoma.
- P16. Nika Kotnik (*UMCG*) - Infiltration analysis of activated, IL-31 and IgE expressing eosinophils and basophils in bullous and non-bullous cutaneous pemphigoid.
- P17. Rindert Venema (*UMCG*) - Delivery of therapeutic antisense oligonucleotides for exon skipping in epidermolysis bullosa.
- P18. Duco Kramer (*UMCG*) High resolution microscopic mapping of the basement membrane zone for better diagnosis of pemphigoid diseases.
- P19. Joost Meijer (*UMCG*) Gene expression profiling points to complement activation as important for blister formation in bullous pemphigoid.
- P20. Cisse Vermeer (*UMCG*) An advisory on skin xenografts in single cell RNA sequencing.
- P21. Anne-Lise Strandmoe (*UMCG*) Deep phenotyping of circulating immune cell population in Pemphigus Vulgaris.
- P22. Coco Dekkers (*UMCU*) Dupilumab-associated ocular surface disease in atopic dermatitis patients: clinical characteristics and pathogenesis.
- P23. Reineke Soegiharto (*UMCU*) Epidemiology and management of chronic urticaria in primary care.

17:15 - 19:45

Drinks and Dinner (BBQ)

19:45 - 20:30

23th general assembly of the NVED

20:30 - 01:00

PubQuiz and Music

Friday 16 June 2023

09:00 - 09:45

Session IV: Experimental treatment and in depth monitoring in clinical practice

Session chairs: Robert Rissmann (*CHDR*), Marjolijn de Bruin (*UMCU*)

14. Jannik Rousel, *CHDR*

Characterization of facial seborrheic dermatitis using non-invasive multimodal methodology.

15. Coco Dekkers, *UMCU*

Immunological changes in atopic dermatitis patients treated with different dosing intervals of dupilumab.

16. Marie-Eline Debeuf, *MUMC+*

Efficacy of Erbium:YAG laser therapy in morbus Hailey-Hailey: a prospective observational study.

09.45 - 10.45	Poster presentations (selected for poster prize) with coffee and tea	
10.45 - 11.30	Guest Lecture by dr. Marcel Bekkenk (AmsterdamUMC) - Standing on the shoulders of giants	
11.30 - 12.30	Session V: Clinical Studies - Treatment of inflammatory skin diseases with biologics Session chairs: Elke de Jong (<i>Radboudumc</i>), DirkJan Hijnen (<i>ErasmusMC</i>)	
	17. Jill Olydam, <i>Erasmus MC</i>	Effectiveness of abrocitinib treatment in patients with difficult-to-treat atopic dermatitis: daily practice data.
	18. Sarah Thomas, <i>Radboudumc</i>	Drug survival of IL-17 and IL-23 inhibitors for psoriasis: a systematic review and meta-analysis.
	19. Reineke Soegiharto, <i>UMCU</i>	Omalizumab drug survival for chronic urticaria – the DruSO-CU UCARE study.
	20. Celeste Boesjes, <i>MUMC+</i>	Influence of pathogenic filaggrin variants on dupilumab treatment in atopic dermatitis.
12.30 - 13.30	Lunch	
13.30 - 14.30	Session VI: Dermato-Oncology - Genetic and cellular complexity in skin cancer Session chairs: Ferenc Scheeren (<i>LUMC</i>), Remco van Doorn (<i>LUMC</i>)	
	21. Walbert Bakker, <i>AmsterdamUMC</i>	Analyzing resistance of AXL- and/or MITF-expressing melanoma cells to immunotherapy.
	22. Yixin Luo, <i>LUMC</i>	Knockout of JAK/STAT signaling inhibitors in skin-resident CD4+ T cells results in an autonomous skin inflammation with features of early stage mycosis fungoides
	23. Shidi Wu, <i>LUMC</i>	Distinct roles of human papillary and reticular fibroblasts on tumor cell invasion and the underlying therapeutic values in tumor microenvironment-targeting therapy.
	24. Yang Liu, <i>LUMC</i>	Screening and validating key genes in MF that promote T cell malignant transformation through single-cell datasets and whole-genome sequencing.
14.30 - 14.45	Awards for best presentation and poster	
14.45	Closure	

Meeting Location:

Congress hotel 'De Werelt'
Westhofflaan 2
6741 KH Lunteren
Tel: 0318-484641

Accreditation:

The NVDV has awarded 11 points for full participation in this scientific meeting last year; accreditation for 2023 is applied for.

Program committee:

Michel van Geel (*MUMC+*), Ellen van den Bogaard (*Radboudumc*), Gilles Diercks (*UMCG*), Luba Pardo (*ErasmusMC*), Walbert Bakker (*AmsterdamUMC*), Abdoel El-Ghalbzouri (*LUMC*), Daphne Bakker (*UMCU*)

Jury for presentation prize: Wouter Ouwerkerk

(*AmsterdamUMC*), Ferenc Scheeren (*LUMC*), Luca Meesters (*Radboudumc*)

Jury for poster prize: Elsemieke Plasmeijer (*NKI*), Jasper

Koning (*AmsterdamUMC*), Maud Jansen (*MUMC+*)

NVED board:

Sue Gibbs (*president, AmsterdamUMC/ACTA*), Marcel Bekkenk (*secretary, AmsterdamUMC*), Remco van Doorn (*representative in NVDV 'Commissie Nascholing', LUMC*), Antoni Gostynski (*treasurer, MUMC+*), Patrick Zeeuwen (*coordination abstracts and program, Radboudumc*)

1 – THAMILA KERKOUR

AUTOMATED ASSESSMENT OF HISTOLOGICAL TISSUE STRUCTURES BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO PREDICT DISTANT METASTASIS IN CUTANEOUS MELANOMA

T. Kerkour¹, A. Nigg², E. van Soest², L.M. Hollestein¹, A.L. Mooyaart²

¹Department of Dermatology, Erasmus MC Rotterdam, The Netherlands; ²Department of Pathology, Erasmus MC Rotterdam, The Netherlands.

Background Important prognostic histopathological features (e.g. mitosis) are currently not included in staging systems, due to discrepancies in scoring between pathologist and being time-consuming. Currently available melanoma algorithms are subject to a weak performance or feature specific detection.

Objective Development of automated assessment of multiple histological tissue structures of cutaneous melanoma (CM), which can be used in prognostic models.

Methods We trained convolutional neural networks for CM histological structures detection on whole slide image (WSI), using stepwise applications in Visiopharm. For the training cohort, 66 digital hematoxylin and eosin (H&E) slides of diagnostic excision of melanoma patients were used, magnification 40x. Annotations of the tumor area, epidermis, hair follicles, sebaceous glands and mitosis were made manually. To evaluate the performance of the applications, the automated segmentation outputs were validated on 10 slides. Performance measures consisted on Dice score (at least 85%, i.e. true positive tissue of all tissue detected by the app).

Results Five applications were developed for a stepwise automated detection of: the epidermis (1) based on DeepLab3+ architecture, tumor region (2), sebaceous gland (3), hair follicles (4) based on the U-Net architecture, and mitosis within the tumor area (5) based on DeepLab3+ architecture. All the applications achieved a Dice score >94% except for the tumor application with Dice score of 80%, due to the presence of single tumor cells within the dermis and epidermis.

Conclusion These applications provide us valuable tools to segment relevant tissue structures which can be validated in prediction models for distant metastasis in cutaneous melanoma.

2 – CELESTE EGGERMONT

DEVELOPMENT AND VALIDATION OF A PREDICTION MODEL FOR THE OCCURRENCE OF SUBSEQUENT CUTANEOUS SQUAMOUS CELL CARCINOMA

C. Eggermont¹, A. Hollatz¹, B. Rentroia Pacheco¹, M. Louwman², A. Mooyaart³, T. Nijsten¹, M. Wakkee¹, L. Hollestein^{1,2}

¹Department of Dermatology, Erasmus MC Cancer Institute, University Medical Center, Rotterdam, The Netherlands; ²Department of Research, Netherlands Comprehensive Cancer Organization (IKNL), Utrecht, The Netherlands; ³Department of Pathology, Erasmus MC Cancer Institute, University Medical Center, Rotterdam, The Netherlands.

Background One third of patients with cutaneous squamous cell carcinoma (cSCC) will develop subsequent cSCCs, but there is a lack of data to inform guidelines on the frequency of follow-up.

Objective To develop and validate a model that predicts the absolute risk of developing subsequent cSCCs.

Methods All patients with a first cSCC in 2007/2008 from the Netherlands Cancer Registry were included and linked to 1) the Netherlands Pathology Registry for data on subsequent cSCCs during a 10-year follow-up and 2) the Netherlands Organ Transplant Registry. Similar data was obtained for patients in 2009/2010 for external validation. Candidate predictors of the joint frailty models included time-fixed variables (age, sex) and time-varying variables (organ transplantation, hematological malignancy, topography and differentiation grade of the previous cSCC, number of previous cSCCs, and time-interval between previous cSCCs).

Results Among the 12,345 included patients from 2007/2008, second to sixth cSCCs occurred in 4,325, 2,010, 1,138, 739, and 501 patients, with median follow-up times of 1.4, 1.2, 0.9, 0.6, and 0.5 years after the previous cSCC, respectively. The cumulative incidence of developing a subsequent cSCC at 5 years was 27%, 42%, 54%, 64%, and 67% for the second to sixth cSCC, respectively. Separate models were developed for solid organ transplant recipients (SOTRs) and non-SOTRs. The number of previous cSCC diagnosis dates was found to be the strongest predictor for both groups.

Conclusion These absolute risk models allow for the identification of patients at high risk of a new cSCC and will facilitate individualized decision-making for follow-up.

3 – TOM WOLSWIJK

OPTICAL COHERENCE TOMOGRAPHY FOR DIAGNOSING RECURRENT BASAL CELL CARCINOMA AFTER NON-INVASIVE TREATMENT

Tom Wolswijk^{1,2}, Fieke Adan^{1,2}, Patricia Joan Nelemans³, Aniek Defauwes⁴, Klara Mosterd^{1,2}

¹Department of Dermatology, Maastricht University Medical Center+, Maastricht, The Netherlands; ²GROW Research Institute for Oncology and Reproduction, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ³Department of Epidemiology, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ⁴Maastricht University, Faculty of Health Medicine and Life Sciences, Maastricht, The Netherlands.

Background Superficial basal cell carcinoma (sBCC) can be treated non-invasively, but follow-up is necessary because lesions can reoccur. However, recurrences may not always be visible during clinical and dermoscopic examination (CDE). Optical coherence tomography (OCT), a non-invasive diagnostic modality, may detect these subclinical recurrences.

Objective To compare the diagnostic accuracy of CDE and CDE with addition of OCT (CDE-OCT) for detection of recurrent BCC after non-invasive treatment of sBCC.

Methods In this diagnostic cohort study the treating physician performed CDE after which an OCT scan was obtained and

assessed. The treating physician and OCT assessor recorded their suspicion level for BCC recurrence on a 5-point Likert-scale. Patients with high suspicion of BCC recurrence (positive test result) based on CDE and/or CDE-OCT underwent punch biopsy. Patients with a low suspicion (negative test result) on CDE and CDE-OCT were asked to (voluntarily) undergo a control biopsy. Histopathological results of biopsy specimens were used for verification of the CDE and CDE-OCT diagnoses (gold standard).

Results Included were 100 patients. Results will be discussed during the NVED Annual Meeting 2023.

Conclusion The conclusion of this study will be discussed during the NVED Annual Meeting 2023.

4 – ANNA ZWANENBURG CLINICAL FEATURES AND OUTCOMES OF ADVANCED BASAL CELL CARCINOMA

Anna A.J.H. Zwanenburg^{1,2}, Winan J. van Houdt², Michel W.J.M. Wouters^{2,3}, Elsemieke I. Plasmeijer^{1,4}

¹Department of Dermatology, The Netherlands Cancer Institute, Amsterdam, The Netherlands; ²Department of Surgical Oncology, The Netherlands Cancer Institute, Amsterdam, The Netherlands; ³Department of Biomedical Data Sciences, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ⁴Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Basal cell carcinoma (BCC) is a mostly indolent and easily curable tumour. However, locally advanced BCCs (laBCC) present a therapeutic challenge, and while metastatic behavior is rare, the prognosis is poor.

Objective To report the characteristics and clinical course of laBCC and metastatic BCC (mBCC).

Methods A retrospective cohort study was conducted at a tertiary oncological hospital over a 32 year period to identify all laBCCs and mBCCs. Patient-, tumour-, and clinical outcome characteristics were recorded.

Results Fifty-one patients were included, 23 mBCC and 28 laBCC, with a median follow-up of 22 months. Thirty-five patients were men (69%), with a mean age of 72 years. Most primary BCCs were located in the head-and-neck area (30, 59%), and were primarily treated with surgery (78%). Eleven laBCCs occurred in a recurrent tumour (39%). Giant BCC was seen in 18 laBCCs (64%) and a large subset was larger than 9cm. Of laBCC, 50% experienced local recurrence after resection, which was seen in 35% of mBCCs. Median time to metastasis was 33 months. Most patients developed nodal metastases only (70%), but 26% developed oligometastasis. Fifteen patients died during follow-up (29%), of which 7 of BCC (3 laBCC, 4 mBCC). Median overall survival (OS) was 49 months. Five year OS was 79% for laBCC and 83% for mBCC.

Conclusion Treatment of laBCC and mBCC consists mostly of surgery, but tumour recurrence was high in all advanced BCCs. Prognosis of these tumors is relatively poor, highlighting the need for better follow-up strategies and treatment options for these patients.

5 – PATRICK MULDER FULL SKIN EQUIVALENTS FOR SIMULATION OF BURN WOUND HEALING AND INFLAMMATORY RESPONSE

Patrick P.G. Mulder^{1,2}, Lotte Rozemeijer¹, Leonore S. Mastenbroek¹, Marcel Vlig¹, Anouk Elgersma¹, Rajiv S. Raktoe¹, Esther Middelkoop^{1,3,4}, Irma Joosten², Hans J.P.M. Koenen², Bouke K.H.L. Boekema^{1,3}

¹Preclinical Research, Association of Dutch Burn Centres (ADBC), Beverwijk, The Netherlands; ²Laboratory of Medical Immunology, Department of Laboratory Medicine, Radboud University Medical Center, Nijmegen, The Netherlands; ³Amsterdam UMC location Vrije Universiteit Amsterdam, Plastic, Reconstructive and Hand Surgery, Amsterdam, The Netherlands; ⁴Amsterdam Movement Sciences, Tissue Function and Regeneration, Amsterdam, The Netherlands.

Background Healing of burn injury is a complex process that often leads to functional and aesthetic complications. To study skin regeneration and inflammation in more detail we used full skin equivalents (FSEs) generated from dermal matrices.

Objective The aim of this study was to validate the MatriDerm®- and Mucomaix®-based FSEs for the use as in vitro models of burn wound healing. In addition, we studied the effect of burn injury on immune cells.

Methods Immunohistochemistry was used to study skin development, regeneration and cell proliferation in FSEs. T cells and monocytes from buffy coat were added to the MatriDerm-based FSEs and changes in phenotype and cytokine profile caused by burn injury were studied using flow cytometry.

Results Proper dermal and epidermal morphogenesis was established in all FSEs. Organization of the epidermal layers and the basement membrane in MatriDerm-based FSE improved with time, while Mucomaix-based FSE rapidly degraded. Re-epithelization occurred in the DED- and MatriDerm-based FSEs at 2 weeks after injury, similar to ex vivo human skin. High levels of pro-inflammatory cytokines were produced by FSEs, which were increased in the presence of monocytes or T cells. Monocytes in FSEs differentiated towards CD68+ macrophages in 7 days, while burns increased their HL-DR expression. After burn injury and in the presence of eschar lysate more CD183+ T cells were observed.

Conclusion We anticipate that these animal-free in vitro models can facilitate research on skin regeneration and can be used to test therapeutic interventions in a preclinical setting to improve wound healing.

6 – ANDREW MORRISON DEVELOPING A 3D HUMAN LYMPH NODE MODEL TO STUDY INFLAMMATORY DISEASES

A.I. Morrison^{1,2}, S.W. Spiekstra^{1,2}, C.M. de Winde^{1,2}, J.J. Koning^{1,2},
S. Gibbs^{1,2,3}, R.E. Mebius^{1,2}

¹Amsterdam UMC location Vrije Universiteit Amsterdam, Molecular Cell Biology & Immunology, De Boelelaan 1117, Amsterdam, The Netherlands; ²Amsterdam institute for Infection and Immunity, Amsterdam, The Netherlands; ³Department Oral Cell Biology, Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA), University of Amsterdam and Vrije Universiteit, Amsterdam, The Netherlands.

Background Lymph nodes are secondary lymphoid organs that are fundamental in orchestrating adaptive immune responses. Their highly specialized architecture is regulated by non-hematopoietic Fibroblast Reticular Cells (FRCs), which support immune cell function, e.g. facilitating entry of Dendritic Cells (DCs) after exposure-induced migration from skin. The study of human antigen and tissue-specific adaptive immune responses arising from inflammatory stimuli requires competent in vitro models recapitulating the physiological microenvironment.

Objective To create a static 3D human lymph node model containing FRCs to study their interaction and influence on MUTZ-3, a cell line that can differentiate into DCs.

Methods Primary human FRCs were isolated from lymph node biopsies and co-cultured with either MUTZ-3 progenitors or MUTZ-3 DC in a 3D collagen-fibrin hydrogel. At the end of the culture period, cell profiles were characterized through flow cytometry and cytokine/chemokine analysis, as well as histology and 3D imaging to visualize cellular localisation.

Results The presence of FRCs in the hydrogel improved the viability of MUTZ-3 DC cells and were also found to influence the development of MUTZ-3 DCs from MUTZ-3 progenitors under inflammatory stimuli to a lymph node-resident DC-like phenotype. Imaging revealed direct cell to cell contact between FRCs and MUTZ-3 DCs.

Conclusion This model highlights the importance of FRCs in regulating DC behaviour in a lymph node model, proving useful for further in-depth studies of stroma-immune cell interactions emerging from allergens and inflammatory stimuli. Such a 3D platform presents a beneficial opportunity for implementation into microfluidic multi-organ-on-chip settings, such as a skin-draining lymph node.

7 – JONAS JÄGER RECONSTRUCTED HUMAN SKIN WITH HYPODERMIS SHOWS ESSENTIAL ROLE OF ADIPOSE TISSUE IN SKIN METABOLISM

Jonas Jäger^{1,2}, Irit Vahav^{3,4,5}, Taco Waaijman^{1,2}, Maria Thon^{1,2},
Bas Spanhaak⁶, Michael de Kok¹, Ranjit K. Bhogal⁷, Jasper J.
Koning^{1,2} and Susan Gibbs^{1,2,8*}

¹Amsterdam UMC location Vrije Universiteit Amsterdam, Department of Molecular Cell Biology and Immunology, Amsterdam, The Netherlands; ²Amsterdam institute for Infection and Immunity, Inflammatory diseases,

Amsterdam, The Netherlands; ³Si-M/“Der Simulierte Mensch” a science framework of Technische Universität Berlin and Charité-Universitätsmedizin Berlin, Germany; ⁴Regenerative Immunology and Aging, BIH Center for Regenerative Therapies, Charité-Universitätsmedizin Berlin, Germany; ⁵Amsterdam Movement Sciences, Tissue Function & Regeneration, Amsterdam, The Netherlands; ⁶Systems Biology Lab Amsterdam Institute of Molecular and Life Sciences (AIMMS), Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam, The Netherlands; ⁷Unilever R&D Colworth, Bedford, United Kingdom; ⁸Department of Oral Cell Biology, Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA), University of Amsterdam and Vrije Universiteit, Amsterdam, The Netherlands.

*These authors have contributed equally.

Background Subcutaneous adipose tissue plays a role in wound healing, hair follicle cycling, a plethora of diseases and is metabolically very active. However, current reconstructed human skin (RhS) models do not incorporate an adipocyte containing hypodermis and exhibit low metabolic potential.

Objective To determine whether the incorporation of an adipocyte-containing hypodermis into RhS will improve its metabolic potential and to identify the major metabolic pathways involved.

Methods Primary human keratinocytes, fibroblasts and differentiated adipose-derived stromal cells (ASCs) were co-cultured in a collagen/fibrin scaffold to create an adipose-RhS. The model was characterized structurally in 2D and 3D, histology, cytokine secretion and metabolic enzyme expression (RNA-sequencing).

Results Lipid droplet formation, gene expression of key adipogenic markers and adipokine secretion confirmed differentiation of ASCs to adipocytes. Addition of the adipose layer resulted in up-regulation of 286 genes in the dermal-adipose layer of adipose-RhS compared to RhS without adipocytes. These genes were predominantly involved in vitamin A and vitamin D metabolic pathways. Out of the up-regulated genes, 7 were identified as phase I and II metabolic enzymes. Cytokine secretion profile showed reduced concentrations of pro-inflammatory cytokines in adipose-RhS.

Conclusion Adipose-RhS has a less inflamed phenotype indicating the contribution of adipocytes to tissue homeostasis. Up-regulated enzymes show a higher metabolic activity of the adipose-RhS. Taken together, our Results show the essential role of adipocytes in the hypodermis enabling adipose-RhS to mimic native human skin more closely than RhS. This opens exciting new possibilities to investigate the human skin in health and disease in the future.

8 – LUCA MEESTERS A DATA-DRIVEN APPROACH TOWARDS MATURE IPSC-DERIVED KERATINOCYTES

L.D. Meesters^{1,2}, C. Laberthonnière², R. Simons², H. Niehues¹,
E.H. van den Bogaard¹ and H. Zhou^{2,3}

¹Department of Dermatology, Radboud University Medical Center (Radboudumc), Nijmegen, The Netherlands;

²Department of Molecular Developmental Biology, Faculty

of Science, Radboud University, Nijmegen, The Netherlands;
³Department of Human Genetics, Radboudumc, Nijmegen, The Netherlands.

Background Induced pluripotent stem cell (iPSC)-derived keratinocytes (iKCs) show great potential to model monogenetic skin diseases, yet generation of organotypic skin models to study inflammatory skin diseases has not been reported. iPSCs can be derived from patient cells or be genome edited, have an infinite lifespan, and can differentiate towards various skin cell types. However, iKC survival, proliferation, cellular heterogeneity and immaturity hamper wide implementation in organotypic skin modeling.

Objective and Methods To improve cell culture protocols by targeted and data-driven optimization strategies.

Results CELLnTEC (CnT)-30 medium greatly increased the iKC culture homogeneity as compared to keratinocyte serum free medium (KFSM). Transcriptomic analysis showed significantly higher basal keratinocyte marker expression (100-fold higher keratin 5) and lower fibroblast marker expression (10-fold lower vimentin), and in general a morphology and transcriptome more closely resembling that of primary keratinocytes. KEGG pathway analysis of differentially regulated genes indicated putative targets for improvement of CnT-30 by small molecule compounds, including inhibition of PI3K-Akt and JAK-STAT signaling. We combined this data-driven optimization approach with hypothesis-driven alterations in coating strategies (Geltrex + collagen I/IV) and seeding densities, showing marked differences in growth rate and differentiation status.

Conclusion iKC expansion appeared challenging, which would be crucial to overcome for future organotypic skin model development. We postulate that the iKC maturity required for becoming epidermal progenitor cells is key and requires further optimization of the culture medium composition. This will contribute to the future applicability of iPSCs as indefinite cell source for inflammatory skin disease modeling.

9 – JASPER KONING VASCULARIZATION OF MULTI-ORGAN-ON-CHIPS WITH BLOOD AND LYMPHATIC ENDOTHELIAL CELLS FOR THE GENERATION OF IMMUNOCOMPETENT SKIN MODELS

Jasper J. Koning^{1,2}, Jonas Jäger^{1,2}, Maria Thon^{1,2}, Katharina Schimek³, Sue Gibbs^{1,2,4}

¹Amsterdam UMC location Vrije Universiteit Amsterdam, Molecular Cell Biology and Immunology, Amsterdam, The Netherlands; ²Amsterdam institute for Infection and Immunity, Inflammatory diseases, Amsterdam, The Netherlands; ³TissUse GmbH, Berlin, Germany; ⁴Department of Oral Cell Biology, Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA), University of Amsterdam and Vrije Universiteit, Amsterdam, The Netherlands.

Background Until now, 3D human skin models fail to include both blood (BEC) and lymphatic endothelial cells (LEC) despite their essential role for homeostasis and immune responses, limiting their relevance for disease modeling and safety testing. Therefore, establishment of vascularized Organ-on-Chip

microfluidic bioreactors with BECs and LECs are a pre-requisite to further improve human skin models to study human diseases.

Aim Set up a robust and reproducible method for the vascularization of organ-on-chip microfluidics with human BECs or LECs which allows long term culturing under physiologic flow conditions for future immunocompetent multi-Organ-on-Chip models.

Methods Human skin endothelial cells were separated into BECs and LECs, expanded, used to vascularize multi-Organ-on-Chips and cultured for up to 14 days under dynamic flow conditions mimicking blood and lymph flow pressures. Morphology, mRNA expression and biomarkers profiles in culture supernatants was investigated upon homeostatic and inflammatory conditions.

Results The new method results in large numbers of pure BECs and LECs. Upon vascularization and prolonged culture periods in Organ-on-Chips, cells retained their endothelial specific phenotype. Biomarker expression of BECs and LECs was different and the cells respond to inflammatory conditions by upregulating various biomarkers. mRNA levels of endothelial junction markers did not substantially change, while the LEC specific markers were reduced in LECs upon inflammatory conditions.

Conclusion The presented method can be used to further enhance organ-on-chip models through the incorporation of functional BECs and LECs resulting in relevant healthy and diseased tissue models to investigate human disease and safety testing.

10 – CHARLOTTE BURMS PALMOPLANTAR KERATODERMA AS A CLINICAL FEATURE OF PATHOGENIC VARIANTS IN THE FILAGGRIN GENE

Julia Clabbers¹, Marieke Bolling², Charlotte Burms¹, Maaike Vreeburg⁵, Henny Lemmink⁴, Peter van den Akker⁴, Peter Steijlen¹, Michel van Geel¹, Antoni Gostyński¹

¹Department of Dermatology, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ²Department of Dermatology, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands; ³Department of Clinical Genetics, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ⁴Department of Genetics, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Pathogenic variants in the filaggrin (FLG) gene cause ichthyosis vulgaris (IV) and predispose to atopic dermatitis. Hereditary palmoplantar keratoderma (PPK) can be an isolated condition or a part of another genodermatosis, such as ichthyosis. FLG variants are suggested modifiers of PPK. To our knowledge, pathogenic variants in the FLG gene have not been described before as a cause of PPK and PPK has not been included in the list of FLG-related symptoms.

Objective We investigated a hypothesis that variants in FLG could cause PPK.

Methods We screened databases of two expertise centers for genodermatoses and included 22 patients with PPK, pathogenic variants in the FLG gene and no other genetic or clinical

cause of PPK. Genetic testing was done with whole exome sequencing (18/22) and targeted analysis for FLG was performed (4/22). Phenotypical characteristics were retrieved from the patient files.

Results Ten patients were heterozygous (FLG -/+), six homozygous and six compound heterozygous for pathogenic FLG variants (FLG -/-). Two novel variants, c.10086del and c.5842G>T, were identified. All patients presented with diffuse PPK, generalized xerosis cutis and almost all (20/22) showed hyperlinearity on the palms of the hands. The palmoplantar skin changes did not fit the clinical presentation of eczema and itch was not reported.

Conclusion We show that pathogenic variants in the FLG gene can cause PPK as an IV-related symptom. We propose screening of the FLG gene in case of a diffuse PPK and adding PPK to the list of symptoms of IV.

11 – HANNA NIEHUES CYSRT1: AN ANTIMICROBIAL EPIDERMAL PROTEIN THAT CAN INTERACT WITH LATE CORNIFIED ENVELOPE (LCE) PROTEINS

Hanna Niehues¹, Gijs Rikken¹, Ferry F.J. Kersten¹, Jorine M. Eeftens², Ivonne M.J.J. van Vlijmen-Willems¹, Diana Rodijk-Olthuis¹, Patrick A.M. Jansen¹, Wiljan J.A.J. Hendriks³, Thomas H.A. Ederveen⁴, Joost Schalkwijk¹, Ellen H. van den Bogaard¹ and Patrick L.J.M. Zeeuwen¹

¹Department of Dermatology, Radboud University Nijmegen Medical Center (Radboudumc), Nijmegen, The Netherlands;

²Department of Cell Biology, Faculty of Science, Radboud University, Nijmegen, The Netherlands; ³Department of Cell Biology, Radboudumc, Nijmegen, The Netherlands; ⁴Center for Molecular and Biomolecular Informatics, Radboudumc, Nijmegen, The Netherlands.

Background Late cornified envelope (LCE) proteins are small cationic epidermal proteins with antimicrobial properties, and the combined deletion of LCE3B and LCE3C genes is a risk factor for psoriasis that affects skin microbiome composition.

Objective Identification of protein-protein interactions is a powerful way to understand protein function and contributes to our understanding of how dysregulation of these interactions can contribute to disease.

Methods We screened for binding partners of LCE proteins to determine interactions with skin-specific proteins that attribute to skin barrier function or host defense and studied expression patterns and protein function thereof.

Results In a yeast two-hybrid screen we identified cysteine-rich tail 1 protein (CYSRT1) as an interacting partner of members of all LCE groups except LCE6, and confirmed this with mammalian co-immunoprecipitation. CYSRT1 is a protein of unknown function, specifically expressed in cutaneous and oral epithelia and spatially colocalizes with LCE proteins in the upper layers of the suprabasal epidermis. Constitutive CYSRT1 expression is present in fully differentiated epidermis and can be further induced in vivo by disruption of the skin. Transcriptional regulation correlates to keratinocyte terminal differentiation but not to skin bacteria exposure. Similar to

LCEs, CYSRT1 was found to have antibacterial activity against *Pseudomonas aeruginosa*. Comparative gene sequence analysis and protein amino acid alignment indicates that CYSRT1 is highly conserved among vertebrates and has putative antimicrobial activity.

Conclusion We here identified CYSRT1 in the stratum corneum skin layer, where it colocalizes with LCE proteins and contributes to the constitutive epidermal antimicrobial host defense repertoire.

12 – VANYA ROSSEL NOVEL VARIANTS IN DESMOGLEIN 1 CAUSING SEVERE SKIN DERMATITIS, MULTIPLE ALLERGIES AND METABOLIC WASTING (SAM) SYNDROME AND PALMOPLANTAR KERATODERMA

Vanya S.V.J. Rossel^{1,2}, Jaap J.A.J. van der Velden^{1,2}, Marike W. van Gisbergen^{1,2}, Renske Janssen^{1,2}, Maaïke Vreeburg³, Peter C. van den Akker⁴, Gilles F.H. Diercks⁵, Antoni H. Gostyński^{1,2}, Marieke C. Bolling⁶, Michel van Geel^{1,2,3}, Peter M. Steijlen^{1,2}

¹Department of Dermatology, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference Network – Skin, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ²GROW School for Oncology and Reproduction, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands;

³Department of Clinical Genetics, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference Network – Skin, Maastricht University Medical Centre, Maastricht, The Netherlands; ⁴Department of Genetics, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference Network – Skin, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands; ⁵Department of Pathology, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands; ⁶Department of Dermatology, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference Network – Skin, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Biallelic loss-of-function variants in DSG1 encoding desmoglein 1 cause severe atopic dermatitis, multiple allergies, and metabolic wasting (SAM) syndrome, whereas heterozygous variants cause palmoplantar keratoderma (PPK).

Objectives Investigating the genetic variations, pathophysiology and clinical findings of two patients with SAM syndrome and eleven patients with PPK.

Methods Patients were recruited from European medical centres. Genetic analysis was used to identify variants in DSG1. Immunofluorescence staining was performed to determine DSG1 protein expression and localization in SAM patients. Clinical data were extracted from patient records.

Results Here, we report two SAM patients and eleven PPK patients from unrelated families and identified novel variants in DSG1. In a severe and in a mild SAM patient, we identified compound heterozygous and homozygous variants, respectively. Consequently, the variants result in total or partial absence of DSG1 in the epidermis. Clinical heterogeneity in PPK patients was seen, with striate, focal or a diffuse PPK.

Conclusion This study demonstrates the genetic and clinical heterogeneity in SAM and PPK due to DSG1 variants and adds novel pathogenic DSG1 variants, including rare missense

variants. Immunofluorescence staining in SAM patients with different severity showed a total or partial absence of DSG1. The exact pathological mechanisms and genotype-phenotype correlation for DSG1 variants remain to be elucidated.

13 – FIEKE ROSENBERG A GENOME-WIDE ASSOCIATION STUDY OF HAND ECZEMA IDENTIFIES LOCUS 20Q13.33 AND REVEALS GENETIC OVERLAP WITH ATOPIC DERMATITIS

F.M. Rosenberg¹, P.J. van der Most², L. Loman¹, D. Dittmar¹, H. Snieder², M.L.A. Schuttelaar¹

¹Department of Dermatology, University Medical Center Groningen, University of Groningen, Groningen, The Netherlands; ²Department of Epidemiology, University Medical Center Groningen, University of Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Twin studies revealed that genetic effects play a role in hand eczema (HE), but the responsible genetic factors are unknown.

Objective Our primary aim was to identify and characterize genetic loci associated with HE. Furthermore, we aimed to provide more insight into the genetic overlap between HE and atopic dermatitis (AD).

Methods We performed a genome-wide association study (GWAS) of HE (Ncases=2,879) in Lifelines, a large population-based cohort and biobank study. In addition, a GWAS of AD (Ncases=1,706) and a genetic correlation analysis between HE and AD (independent datasets) were performed.

Results We identified multiple genome-wide significant variants at locus 20q13.33 associated with HE, regardless of adjusting for AD. The lead SNP (rs8114049) is an intron variant mapping to RTEL1 and RTEL1-TNFRSF6B genes ($p = 2.053 \times 10^{-11}$). When we adjusted for AD in the HE GWAS models, several variants remained significant and were previously associated with AD in other AD GWASs. This means locus 20q13.33 is pleiotropic for HE and AD. The region at locus 20q13.33 contains several immune regulation genes (TNFRSF6B, ZGPAT, LIME1) that may play a role in the pathogenesis of both HE and AD. We revealed a strong significant genetic correlation between HE and AD ($r_g=0.71-0.81$), even when HE was adjusted for AD ($r_g=0.69$). The GWAS of AD revealed four suggestive variants ($p < 5 \times 10^{-7}$) at three known loci: 1q21.3 (FLG-AS1, FLG), 5q22.1 (SLC25A46, TSLP), and 11q13.1 (OVOL1).

Conclusion Our results provide insight into the genetic factors of HE and reveal a large genetic overlap with AD.

14 – JANNIK ROUSEL CHARACTERIZATION OF FACIAL SEBORRHEIC DERMATITIS USING NON-INVASIVE MULTIMODAL METHODOLOGY

Jannik Rousel^{1,2}, Andreea Nădăban², Mahdi Saghari^{1,3}, Lisa Pagan^{1,3}, Ahnjili Zhuparris¹, Bart Theelen⁴, Tom Gambah¹, Hein E.C. van der Wall¹, Gary Feiss⁵, Tessa Niemeyer-van der Kolk^{1,3}, Jacobus Burggraaf^{1,2,3}, Martijn B.A. van Doorn^{1,6}, Joke A. Bouwstra² and Robert Rissmann^{1,2,3}

¹Centre for Human Drug Research, Leiden, The Netherlands; ²Leiden Academic Center for Drug Research, Leiden University, Leiden, The Netherlands; ³Leiden University Medical Centre, Leiden, The Netherlands; ⁴Westerdijk Fungal Biodiversity Institute, Utrecht, The Netherlands; ⁵Cutanea Life Sciences, Wayne, Pennsylvania, USA; ⁶Department of Dermatology, Erasmus Medical Centre, Rotterdam, The Netherlands.

Background Facial Seborrheic dermatitis (SD) is a skin disorder characterized by the presence of erythematous, flaky and itchy skin. Its pathogenesis appears multifactorial with I) a disbalanced immune system, II) Malassezia driven microbial involvement and III) skin barrier perturbations.

Objective To investigate whether inflammation, microbial involvement or skin barrier dysfunction is more pronounced in SD.

Methods The lesional and non-lesional skin of 37 patients with mild untreated facial SD was comprehensively and non-invasively assessed with optical coherence tomography (OCT) and standardized photography to image inflammation. Amplicon sequencing and Malassezia species identification was used for microbial profiling. The skin barrier was assessed by trans-epidermal water loss and ceramide profiling.

Results Significant increases in lesional skin for epidermal thickness, epidermal blood flow and superficial roughness were observed by OCT and 2D-photography indicated significantly more erythema. While the abundance of Staphylococcus was significantly increased in lesional skin, abundance of Malassezia and Malassezia species were not significantly different. Lesional skin showed a significantly impaired skin barrier with significant underlying skewed ceramide subclass composition, impaired chain elongation and increased chain unsaturation. Changes in the ceramide profile correlated with the degree of barrier impairment. Integrative analysis shows two distinct populations after stratifying for lesional and non-lesional skin with chain length and increased ceramide [NS] as most discriminating features.

Conclusions This study shows skin barrier dysfunction to be heavily implicated in SD. Barrier restoration might be a suitable target for future therapeutic options in the treatment of facial SD.

15 – COCO DEKKERS IMMUNOLOGICAL CHANGES IN ATOPIC DERMATITIS PATIENTS TREATED WITH DIFFERENT DOSING INTERVALS OF DUPILUMAB

Coco Dekkers^{1,2}, Marlot van der Wal², Mohsin El Amrani³, Leonie van den Noort², Matthijs van Luin³, Daphne S. Bakker¹, Marjolein de Bruin-Weller¹, Femke van Wijk².

¹National Expertise Center for Atopic Dermatitis, Department of Dermatology and Allergology, University Medical Center Utrecht, The Netherlands; ²Center for Translational Immunology, University Medical Center Utrecht, The Netherlands; ³Department of Clinical Pharmacy, Division Laboratories, Pharmacy and Biomedical Genetics, University Medical Center Utrecht, The Netherlands.

**These authors have contributed equally.*

Background Dupilumab, a human IgG4 monoclonal antibody targeting the interleukin-4 receptor alpha (IL-4R α), substantially improves disease severity in patients with atopic dermatitis (AD). A recent daily practice study has shown that dose reduction of dupilumab can be successfully applied in patients with controlled AD, but the associated biological effects are currently unknown.

Objective To study the T- and B-cell dynamics in moderate-to-severe AD patients after dupilumab interval prolongation.

Methods Peripheral blood mononuclear cells and serum were isolated from eleven AD patients who were treated with 300mg dupilumab subcutaneously every 2 weeks (Q2W), every 4 weeks (Q4W) and every 6 weeks (Q6W). Dupilumab serum levels were measured using liquid chromatography-tandem mass spectrometry. The IL-4R α occupancy and (skin-homing) T-cell function were analyzed using flow cytometry. Total IgE levels were measured with ELISA.

Results During treatment with dupilumab Q2W and Q4W, the IL-4R α expression was undetectable regardless of the number of days between the injection of dupilumab and blood draw. Simultaneously, the Eczema Area and Severity Index (EASI) score remained stably low and IgE levels declined. However, during treatment with dupilumab Q6W, the IL-4R α became detectable again and in a subset of patients the percentage of proliferating (Ki67+) and Th2 cytokine producing skin-homing CD4+ T-cells increased. This was also reflected in the clinical parameters with a slightly rising EASI score.

Conclusion Dupilumab Q2W and Q4W stably inhibited IL-4R α with similar immunological and clinical effects. The transition from dupilumab Q4W to Q6W seems to be an important biological tipping point for disease control.

16 – MARIE-ELINE DEBEUF EFFICACY OF ERBIUM:YAG LASER THERAPY IN MORBUS HAILEY-HAILEY: A PROSPECTIVE OBSERVATIONAL STUDY

Marie-Eline P.H. Debeuf^{1,2}, Kèvin Knoops³, Carmen López-Iglesias³, Eline Lookermans^{1,2}, Patty J.Nelemans⁴, Myrurgia Abdul Hamid⁵, Antoni H. Gostynski^{1,2}, Peter M.Steijlen^{1,2}, Marieke C. Bolling⁶, Valerie L.R.M. Verstraeten^{1,2,7}

¹Department of Dermatology, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference network- Skin, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ²GROW Research Institute for Oncology and Developmental Biology, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ³Microscopy CORE Lab, Faculty of Health, Medicine and Life Sciences, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ⁴Department of Epidemiology, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ⁵Department of Pathology, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ⁶Department of Dermatology, Centre of Expertise for Genodermatoses and European Reference network- Skin, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands; ⁷Dermadok Huidkliniek, Antwerp, Belgium.

Background Hailey-Hailey disease (HHD) is a rare genetic skin fragility disorder with great disease burden caused by variants in the ATP2C1 gene. Er:YAG ablative laser therapy is a therapeutic modality with promising results.

Objective To analyse the effect of Er:YAG laser therapy on erosive plaques in patients with HHD and on patient's quality of life (QoL).

Methods In this prospective observational study, eight patients with HHD were included and treated with Er:YAG laser therapy. Skin biopsies were taken before laser therapy, six weeks after laser therapy and in clinically uninvolved skin to determine the number of desmosomes, intercellular distance and perinuclear retraction of intermediate filaments by electron microscopy. Comparison was made to skin samples of three individuals without HHD. Skindex-29 and DLQI questionnaires were used to evaluate QoL before laser therapy, six weeks after laser therapy as well as three years after laser therapy.

Results Hailey-Hailey plaques resolved completely following laser therapy, even at 3-year follow-up, and was associated with significant improvement in QoL. Electron microscopy results will be shared at the conference.

Conclusion Ablative Er:YAG laser therapy leads to long-term remission of M.Hailey-Hailey.

17 – JILL OLYDAM EFFECTIVENESS OF ABROCITINIB TREATMENT IN PATIENTS WITH DIFFICULT-TO-TREAT ATOPIC DERMATITIS: DAILY PRACTICE DATA

J.I. Olydam¹, A.R. Schlösser¹, P. Custurone¹, T.E.C. Nijsten¹, D. Hijnen¹

¹Department of Dermatology, Erasmus University Medical Center, Rotterdam, The Netherlands.

Background Abrocitinib is a JAK-1 selective inhibitor registered for the treatment of moderate-to-severe atopic dermatitis (AD). Although efficacy and safety have been shown in phase 3 clinical trials, data on real-life patients with a treatment history of targeted-therapies are scarce.

Objective To evaluate the effectiveness and safety of abrocitinib treatment in patients with difficult-to-treat AD in daily practice.

Methods In this prospective observational single-center study, all AD patients who started abrocitinib treatment in the context of standard care between April 2021 until December 2022 were included. Effectiveness was assessed using clinician- and patient-reported outcome measures. Adverse events were evaluated.

Results Forty-one patients were included. Abrocitinib treatment resulted in a significant decrease of disease severity during a median follow-up period of 25 weeks (IQR 16-34). Median EASI score at baseline decreased from 14.7 (IQR 10.4-25.4) to 4.0 (IQR 1.6-11.4) at last review ($p < 0.001$). Median NRS itch decreased from 7.0 (IQR 5-8) to 3.0 (IQR 1-2) at last review ($p < 0.001$). A total of 30 patients (73.2%) had failed on previous targeted-therapies due to ineffectiveness, including JAK-inhibitors ($n=14$, 34%) and biologics ($n=16$, 39%). The most frequently reported AEs included gastrointestinal symptoms (27.6%), acne (20.7%) and respiratory-tract infections (17.2%). Sixteen (39%) patients discontinued abrocitinib treatment due to ineffectiveness, AEs or both (41.2%, 41.2% and 11.8%, respectively).

Conclusion Abrocitinib can be an effective treatment for patients with moderate to severe AD in daily practice, including non-responders on other targeted therapies.

18 – SARAH THOMAS DRUG SURVIVAL OF IL-17 AND IL-23 INHIBITORS FOR PSORIASIS: A SYSTEMATIC REVIEW AND META-ANALYSIS

S.E. Thomas¹, L. Barenbrug¹, G. Hannink², M.M.B. Seyger¹, E.M.G.J. de Jong³, J.M.P.A. van den Reek¹

¹Department of Dermatology, Radboud University Medical Centre (Radboudumc), Nijmegen, The Netherlands;

²Department of Medical Imaging, Radboudumc, Nijmegen, The Netherlands; ³Radboud University, Nijmegen, The Netherlands.

Background The most recently approved biologics for psoriasis are the interleukin (IL)-17 and IL-23 inhibitors. Drug survival is a frequently used outcome to assess drug performance in practice. An overview of the available drug survival studies regarding IL-17 and IL-23 inhibitors is lacking.

Objective To perform a systematic review and meta-analysis of drug survival of IL-17 and IL-23 inhibitors for psoriasis.

Methods A systematic review and meta-analysis was conducted by searching 4 databases until July 2022. Survival probabilities at monthly intervals were extracted from Kaplan-Meier curves using a semi-automated tool. Summary survival curves were constructed per biologic for different discontinuation reasons and split for the effect modifier biologic naivety.

Results were analyzed separately for real-world patients data (registries/medical records) and for prescription data (claims/pharmacy).

Results Of 1310 abstracts screened for eligibility, 45 studies were included for analysis. Drug survival outcomes of 24,627 patients on secukinumab, ixekizumab, brodalumab, guselkumab and risankizumab were aggregated. Summary survival estimates of real-world studies for overall, ineffectiveness and adverse event related drug survival were high for all included biologics (all > 0.80 at year 1). Guselkumab had highest five-

year rates. Estimates of prescription databases were substantially lower than estimates from the primary analyses based on real-world data.

Conclusion This meta-analysis showed that investigated IL-17 and IL-23 inhibitors had high drug survival rates, with very high rates for long-term guselkumab drug survival. We showed that effect modifiers such as biologic naivety, and the source of data used (real-world vs. prescription databases) is relevant when interpreting drug survival studies.

19 – REINEKE SOEGIHARTO OMALIZUMAB DRUG SURVIVAL FOR CHRONIC URTICARIA – THE DRUSO-CU UCARE STUDY

R. Soegiharto¹, M. Alizadeh Aghdam¹, J.A. Sørensen², E. van Lindonk³, F. Bulut Demir⁴, N. Mohammad Porras⁵, Y. Matsuo⁶, K. Kiefer^{7,8}, A.C. Knulst¹, S.F. Thomsen², M.B.A. van Doorn^{3,9}, R. Öztaş Kara¹⁰, A. Salman^{4,11}, A.M. Giménez-Arnau⁵, S. Takahagi⁶, M. Hide⁶, T. Bobylev¹², A. Kleinheinz¹³, S. Gregoriou¹³, M. Maurer^{7,8}, E. Kocatürk^{7,14}, M. Rudenko¹⁵, R.F.J. Criado¹⁶, C. Ritchie¹⁷, J.P.M.A. van den Reek¹⁸, H. Röckmann¹

¹Department of Dermatology/Allergology, University Medical Centre Utrecht, Utrecht University, The Netherlands;

²Department of Dermato-Venereology and Wound Healing Centre, University of Copenhagen, Bispebjerg Hospital, Bispebjerg, Copenhagen, Denmark;

³Department of Dermatology, Erasmus MC, Rotterdam, The Netherlands;

⁴Marmara University Pendik Research and Training Hospital, Department of Dermatology, Istanbul, Turkey;

⁵Department of Dermatology, Hospital del Mar-Institut d'Investigacions Mèdiques Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, Barcelona, Spain;

⁶Department of Dermatology, Institute of Biomedical and Health Sciences, Hiroshima University, Hiroshima, Japan;

⁷Institute of Allergology, Charité – Universitätsmedizin Berlin, Berlin, Germany;

⁸Fraunhofer Institute for Translational Medicine and Pharmacology ITMP, Allergology and Immunology, Berlin, Germany;

⁹Centre for Human Drug Research, Leiden, The Netherlands;

¹⁰Department of Dermatology, Sakarya University School of Medicine, Sakarya, Turkey;

¹¹Department of Dermatology, Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar University School of Medicine, Istanbul, Turkey;

¹²Clinic for Dermatology, Elbe Klinikum Buxtehude, Buxtehude, Germany;

¹³First Department of Dermatology and Veneorology, National and Kapodistrian University of Athens A Syggros Hospital, Athens, Greece;

¹⁴Department of Dermatology, Koç University School of Medicine, Istanbul, Turkey;

¹⁵London Allergy and Immunology Centre, London, United Kingdom;

¹⁶Department of Dermatology, Faculdade de Medicina do ABC, Santo André/SP, Brasil;

¹⁷Secciones Alergia Adultos y Pediátrica, Hospital Italiano de Buenos Aires, Ciudad Autónoma de Buenos Aires, Argentina;

¹⁸Department of Dermatology, Radboud University Medical Centre, Nijmegen, The Netherlands.

Background Despite high efficacy of omalizumab in Chronic Urticaria (CU), long-term real-world data and drug survival studies in a large international population are lacking.

Objective To evaluate omalizumab drug survival and identify determinants in a UCARE cohort.

Methods Fourteen centres from ten countries included all

CU patients treated with omalizumab. Drug survival, differentiated for discontinuation reasons, was analysed by Kaplan-Meier survival and determinants using Cox regression analysis.

Results 2325 CU patients (71% female; mean age 42 years) with a maximum omalizumab treatment duration of 12 years (4260 active treatment years) were included. Overall, drug survival rates were 76%, 60% and 43% after 1, 2 and 5 years, respectively (median drug survival: 3.3 years) and mostly determined by well-controlled disease. Omalizumab was discontinued by 890 (38%) patients, mostly (n=576, 65%) due to well-controlled disease, 18% (n=164) due to ineffectiveness and 4% (n=31) due to side-effects. Omalizumab was restarted in 253 (29%) patients, of which 90 (36%) discontinued. Short disease duration, absence of chronic inducible urticaria and fast response were independent determinants of shorter drug survival due to well-controlled disease. Immunosuppressive co-treatment at start of omalizumab, presence of autoimmune disease and absence of wheals were determinants of shorter drug survival due to ineffectiveness. Long disease duration and no fast response were determinants of shorter drug survival due to side effects.

Conclusion This study confirms the high effectiveness and safety in a large international multi-centre cohort. Knowledge of the determinants of drug survival supports predicting treatment duration and managing patients' and physicians' expectations.

20 – CELESTE BOESJES INFLUENCE OF PATHOGENIC FILAGGRIN VARIANTS ON DUPILUMAB TREATMENT IN ATOPIC DERMATITIS

J.M.K. Clabbers^{1*}, C.M. Boesjes^{2*}, L.S. Spekhorst^{2*}, M. van Geel^{1,3}, M. van Gisbergen⁴, R. Janssen⁴, J.C.A. Marshall¹, E.A.C. Maas², N.P.A. Zuithoff⁵, A.M.L. Janssen⁶, P.M. Steijlen¹, M.S. de Bruin-Weller^{2#}, A.H. Gostyński^{1#}

¹Department of Dermatology, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ²Department of Dermatology, University Medical Centre Utrecht, Utrecht, The Netherlands; ³Department of Clinical Genetics, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ⁴Department of Clinical Genetics, Maastricht University Medical Centre+, Maastricht, The Netherlands; ⁵Julius Center for Health Sciences and Primary Care, University Medical Centre Utrecht, Utrecht, The Netherlands; ⁶Department of Methodology and Statistics, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands.

These authors have contributed equally as first () and last (#) author.

Background Pathogenic variants in filaggrin (FLG) are associated with an increased risk of atopic dermatitis (AD).

Objective To evaluate the influence of FLG variants on the effectiveness of dupilumab treatment in AD.

Methods This prospective observational study included adult AD patients treated with dupilumab from the BioDay Registry. FLG was analysed with smMIP targeted sequencing. Novel mutations were confirmed by Sanger sequencing.

Eczema Area and Severity Index (EASI), Investigator Global Assessment (IGA), Numeric Rating Scale (NRS) pruritus, Dermatology Quality of Life Index (DLQI) and Patient Oriented Eczema Measure (POEM) were assessed at baseline and week 16/52.

Results Genetic analysis of 285 included patients showed bi-allelic mutations FLG^{-/-} in n=41 (14%), heterozygous FLG^{-/+} in n=64 (23%) and FLG^{+/+} in n=180 (63%). Three novel mutations (p.E651*, c.8318del, c.10086del) were found. We observed fairly similar outcomes regarding EASI response, EASI₇, mean EASI, NRS pruritus, IGA and total POEM scores for patients with and without pathogenic FLG variants at all time points. DLQI was significantly higher in patients with versus without FLG variants at week 52, and for FLG^{-/-} versus the FLG^{+/+} and FLG^{-/+} groups at week 16. POEM flaking and dry skin showed significant higher scores at week 16 and 52 in patients with FLG variants compared to FLG^{+/+}, with exception of POEM dry at week 52 with significance only between FLG^{-/-} and FLG^{+/+} groups.

Conclusion AD patients with pathogenic FLG variants showed a similar physician-reported response to dupilumab treatment, while patient satisfaction was negatively impacted based on DLQI and POEM flaking/dry skin.

21 – WALBERT BAKKER ANALYZING RESISTANCE OF AXL- AND/OR MITF- EXPRESSING MELANOMA CELLS TO IMMUNOTHERAPY

M. Willemsen¹, W. J. Bakker¹, J. Bulgarelli², S.K. Chauhan³, D. Angeli⁴, R.R. Lereim³, I. Davidson⁵, J.A. Kyte^{3,6}, M. Guidoboni², R.M. Luiten¹

¹Department of Dermatology and Netherlands Institute for Pigment Disorders, Amsterdam University Medical Centers, location AMC, University of Amsterdam, Cancer Center Amsterdam, Amsterdam Infection & Immunity Institute, Amsterdam, The Netherlands; ²Immunotherapy, Cell Therapy and Biobank Unit, IRCCS Istituto Romagnolo per lo Studio dei Tumori (IRST) "Dino Amadori", Meldola, Italy; ³Department of Cancer Immunology, Institute for Cancer Research, Oslo University Hospital, Oslo, Norway; ⁴Unit of Biostatistics and Clinical Trials, IRCCS Istituto Romagnolo per lo Studio dei Tumori (IRST) "Dino Amadori", Meldola, Italy; ⁵Department IGBMC, CNRS/INSERM, Illkirch, France; ⁶Department of Oncology, Oslo University Hospital Radiumhospitalet, Oslo, Norway.

Background Tumor heterogeneity presents a hurdle to effective therapy as illustrated by "mixed responses" frequently observed in immunotherapy-treated patients. Previously, AXL+ melanoma cells were identified to be resistant to targeted therapy, whereas more differentiated MITF+ melanoma cells responded well.

Objective In this study we analyzed whether we could validate these AXL+ or MITF+ melanoma subpopulations at the protein level, and explored if they respond differentially to immunotherapy.

Methods Subpopulations were identified using multiplex immunofluorescence. Immunotherapy was applied either

by immune checkpoint inhibition (anti-CTLA-4) or autologous tumor lysate-loaded dendritic cell vaccination. The R2 Genomics Analysis and Visualization platform was used to analyze AXL and MITF expression in the cutaneous melanoma TCGA dataset, and in a recently published single-cell RNAseq dataset.

Results Our data demonstrate large inter patient variability, and variable changes in tumor subpopulations, independent of the type of immunotherapy. Immunotherapy did not select for AXL⁻ cells. Immunotherapy-induced changes in the abundance of AXL⁺ MITF⁻ cells did not correlate with survival. However, MITF⁺ tumor cells showed a statistically significant inverse correlation with CD8⁺ T cell infiltration. Furthermore, we confirmed the reported negative correlation between AXL and MITF mRNA expression in bulk tumors, but not at the level of melanoma cells, indicating that this association extends beyond melanoma cells. Indeed we confirmed the expression of AXL in cancer associated fibroblasts, and showed significant AXL expression in macrophages.

Conclusion Our study highlights that AXL⁺ tumor cells are not solely melanoma cells, and may not be as resistant to immunotherapy as to targeted treatment.

22 – YIXIN LUO KNOCKOUT OF JAK/STAT SIGNALING INHIBITORS IN SKIN-RESIDENT CD4⁺ T CELLS RESULTS IN AN AUTONOMOUS SKIN INFLAMMATION WITH FEATURES OF EARLY STAGE MYCOSIS FUNGOIDES

Yixin Luo¹, Maarten H. Vermeer¹, Sanne de Haan¹, Priscilla Kinderman³, Frank R. de Gruijl¹, Thorbald van Hall², and Cornelis P. Tensen¹

¹Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ²Department of Medical Oncology, Oncode Institute, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ³Department of Gastroenterology and Hepatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Recent detailed genomic analysis of CTCL identified genes acting as JAK/STAT inhibitors as frequently deleted tumor suppressors and a one-copy deletion of one of these genes was confirmed in early-stage mycosis fungoides (MF) lesions.

Objective and Methods For a better understanding of the functional role of these genes in the genesis of MF, we developed a genetically engineered mouse model simulating loss in skin resident CD4⁺ T cells. This was followed by experimentally induced sustained skin inflammation for 20 weeks and 10 weeks without further treatment.

Results The mice with one-copy deletion of one of these genes in skin resident CD4⁺ T cell showed more CD3⁺, CD4⁺ and CD8⁺ cells in the dermis, more Stat3 activation of T cells in the skin and one mouse developed signs of a noticeably thicker epidermis, massive inflammatory cell infiltration and increased Stat3 activation in T cells in both epidermis and dermis.

Conclusion We show that mice with one-copy deletion of a specified gene encoding a JAK/STAT inhibitor in skin resident

CD4⁺ T cells in combination with a protracted contact allergic reaction displayed autonomous inflammatory responses and features of early-stage MF.

23 – SHIDI WU DISTINCT ROLES OF HUMAN PAPILLARY AND RETICULAR FIBROBLASTS ON TUMOR CELL INVASION AND THE UNDERLYING THERAPEUTIC VALUES IN TUMOR MICROENVIRONMENT-TARGETING THERAPY

Shidi Wu¹, Marion H. Rietveld¹, Marieke Hogervorst¹, Jeroen R.G. Torremans¹, Jan N. Bouwes-Bavinck¹, Frank R. de Gruijl¹, Remco van Doorn¹, Marij J.P. Welters², Maarten H. Vermeer¹ and Abdoelwaheb El Ghalbzouri¹

¹Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ²Department of Medical Oncology, Oncode Institute, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Normal human dermal fibroblast (NF) can be morphologically divided into papillary fibroblast (PF) and reticular fibroblast (RF). Dysregulated NF activation is one major origins of cancer associated fibroblast (CAF) in solid tumors. However, the heterogeneity of NF during this activation process is poorly studied.

Objective To dissect the discrepancy between PF, RF and CAF and their distinct roles in tumor cell invasion, followed by developing therapeutic strategies guiding a CAF normalization process.

Methods We compared the morphology, growth curve and transcriptome in the three fibroblast subtypes in 2D cultures, followed by establishing 3D organotypic cultures mimicking melanoma, cSCC, vSCC and HNSCC by seeding corresponding tumor cell lines on dermal matrixes populated with PF, RF or CAF. Additionally, chemotherapeutics, pathway inhibitors and industry-derived compounds were applied to observe their effects on CAF phenotypes and tumor-stroma crosstalk.

Results In monolayer, we identified markers predominantly expressed in each fibroblast subtype respectively. 3D co-culturing tumor cells with RF led to enhanced tumor invasion via EMT and profound CAF marker expression (α -SMA, COL11A1) in the dermal compartment compared to PFs, indicating RF to be the precursor of CAF. Several inhibitors and compounds were screened and significantly decreased the expression of up-mentioned CAF markers and cytokines (IL-6, CXCL12) as well as inducing a PF phenotype in CAF in both 2D and 3D cultures.

Conclusion We report distinct roles of PF and RF on tumor invasion and propose a “CAF to PF” normalization process which provide new insights in tumor microenvironment-targeting therapy.

24 – YANG LIU SCREENING AND VALIDATING KEY GENES IN MF THAT PROMOTE T CELL MALIGNANT TRANSFORMATION THROUGH SINGLE-CELL DATASETS AND WHOLE-GENOME SEQUENCING

Yang Liu^{1,2}, Maarten H. Vermeer¹, A. El Boubkari¹, M.P. Villerius³, Shidi Wu¹, C.P. Tensen¹

¹Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ²Department of Plastic surgery, Central South University, Chang sha, China; ³Department of Informatie Technologie & Digitale Innovatie, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Mycosis fungoides (MF) constitutes the most frequent cutaneous T cell lymphoma. It is worth paying attention to the changes in gene expression that occur as T cells transform from a benign to a malignant phenotype during the early and advanced stage of MF.

Objective To identify the key genes that drive the malignant transformation of T cells and investigate how these genes regulate the transformation. Furthermore, we aim to explore

whether these key genes influence the tumor microenvironment through cancer-associated fibroblasts and macrophages, thereby promoting the malignant transformation of T cells.

Methods We used the GEO database to obtain single-cell sequencing data from early and advanced stages of MF and searched the Genecards database for genes related to the malignant transformation of T cells. tSNE was used to identify the spatial relationship between these genes and various cell types, including T cells, cancer-associated fibroblasts, and macrophages. Subsequently, our own whole-genome sequencing data was applied for the validation of key genes.

Results The single-cell data showed that genes related to the malignant transformation of T cells were mainly distributed in the tSNE map of T cells, macrophages, and fibroblasts. Pathway enrichment analysis showed that these genes were mainly involved in lymphocyte malignant proliferation and abnormal T-cell receptor signaling.

Conclusion Key genes may promote the transformation of T cells from a benign to a malignant phenotype through the tumor microenvironment, including macrophages and fibroblasts. This provides new insights into the malignant progression and treatment of MF.

Verkorte productinformatie Skyrizi® (januari 2023). ▼ Dit geneesmiddel is onderworpen aan aanvullende monitoring. **Naam en samenstelling:** Skyrizi 75 mg oplossing voor injectie in voorgevulde spuit bevat 75 mg risankizumab in 0,83 ml oplossing. Skyrizi 150 mg oplossing voor injectie in voorgevulde spuit / voorgevulde pen bevat 150 mg risankizumab in 1 ml oplossing. Skyrizi 600 mg concentraat voor oplossing voor infusie bevat 600 mg risankizumab in 10,0 ml oplossing. Skyrizi 360 mg oplossing voor injectie in een patroon bevat 360 mg risankizumab in 2,4 ml oplossing. **Indicaties:** Skyrizi is geïndiceerd voor de behandeling van matige tot ernstige plaque psoriasis bij volwassenen die in aanmerking komen voor systemische therapie. Skyrizi is als monotherapie of in combinatie met methotrexaat (MTX), geïndiceerd voor de behandeling van actieve artritis psoriatica bij volwassenen die onvoldoende hebben gereageerd op een of meer 'disease-modifying antirheumatic drugs' (DMARD's) of die niet kunnen verdragen. Skyrizi is geïndiceerd voor de behandeling van volwassen patiënten met matig tot ernstig actieve ziekte van Crohn die onvoldoende hebben gereageerd op, niet meer reageren op of intolerant waren voor conventionele behandeling of een biologische behandeling. **Dosering: Plaque psoriasis** De aanbevolen dosering is 150 mg, toegediend via subcutane injectie in week 0, week 4 en daarna iedere 12 weken. **Ziekte van Crohn** De aanbevolen dosering is 600 mg, toegediend via intraveneuze infusie in week 0, week 4 en week 8, en daarna 360 mg, toegediend via subcutane injectie in week 12 en vervolgens eenmaal per 8 weken. **Contra-indicaties:** Overgevoeligheid voor de werkzame stof of voor (één van) de hulpstoffen. Klinisch belangrijke actieve infecties (bijvoorbeeld actieve tuberculose). **Waarschuwingen:** Risankizumab kan het risico op een infectie vergroten. Bij patiënten met een chronische infectie, een voorgeschiedenis van recidiverende infecties of bekende risicofactoren voor een infectie dient risankizumab met de nodige voorzichtigheid te worden gebruikt. De behandeling met risankizumab mag niet worden gestart bij patiënten met een klinisch belangrijke actieve infectie tot de infectie is verdwenen of voldoende behandeld. Patiënten die worden behandeld met risankizumab dienen het advies te krijgen om een arts te raadplegen als zich verschijnselen of symptomen van een klinisch belangrijke chronische of acute infectie voordoen. Als een patiënt een dergelijke infectie krijgt of niet reageert op de standaardtherapie voor de infectie, dient de patiënt zorgvuldig te worden gecontroleerd en mag risankizumab pas weer worden toegediend als de infectie is verdwenen. Patiënten die risankizumab krijgen, moeten worden gecontroleerd op verschijnselen of symptomen van actieve tb. Anti-tb-therapie dient te worden overwogen voordat met risankizumab wordt gestart bij patiënten met een geschiedenis van latente of actieve tb bij wie niet met zekerheid is vast te stellen of deze adequaat is behandeld. Voordat de behandeling met risankizumab wordt gestart, dient te worden overwogen om alle vaccinaties toe te dienen in overeenstemming met de van toepassing zijnde vaccinatielijnen. Als een patiënt met een levend vaccin is gevaccineerd (viraal of bacterieel), wordt aangeraden om ten minste 4 weken te wachten voordat gestart wordt met de behandeling met risankizumab. Patiënten die worden behandeld met risankizumab mogen niet worden gevaccineerd met levende vaccins tijdens de behandeling en gedurende tenminste 21 weken na het stoppen van de behandeling met risankizumab. Als een ernstige overgevoeligheidsreactie optreedt, dient de toediening van risankizumab onmiddellijk te worden gestaakt en dient een gepaste behandeling te worden gestart. In geval van gelijktijdig gebruik van producten en/of voedingsmiddelen die sorbitol (of fructose) bevatten dient rekening gehouden te worden met aanvullende effecten. Vrouwen die zwanger kunnen worden dienen een betrouwbare anticonceptiemethode te gebruiken tijdens de behandeling en gedurende ten minste 21 weken na de behandeling. Zie voor een volledige lijst de huidige SmPC. **Bijwerkingen:** Zeer vaak (≥1/10): bovensteltuchtweginfecties. Vaak (≥1/100, <1/10): tinea-infecties, hoofdpijn, pruritus, vermoedheid, injectieplaatsreacties. **Farmacotherapeutische groep:** Immunosuppressieve middelen, interleukineremmers. **ATC-code:** L04AC18. **Afleverstatus:** U.R. **Vergoedingsstatus:** de kosten voor Skyrizi zijn declarabel voor ziekenhuizen via de add-on regeling. Voor prijzen wordt verwezen naar de Z-index tax. **Registratienummer:** EU/1/19/1361/001-005 **Registratiehouder:** AbbVie Deutschland GmbH & Co. KG, Knollstrasse, 67061 Ludwigshafen, Duitsland. Neem voor vragen contact op met de lokale vertegenwoordiger van de registratiehouder: AbbVie B.V., Wegalaan 9, 2132 JD Hoofddorp. Telefoonnummer: 088 322 2843.

Geetailde informatie over dit geneesmiddel is beschikbaar op de website van het Europees Geneesmiddelenbureau (www.ema.europa.eu) en op www.productinformatie.abbvie.nl

abbvie

Skyrizi
(risankizumab)

Bij volwassenen met matig tot ernstig atopisch eczeem ... pak het aan met

CIBINQO[®]

abrocitinib

Flexibel doseren^{1,2,3,6}

Startdosering is eenmaal daags 100mg of 200mg.*
Bij stabilisatie van het ziektebeeld dient de dosering te worden verlaagd naar eenmaal daags 100mg

Snelle werking^{1,4,8}

Met 200mg wordt een significant grotere afname van de jeuk bereikt vanaf dag 4 t.o.v. dupilumab

Aanhoudend effectief^{1,3,4,7}

Tot aan week 96 nog substantiële respons van patiënten met 100mg of 200mg, vanaf week 1

Gunstig veiligheidsprofiel^{1,3,4,5}

De meest gemelde bijwerkingen ($\geq 5\%$) van de 200mg dosering zijn: misselijkheid (15,1%) en hoofdpijn (7,9%)*[†]

Abrocitinib dient alleen te worden gebruikt als er geen geschikte behanderalternatieven zijn voor patiënten: a) van 65 jaar en ouder; b) met een voorgeschiedenis van een atherosclerotische cardiovasculaire ziekte of andere cardiovasculaire risicofactoren (zoals patiënten die roken of in het verleden langdurig hebben gerookt); c) met risicofactoren voor maligniteit (bijv. huidige maligniteit of een voorgeschiedenis van maligniteit).

* Bij patiënten van 65 jaar of ouder wordt 100mg eenmaal daags aanbevolen als startdosering.

** Zie voor een volledig overzicht van interacties en bijwerkingen de SmPC.

† De overige bijwerkingen van de 200mg zijn acne (4,8%), herpes simplex (4,2%), verhoogd bloedcreatinefosfokinase (3,8%), braken (3,5%), duizeligheid (3,4%), bovenbuikpijn (2,2%) en herpes zoster (1,2%). De meest frequente ernstige bijwerkingen zijn infecties (0,3%)

† Deze bijwerkingen zijn dosisafhankelijk

Kijk voor meer informatie over gebruik van CIBINQO bij patiënten met bepaalde comorbiditeiten in de SmPC. De verkorte SmPC, inclusief de referenties, vindt u elders in deze uitgave.

Bekijk de video met uitleg over de Head 2 Head Abrocitinib vs Dupilumab

EENMAAL DAAGS

CIBINQO[®]
(abrocitinib) tabletten

50mg | 100mg | 200mg

JAK 1-remmer⁴

Doorbraken die de levens van patiënten veranderen

POSTERS

P1 – MIRANDA JEKHMANE TOWARDS NATIVE SKIN: EX VIVO DEVELOPMENT OF SKIN APPENDAGES

S. Jekhmane^{1,2}, K.A.A. Schilders¹, M. Vlig¹, A. Elgersma¹, S. van den Berg¹, C. Gho³, B.K.H.L. Boekema¹, E. Middelkoop^{1,2}

¹Preclinical Research, Association of Dutch Burn Centres (ADBC), Beverwijk, The Netherlands; ²Department of Plastic, Reconstructive & Hand Surgery, Amsterdam University Medical Centre, Amsterdam, The Netherlands; ³Hair Science Institute (HASCI), Amsterdam, The Netherlands.

Background Skin defects resulting from burns, trauma or chronic wounds are a major burden. Split-thickness skin auto-grafting represents the clinical gold-standard, but has limitations that call for alternatives. Other treatments have failed to recapitulate skin in form and function due to the absence of skin appendages. Dermal papilla (DP) cells in hair follicles (HF) bear hair-inductive characteristics and provide an accessible option to engineer a full skin equivalent (FSE) that extends beyond wound healing. DP cells generate hair growth when implemented in vivo in animal models. The successful translation of such strategy to humans may pave a way for a broad clinical application of skin tissue engineering.

Objective Our study aims on using DP cells to generate FSE's with skin appendages.

Methods DP cells were isolated from human HF using an enzymatic digestion procedure. To preserve the hair-inductive characteristics, spheroids of DP cells were produced using the hanging drop method. Flow cytometry, RNA analysis and immunohistochemistry were used to characterise the cells in 2D and 3D format.

Results DP cells were successfully isolated and cultured in 2D format. Characterization of the cells revealed expression of several cellular markers supporting the stem cell activities of DP cells in wound healing. Our 3D culture indicated that cell passage is a critical factor for spheroid formation with smaller sized and less uniform spheroids observed above cell passage 5.

Conclusion We defined a reproducible isolation method that harbours a viable and proliferative 2D and 3D culture system of DP cells.

P2 – BRITT VAN DER LEEDEN SYSTEMICALLY INCREASED NEUTROPHIL ACTIVITY AND ALTERED COAGULATORY PHENOTYPE AFTER BURN INJURY

Britt van der Leeden^{1,2}, H. Ibrahim Korkmaz^{3,4,6,7}, Bouke K.H.L. Boekema^{3,8}, Chopie Hassan⁵, Gerard van Mierlo⁶, Paul P.M. van Zuijlen^{3,7,8}, Hans W.M. Niessen^{1,9,10}, Susan Gibbs^{4,11}, Paul A.J. Krijnen^{1,10}

¹Department of Pathology, Amsterdam University Medical Centers (AUMC), Amsterdam, The Netherlands; ²Amsterdam Infection & Immunity, AUMC, Amsterdam, The Netherlands; ³Association of Dutch Burn Centers (ADBC), Beverwijk, The Netherlands; ⁴Department of Molecular Cell Biology and Immunology, Amsterdam UMC, Vrije Universiteit, Amsterdam,

The Netherlands; ⁵Pharming Technologies B.V., Leiden, The Netherlands; ⁶Department of Immunopathology, Sanquin Blood Supply, Division Research, Amsterdam, The Netherlands; ⁷Burn Center, Red Cross Hospital, Beverwijk, The Netherlands; ⁸Department of Plastic, Reconstructive and Hand Surgery, AUMC, Amsterdam, The Netherlands; ⁹Department of Cardiac Surgery, AUMC, Amsterdam, The Netherlands; ¹⁰Amsterdam Cardiovascular Sciences, AUMC, Amsterdam, The Netherlands; ¹¹Department of Oral Cell Biology, Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA), University of Amsterdam and Vrije Universiteit, Amsterdam, The Netherlands.

Background Burn injury induces a prolonged local and systemic inflammatory response that often is accompanied by local intravascular coagulation. Previously we have shown that neutrophil extracellular traps (NETs) are locally present in microcirculatory thrombi in burn wounds which coincided with a switch in the microcirculatory endothelium toward a procoagulant phenotype.

Objective This study aimed to investigate the systemic neutrophil response and procoagulatory effects in time after burn injury.

Methods Plasma was obtained from burn patients (n=7; mean total body surface area of 35% burned) at different time points post-burn (1-15 days) and healthy controls. Herein, the levels of neutrophil activation marker (HNE-a1ATC), DNA cleaving protein (DNase1), nucleosome complex for extracellular DNA and MPO bound to extracellular DNA for NETs, as well as the coagulatory markers prothrombin factor 1.2 (PTF12), thrombin anti-thrombin complex, tissue plasminogen activator (tPA), and plasminogen activator inhibitor 1 (PAI-1) were determined by ELISA. Additionally, correlation analyses between these plasma levels were performed.

Results Increased plasma levels of HNE-a1ATC, DNase1, nucleosome complex NETs, tPA, and PAI-1 were found in burn patients compared to controls. HNE-a1ATC, NETs, and PTF12 were significantly correlated to timing after burn injury. Levels of nucleosomes and PTF12 significantly correlated with burn wound size. Burn wound size and depth, plasma nucleosome and PAI-1 levels significantly correlated to plasma C-reactive protein levels.

Conclusion Our study shows a systemic increase in neutrophil activity, NET formation and coagulation after burn injury with no clear effect over time, that may be caused by the previously observed local intravascular coagulation.

P3 – WOUTER OUWERKERK BIOMARKERS FOR EARLY DETECTION OF RE-PIGMENTATION IN PATIENTS WITH NON-SEGMENTAL VITILIGO AFTER STAND- DARD-CARE TREATMENT

W. Ouwkerk^{1,2}, V.S. Narayan¹, S. Chielie¹, N.O.P. van Uden¹, M.A. Schneider³, R.B. Kjellerup³, C. Loesche³, M. Hanser³, E. McNamara³, M.W. Bekkenk¹, A. Wolkerstorfer¹, R.M. Luiten¹

¹Amsterdam University Medical Center, Department of Dermatology, Netherlands Institute for Pigment Disorders, Amsterdam Infection and Immunity Institute, The Netherlands; ²National Heart Centre Singapore, Hospital Drive,

Singapore; ³Novartis Institutes for BioMedical Research, Basel, Switzerland

Background The treatment of non-segmental vitiligo (NSV) remains challenging. Aside from a delay in visible repigmentation during therapy, it is uncertain whether a patient will ultimately respond to treatment. An early on treatment biomarker could help to predict the response to therapy.

Objective This study aimed to evaluate the association between early changes within various immuno-cell types (T cell subsets and NK cells in blood and skin) and clinical response to treatment.

Methods This study prospectively included NSV patients, starting with standard of care treatment consisting of topical therapy alone or in combination with narrowband UVB phototherapy. Evaluation of repigmentation was done by comparing Vitiligo Extent Score at baseline and 6 months after starting therapy. Blood samples and (non)-lesional skin biopsies were taken at baseline and 3 months after therapy. These samples were analysed for changes in cells expressing CD3, CD4, Granzyme B+ (GrB)+CD4, CD8, GrB+CD8, GrB+CD8-, TRM, Treg, NK and GrB+NK cells at baseline and 3 months and associated to repigmentation.

Results A total of 30 patients completed the study. Our results showed that early increase of GrB+CD8- T cells in skin was associated to repigmentation. In blood, changes in GrB+CD4 T cells were associated with repigmentation. Similar relations with GrB+NK cells were found in skin.

Conclusion This study evaluated changes in cellular immunity shortly after standard of care therapy in relation to repigmentation. Both adaptive and innate immuno-changes play a role in response to treatment. Future studies need to evaluate clinical useability of these biomarkers.

P4 – ELISABETTA MICHIELON AN ORGANOTYPIC HUMAN MELANOMA-IN-SKIN MODEL AS IN VITRO TOOL FOR TESTING CELL-BASED THERAPIES

Elisabetta Michielon^{1,2,3}, Lisa A. King^{2,3,4}, Taco Waaijman^{1,2}, Sander W. Spiekstra^{1,2}, Myrthe Veth^{2,3,4}, Hans J. van der Vliet^{3,4}, Tanja D. de Gruijls^{2,3,4}, Susan Gibbs^{1,2,5}

¹Amsterdam UMC location Vrije Universiteit, Department of Molecular Cell Biology and Immunology, Amsterdam, The Netherlands; ²Amsterdam institute for Infection and Immunity, Amsterdam, The Netherlands; ³Cancer Center Amsterdam, Cancer Biology and Immunology, Amsterdam, The Netherlands; ⁴Amsterdam UMC location Vrije Universiteit, Department of Medical Oncology, Amsterdam, The Netherlands; ⁵Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA), University of Amsterdam and Vrije Universiteit, Department of Oral Cell Biology, Amsterdam, The Netherlands.

Background Despite recent extraordinary clinical success in treating melanoma with immune checkpoint blockade, a majority of patients do not respond or develop adaptive resistance resulting in poor prognosis. Therefore, a clear need exists for additional therapy options. The ability of V γ 9V δ 2-T-cells to recognize and kill transformed cells independently of

HLA-matching makes them a promising candidate for immunotherapy. In vitro melanoma reconstructed human skin (Mel-RhS) models have been developed to mimic features of melanoma progression and thus have an attractive potential to test melanoma-targeted therapies in preclinical studies.

Objective Investigating the capacity of V γ 9V δ 2-T-cells to target tumors in Mel-RhS.

Methods A375 melanoma cells and keratinocytes were co-seeded onto fibroblast-populated dermal equivalents (Mel-RhS). Expanded peripheral blood-derived V γ 9V δ 2-T-cells were injected into Mel-RhS or healthy controls (RhS), assessed for activation markers by flow cytometry, and their tissue location was identified by immunohistochemistry.

Results V γ 9V δ 2-T-cells were viable up to three days in (Mel-)RhS and cells in contact with the tumor acquired the Melanoma-associated Chondroitin Sulfate Proteoglycan (MCSP) antigen from the melanoma cells. MCSP+ (i.e. cross-dressed) V γ 9V δ 2-T-cells expressed higher levels of the activation markers 4-1BB and Nkp44 compared to those from RhS or their MCSP- counterparts. CXCL10 secretion, involved in T-cell recruitment into the tumor, was upregulated in supernatants from V γ 9V δ 2-T-cell-containing Mel-RhS, compared to without V γ 9V δ 2-T-cells.

Conclusion A fraction of V γ 9V δ 2-T-cells injected into Mel-RhS came into close contact with the melanoma cells, acquired melanoma-associated membrane antigens, likely through trogocytosis, and became selectively activated. The novel Mel-RhS may present a promising tool to test T-cell-based therapies.

P5 – SELINDE WIND SHIFT IN EARLY-STAGE MYCOSIS FUNGOIDES TUMOR MICRO-ENVIRONMENT INDUCED BY TOPICAL CHLORMETHINE BY FLOW CYTOMETRY OF INTERSTITIAL FLUID

S.S. Wind^{1,3}, R. Rijnveld¹, W. Grievink¹, T. Niemeyer – van der Kolk¹, M. van Schaik¹, K.D. Quint², L. de Strooper³, S. Eifler³, V. Stimamiglio⁴, A. Alonzi⁴, M.H. Vermeer², R. Rissmann^{1,2,5}

¹Center for Human Drug Research, Leiden, The Netherlands;

²Leiden University Medical Centre, Leiden, The Netherlands;

³Recordati Rare Diseases, Puteaux, France; ⁴Helsinn Healthcare SA, Lugano, Switzerland; ⁵Leiden Academic Centre for Drug Research, Leiden, The Netherlands.

Background Early stages of Mycosis fungoides (MF) can be treated effectively with topical chlormethine. However, insight into changes in the tumor-micro environment (TME) during treatment and how these changes contribute to therapeutic success is limited.

Objective In this study we aimed to characterize TME of MF on a cellular level by suction blister fluid analysis.

Methods In this exploratory, open-label, deep phenotyping trial a total of 21 early-stage (Ia/Ib) MF patients were treated with chlormethine gel 160 μ g/g QD for 16 weeks. Suction blister exudates were collected pre-treatment from lesional (LS) and non-lesional skin (NL) and after 16 weeks of treatment from LS and analyzed with flow cytometry. Here, we present preliminary data from the first 18 completers of the trial. For

all statistical analyses a Wilcoxon signed-rank test was used.

Results In blister exudate pre-treatment, significantly more absolute cells were observed in LS compared to NL ($p < 0.001$). Exudates from LS contained significantly more CD3+ cells ($p < 0.001$), CD3+4+ T-lymphocytes ($p < 0.0001$), activated CD4+HLA-DR+ effector T-lymphocytes ($p = 0.0001$), CD3+8+ T-lymphocytes ($p < 0.0001$), activated CD8+HLA-DR+ cytotoxic T-lymphocytes ($p < 0.001$), CD14-CD16- dendritic cells ($p < 0.01$) and CD68+ macrophages ($p < 0.01$). After 16W chlormethine gel treatment significantly less aberrant T-cells ($p < 0.05$), CD3+8+ T-lymphocytes ($p < 0.05$), activated CD8+HLA-DR+ cytotoxic T-lymphocytes ($p < 0.01$) and Tregs ($p < 0.05$) were observed compared to LS baseline.

Conclusion We show for the first time the feasibility of suction blister fluid analysis to investigate TME in MF patients. These preliminary results suggest that CD8+HLA-DR+ cytotoxic and regulatory T-lymphocytes have a prominent role in chlormethine therapy in MF.

P6 – LAURA VAN DER MEULEN TOPICAL CLOBETASOL-INDUCED CHANGES IN THE CUTANEOUS MICROBIOME COMPOSITION OF LICHEN SCLEROSUS

L. van der Meulen¹, L. Pagan^{1,2}, M.I.E. van Poelgeest^{1,2}, J.G.E. Hendrickx⁴, and R. Rissmann^{1,2,3}

¹Centre for Human Drug Research, Leiden, The Netherlands; ²Department of Gynecology and Obstetrics, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ³Leiden Amsterdam Center for Drug Research, Leiden University, Leiden, The Netherlands; ⁴Center for Microbiome Analyses and Therapeutics, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Dermatological clinical trials frequently analyse the microbiome composition as either clinical endpoint or as exploratory biomarker. New compounds are being developed targeting dysbiosis for a range of dermatological and gynaecological conditions. However, little is known about the microbiome-modulating effects of topical corticosteroids, dermatology's golden standard.

Objective The aim of this study was to investigate the effects of topical clobetasol on the microbiome composition of patients with vulvar lichen sclerosis.

Methods The effect of clobetasol on the microbiome composition was analysed in patients with lichen sclerosis in a prospective, open-label clinical trial. Women with vulvar lichen sclerosis ($n=10$) were enrolled. Swabs of the vulva were collected and the microbiome composition was characterized with metagenomic shotgun sequencing. Clobetasol was applied on the affected vulvar area for 4 weeks. Pre- and post-dose samples were analysed.

Results Lactobacillus, Prevotella and Finegoldia were the most abundant taxa of vulvar LS skin at baseline. Treatment with clobetasol did not yield significant changes in the microbiome composition of vulvar skin, although the proportion of Lactobacillus and Staphylococcus increased, while the relative abundance of Prevotella and Finegoldia appears reduced after treatment.

Conclusion No alterations to the vulvar microbiome composition were observed after 4-week clobetasol treatment of lichen sclerosis. We conclude that corticosteroids do not directly affect the microbiome composition of the vulvar skin. However, indirect, long-term immunomodulatory effects cannot be ruled out at this stage. These findings raise questions for the applicability for new compounds targeting dysbiosis in lichen sclerosis.

P7 – TESSA GOEDHART THE DEVELOPMENT OF PERSONALISED TREATMENT FOR PATIENTS WITH CHRONIC SKIN DISEASES THROUGH DEEP PHENOTYPING: AN OVERARCHING STUDY PROTOCOL FOR MULTI-CENTER OBSERVATIONAL TRIALS

Tycho van Kuiken^{1,2}, Michelle de Bruin^{1,2}, Rudolf Megalla^{1,2}, Tessa Goedhart^{1,2}, Emily Somohardjo^{1,2}, Robert Rissmann^{1,2,3}

¹Centre for Human Drug Research, Leiden, The Netherlands; ²Leiden Academic Centre for Drug Research, Leiden University, Leiden, The Netherlands; ³Leiden University Medical Centre, Leiden, The Netherlands.

Background Chronic skin diseases have a major socio-economic impact since prevalence is high and patients' quality of life can be low. Current dermatological therapeutic strategies are often insufficient due to the 'one size fits all' nature of patient care. By constructing biomarker profiles for mycosis fungoides (MF), hidradenitis suppurative (HS), chronic spontaneous urticaria (CSU), cutaneous lupus erythematosus (CLE), atopic dermatitis (AD), and psoriasis vulgaris (PV), targeted personalized treatment strategies can be developed.

Objective This poster describes an overarching deep phenotyping study design to analyse MF, HS, CSU, CLE, AD and PV in the Netherlands.

Methods Per chronic disease, a multi-centre, non-randomised, controlled, open-label, observational study will be conducted over the course of 52 weeks. Thirty-two patients diagnosed with one of the six chronic skin diseases and eight healthy volunteers, aged 18 years or older, will be included in each study.

Clinical parameters will be evaluated two weeks before start of treatment, at baseline and at week 4, 8, 12, 16, 24, and 52 via clinical assessments, imaging (i.e. Laser Speckle Contrast Imaging, Antera 3D camera, full-body photography), patient-reported outcomes, biopsy and microbiome swabs. Blood samples will be taken at baseline and at week 4, 12, and 24 after treatment initiation for biomarker analyses.

Results This study design will provide a comprehensive dataset per chronic skin disease with i.e. molecular, and genetic biomarkers.

Conclusion Overall, this study aims to provide a comprehensive understanding of chronic skin disease via deep phenotyping, with an emphasis to standardize targeted personalized treatment.

P8 – ANNE SCHLÖSSER TRALOKINUMAB FOR PATIENTS WITH MODERATE-TO-SEVERE ATOPIC DERMATITIS: RESULTS FROM DAILY PRACTICE

Anne R. Schlösser¹, Madena Shareef¹, Jill Olydam¹, Tamar E.C. Nijsten¹ and Dirk Jan Hijnen¹

¹Department of Dermatology, Erasmus MC University Medical Center, Rotterdam, The Netherlands.

Background Evidence about tralokinumab treatment for moderate-to-severe atopic dermatitis (AD) in daily practice is limited.

Objective To report the first evidence, from daily practice treatment with tralokinumab in patients with AD.

Methods Thirty seven AD patients who received tralokinumab treatment in the context of routine care at the Erasmus Medical Centre were included. 28 patients had previously been treated with dupilumab, and 14 patients who had been treated with a Janus kinase inhibitor (JAKi). The Investigator's Global Assessment (IGA; 0–4) and the numeric rating scale peak pruritus during the past 7 days (NRS itch 7d: 0–10), adverse events and reasons for discontinuation were analyzed. A good clinical response was defined as any decrease in IGA and NRS itch 7d, and patient was satisfied with the treatment and wished to continue with therapy.

Results In total, 37 patients were treated with tralokinumab. Twenty-two (59%) patients showed a good response to tralokinumab treatment. Fifteen (41%) patients discontinued treatment because of inadequate AD control or adverse events. Treatment-related adverse events were mild in most patients. Half of the patients that failed on dupilumab showed a good clinical response to tralokinumab.

Conclusion Tralokinumab was found to be effective in most patients in this cohort with difficult-to-treat, severe AD from daily practice. Interestingly, tralokinumab was also found to be effective in 50% of patients who had previously experienced insufficient response or adverse events with dupilumab treatment.

P9 – WILLEMJIN WITKAM THE EPIDEMIOLOGY OF ACNE VULGARIS IN A MULTI-ETHNIC ADOLESCENT COHORT: A CROSS SECTIONAL STUDY

W. Witkam^{1,2}, S. Dal Belo³, S. Pourhamidi³, E. Raynaud³, M. Moreau³, L. Aguilar³, T. Nijsten¹, L.M. Pardo^{1,2}

¹Department of Dermatology, Erasmus MC, University Medical Center Rotterdam, Rotterdam, The Netherlands; ²The Generation R Study Group, Erasmus MC, University Medical Center Rotterdam, Rotterdam, The Netherlands; ³L'ORÉAL Research and Innovation, Aulnay-Sous-Bois, France.

Background Acne vulgaris (AV) is a chronic multifactorial inflammatory disease, often in adolescents, with a high psychological burden.

Objective To study the prevalence and determinants for AV in a large multi-ethnic cohort at the start of puberty.

Methods This cross-sectional study is embedded in Generation R, a birth cohort study from Rotterdam, the

Netherlands. 3D facial photos taken at the center visit in 2016–2019 were used to grade AV severity using the Global Acne Severity scale by two physicians. Demographic, lifestyle factors and host's factors were compared between acne severity (clear/almost) clear skin; mild and moderate/severe) using multivariable ordinal logistic regression and stratified across sex.

Results 4561 subjects (51% girls) were included in the analysis with median age of 13.5 (IQR 13.3–13.6). The AV prevalence (total of mild + moderate/severe cases) girls vs. boys was 62% vs. 44.7% and specifically for moderate/severe AV was 14% vs. 8.7%. The proportion of girls and boys who had AV and received treatment were low (19.0% and 14.0%). Higher puberty stages (ORs: 1.38 (1.20 - 1.59)) and 2.16 (1.86 - 2.51) for girls and boys) and darker skin colors V and VI (ORs: 1.90 (1.17 - 3.08) and 2.43 (1.67 - 3.56 for girls and boys respectively) were predictors for both sexes, being overweight only for boys (1.58 (1.15 - 2.17)).

Conclusion AV prevalence was already high, often not treated at age of 13 and related to sex, puberty status, darker skin color and weight status.

P10 - MARIA JEANINE MEDENDORP ATYPICAL FIBROXANTHOMA AND PLEOMORPHIC DERMAL SARCOMA: A CLINICOPATHOLOGICAL STUDY

M.J. Medendorp¹, H.P. Verschuur², E. Smajlović³, H.M. Hazelbag⁴, L.E. Vos¹

¹Department of Dermatology, Medical Center Haaglanden, The Hague, The Netherlands; ²Department of Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery, Medical Center Haaglanden, The Hague, The Netherlands; ³Department of Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery, Erasmus Medical Center, Rotterdam, The Netherlands; ⁴Department of Pathology, Medical Center Haaglanden, The Hague, The Netherlands.

Background Atypical fibroxanthoma (AFX) and pleomorphic dermal sarcoma (PDS) are rare cutaneous neoplasms showing many similar clinicopathological features. AFX usually behaves benign and PDS can behave malignant and can metastasize. To date, little is known about these entities and there is no consensus about safe excision margins.

Objective To describe clinicopathological characteristics distinguishing AFX and PDS and evaluate safety of excision margins; respectively 5mm and 1 cm.

Methods Data from electronic patients files was collected from all AFX or PDS diagnosed between 2012–2018 and histology was revised by a pathologist specialized in soft tissue pathology.

Results Of 49 tumors: 16 (33%) AFX, 25 (51%) PDS and 8 (16%) AFX/PDS (no conclusive diagnosis). Comparing AFX and PDS, patients with PDS were 6 years older of age ($p=0.02$). Furthermore, the difference in diameter at clinical examination and histologic examination was greater in AFX than PDS ($p=0.03$), suggesting an underestimation of clinical diameter of the AFX by the clinician compared to PDS. We report 4 recurrences after complete excision, solely of AFX. None of the patients in our study population had metastases.

Conclusion PDS patients are older than AFX, but otherwise

show no differences in clinicopathologic features. The remarkable underestimation of tumor size in AFX tumors together with 4 recurrences of AFX, suggests that an excision margin of 5 mm is too small. The 1 cm excision margin for PDS seems safe.

P11 – RODERICK SLIEKER P16 LOSS INCREASES GENETIC DEPENDENCY FOR MITOCHONDRIAL GENES IN MELANOMA

Roderick Slieker¹, Inger Kreuger², Tim van Groningen², Remco van Doorn²

¹Cell and Chemical Biology, Leiden University Medical Center, The Netherlands; ²Dermatology, Leiden University Medical Center, The Netherlands.

Background The p16INK4a-CDK4/6-Rb pathway is dysregulated in many cancers. Both the p16 and p14 tumor suppressor proteins are encoded by the CDKN2A gene and are frequently mutated across tumor types. Pathogenic gene variants in CDKN2A are the cause of hereditary melanoma and pancreatic cancer. Patients harboring CDKN2A mutations are therefore monitored throughout life for the onset of melanoma. As such, identifying vulnerabilities specific for cancers with p16 loss in particular melanoma is key.

Objective To identify genetic and drug vulnerabilities in p16 deficient (p16-) cancers and in particular melanoma.

Methods Genetic dependency and drug screen data of 1436 cell lines across 31 lineages were obtained from DepMap (v22Q4). Cell lines were considered p16 deficient in the case of: loss of the CDKN2A locus, presence of a mutation or absent p16 mRNA expression. Differences in genetic dependency and drug response were investigated between p16+ and p16- groups.

Results P16 loss was associated with increased dependency on G1-phase genes, while less dependent on genes involved in the G1/S transition (Reactome, PFDR= 5.1·10⁻¹⁶). While p16 inhibits both CDK4 and CDK6, p16- cell lines were only dependent on CDK6 (β =-0.5, PFDR=2.9·10⁻³⁶) and not CDK4 (β =0.04, P-FDR=0.64) compared to p16+. Exclusively in melanoma, increased genetic dependency was enriched for Mitochondrial Translation Elongation (Padj=1.3·10⁻²⁷) and Respiratory Electron Transport (Padj=6.7·10⁻²²) encompassing genes encoding mitochondrial ribosomal proteins and mitochondrial cytochrome c oxidase proteins.

Conclusion P16 loss was associated with increased dependency on CDK6 but not CDK4. In melanoma, p16 loss was associated with increased dependency on mitochondria-related genes.

P12 – JULIETTE KERSTEN AN OVERVIEW OF THE EPIDEMIOLOGY AND THERAPEUTICAL MODALITIES IN 426 PATIENTS WITH MYCOSIS FUNGOIDES AND FOLLICULOTROPIC MYCOSIS FUNGOIDES IN THE NETHERLANDS

J.M. Kersten¹, R. Ottevanger¹, R. Willemze¹, M.H. Vermeer¹, K.D. Quint¹

¹Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands

Background The most common type of cutaneous T-cell lymphomas (CTCLs) is Mycosis Fungoides (MF). Folliculotropic Mycosis Fungoides (FMF), recognized as a distinct variant of MF in the World Health Organization-European Organization for Research and Treatment of Cancer (WHO-EORTC) classification, is less prevalent and has different clinical features.

Objective This study aimed to assess and compare patient attributes, disease advancement and treatment modalities for different stages of MF and FMF in Dutch patients.

Methods The registry of the Dutch Cutaneous Lymphoma Group was used to collect clinical and follow-up data from 426 patients diagnosed with MF or FMF between 2000 and 2019. The diagnosis was confirmed by a group of experts consisting of dermatologist and pathologists during regular meetings of the Dutch Cutaneous Lymphoma Working Group based on the clinicopathological criteria provided by the WHO-EORTC classification. Patients were classified as and included with early and advanced stage disease, and variables such as age, sex and therapy were recorded.

Results This study included 316 patients diagnosed with MF and 110 patients diagnosed with FMF. Our findings reveal a worse prognosis for advanced disease stage compared to early disease stage. Compared to MF, therapeutical modalities in FMF required more frequent changes. Notably, all patients included in this study were treated with topical corticosteroids at some point during their disease course.

Conclusion In comparison to FMF, MF has a higher prevalence. Patients with early stage disease have better outcomes than those with advanced stage disease. This study identified differences in the treatment approach between MF and FMF.

P13 – FAUVE VAN VEEN EXPLORING PERCEIVED QUALITY OF LIFE IN MIDDLE-AGED TO OLD-AGED PATIENTS WITH INHERITED ICHTHYOSIS

F.C.A.P. van Veen^{1,2}, S.V.J. Rossel^{1,2}, P.M. Steijlen^{1,2}, J. van der Geugten³, A. Gostyński^{1,2}

¹Department of Dermatology, Maastricht University Medical Center+, Maastricht, The Netherlands; ²GROW school for Oncology and Developmental Biology, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ³Vereniging voor Ichthyosis Netwerken, The Netherlands.

Background Inherited ichthyosis refers to a rare group of keratinization disorders caused by genetic variants characterized by scaling and erythema. Ichthyosis patients suffer from physical and mental complaints affecting their quality of life (QoL). There is limited knowledge regarding the influence of ichthyosis on the QoL of adult and older patients.

Objective To investigate the impact of ichthyosis on the biological-psychological-social QoL of adults and older patients.

Methods We performed semi-structured interviews with participants diagnosed with inherited ichthyosis. Specific topics concerning the biological-psychological-social QoL, were questioned using an interview protocol. All interviews were

recorded, transcribed, and analyzed using grounded theory. Validated QoL questionnaires (Dermatology Life Quality Index (DLQI) and Skindex-29) were collected.

Results Sixteen participants were interviewed with a diagnosis of autosomal recessive ichthyosis, bullous congenital ichthyosiform erythroderma, or X-linked ichthyosis. We learned that ichthyosis has an impact on the biological, psychological and social quality of life of these patients.

Conclusion We found a negative impact of ichthyosis on QoL and proposed several suggestions for healthcare improvements.

P14 – EMMY CRÜTS DIFFERENT SURGICAL MARGINS IN T1 SQUAMOUS CELL CARCINOMAS OF THE LIP: A DUTCH RETROSPECTIVE MUL- TICENTER COHORT STUDY

E.C. Crüts^{1,2}, P.J. Nelemans³, K. Mosterd^{1,2}

¹Department of Dermatology, Maastricht University Medical Center+, Maastricht, The Netherlands; ²Grow Research Institute for Oncology and Reproduction, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands; ³Department of Epidemiology, Maastricht University, Maastricht, The Netherlands.

Background Carcinomas of the lip are considered both skin and oral tumors, and are therefore treated by different specialties. There is currently no consensus regarding appropriate surgical margins for excision of a T1 squamous cell carcinoma (SCC) of the lip and existing guidelines vary. In the Netherlands, patients with T1 lip SCC are treated by excision with either a 5mm or a 10mm clinical tumor-free margin.

Objective To compare risk factors for recurrence and/or metastasis between patients with T1 SCC on the lip referred for excision with 5mm or 10mm clinical margins.

Methods Patients with T1 lip SCCs surgically treated between 2010 and 2018 at one of the four Dutch participating centers were identified using the Dutch Pathological Anatomical National Automated Archive. Relevant data on patient and tumor characteristics were obtained retrospectively from patient records.

Results A total of 240 patients were included for analysis. Respectively 173 and 67 patients were treated with a 5mm and 10mm clinical margin. Results will be discussed during the NVED Annual Meeting 2023.

Conclusion The conclusion of this study will be discussed during the NVED Annual Meeting 2023.

P15 – TRISTAN BRUIJN DOMATINOSTAT-INDUCED CUTANEOUS TOXICITIES IN NEOADJUVANT TREATMENT FOR STAGE III MELANOMA

Tristan V.M. Bruijn^{1,2}, Yannick S. Elshot^{1,2}, Lies Jaspars³, Irene L.M. Reijers⁴, Christian U. Blank^{4,5,6}, Elsemieke I. Plasmeijer^{1,7}

¹Department of Dermatology, The Netherlands Cancer Institute - Antoni van Leeuwenhoek, Amsterdam, The Netherlands;

²Department of Dermatology, Amsterdam UMC, University of Amsterdam, The Netherlands; ³Department of Pathology, Amsterdam UMC, University of Amsterdam, The Netherlands;

⁴Department of Medical Oncology, The Netherlands Cancer Institute – Antoni van Leeuwenhoek, Amsterdam, The Netherlands; ⁵Molecular Oncology and Immunology, The Netherlands Cancer Institute - Antoni van Leeuwenhoek, Amsterdam, The Netherlands; ⁶Department of Internal Medicine, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands; ⁷Department of Dermatology, Leiden University Medical Center, Leiden, The Netherlands.

Background Stage III melanoma patients with a low tumoral interferon-gamma (IFN- γ) signature expression have demonstrated less favorable response rates upon neoadjuvant immune checkpoint inhibitor (ICI) therapy. Supplemental domatinostat (a class I histone deacetylase inhibitor) to nivolumab (anti-PD-1) and ipilimumab (anti-CTLA-4) was hypothesized to lead to an increased anti-tumor immune response. However, unexpected domatinostat-specific dermatologic adverse events (DAE) hampered domatinostat dose escalation.

Objective To assess clinical and histologic patterns of domatinostat-induced cutaneous toxicity.

Methods The DONIMI trial was a two-center phase 1b trial testing IFN- γ signature-driven neoadjuvant combinations of domatinostat with nivolumab \pm ipilimumab in adult (\geq 18 years) patients with stage III melanoma. Experienced dermatologists and pathologists reviewed laboratory testing, clinical pictures, and skin biopsies of DAEs.

Results Eight out of 40 patients developed DAEs consisting of prodromal systemic symptoms including fever, malaise, headache and abdominal complaints followed by a generalized maculopapular rash that typically covered $>30\%$ of the body surface area (grade 3 CTCAEv5.0). Two patients had raised liver enzymes. There were no signs of eosinophilia or atypical lymphocytes in peripheral blood. Symptoms had an onset of 10-12 days after treatment initiation and were managed by systemic corticosteroids and permanent cessation of domatinostat. Histopathological assessment revealed a vacuolar interface dermatitis with apoptotic keratinocytes and a superficial perivascular lymphocytic infiltrate without eosinophils, in some cases accompanied by a small vessel vasculitis.

Conclusion New ICI treatment combinations including domatinostat may lead to unexpected dermatologic toxicities with different clinical presentations than ICI-associated dermatitis or classic drug reaction with eosinophilia and systematic symptoms (DRESS).

P16 – NIKA KOTNIK INFILTRATION ANALYSIS OF ACTIVATED, IL-31 AND IGE EXPRESSING EOSINOPHILS AND BASOPHILS IN BULLOUS AND NON-BULLOUS CUTANEOUS PEMPHIGOID

N. Kotnik¹, A. Langner¹, N.H. Meyer^{1,2}, H. Paas³, B.F. Gibbs¹, G.F.H. Diercks³, B. Horváth³, U. Raap^{1,4}

¹Division of Experimental Allergy and Immunodermatology, University of Oldenburg, Oldenburg, Germany; ²University Hospital of General and Visceral Surgery, Department of Human Medicine, University of Oldenburg and Klinikum Oldenburg AöR, Oldenburg, Germany; ³Department of Dermatology, Expertise Center for Blistering Diseases,

University of Groningen, University Medical Center Groningen, Groningen, The Netherlands; ⁴University Clinic of Dermatology and Allergy, Klinikum Oldenburg AöR, Medical University, Oldenburg, Germany.

*These authors have contributed equally.

Background Itch and blister formation, the main symptoms of the autoimmune disease bullous pemphigoid (BP) are probably triggered by activated eosinophils and basophils migrating into the skin. Approximately 20% of BP patients do not develop blisters and this subtype of BP is called non-bullous cutaneous pemphigoid (NBP). Due to a variety of similar symptomatology, the differential diagnosis of NBP is often made late.

Objective In this retrospective study we analysed 31 skin sections from patients with BP lesional (BPles) and peri-lesional (BPperi) and NBP to address the question whether the different inflammatory pattern regarding basophils and eosinophils and state of activation plays a role in BP pathogenesis.

Methods We analysed the total number of eosinophils and basophils per area (mm²), the co-expression of IL-31, IgE, and the number of activated basophils (CD63+) and eosinophils (CD69+) in skin samples, which were scanned and automatically analysed by the software Fiji.

Results In our study we could show that both the number of eosinophils and basophils was markedly higher in BPles skin compared to BPperi and NBP skin. Eosinophils, as well as basophils in BPles skin were highly activated. In addition, IL-31+ and IgE+ eosinophils and basophils were seen in significantly higher numbers in BPles skin compared to BPperi and NBP skin.

Conclusion This finding underlines the role of both eosinophils and basophils in BP and gives first insights in the different inflammatory pattern of BP and NBP skin. Further research is needed to identify the complete mechanisms involved in skin blistering.

P17 – RINDERT VENEMA DELIVERY OF THERAPEUTIC ANTISENSE OLIGONUCLEOTIDES FOR EXON SKIPPING IN EPIDERMOLYSIS BULLOSA

R.R. Venema¹, A.M. Nijenhuis¹, D. Kramer¹, M.C. Bolling¹, P.C. van den Akker¹, H.H. Pas¹, J. Bremer¹

¹Department of Dermatology, Center for Blistering Diseases, University Medical Center Groningen, University of Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Dystrophic epidermolysis bullosa (DEB) is a severe form of epidermolysis bullosa (EB) caused by mutations in the COL7A1 gene, encoding collagen type VII (C7). C7 is the major component of anchoring fibrils that form the structural connection between the basement membrane zone and the papillary dermis. In DEB, the absence of C7 leads to severe blistering of skin and mucosa. Currently, there is no cure for DEB, however, a promising therapy, antisense oligonucleotide (AON) mediated exon skipping, has shown to restore C7 expression in vivo and in vitro. Currently, a total 15 AONs have been approved and proven successful for disorders of similar

etiology to DEB like Duchenne muscular atrophy.

Objective We investigate and optimize delivery of AONs in EB keratinocytes and fibroblasts to gain insights in its cellular uptake, distribution and effectiveness. Next, we will optimize transfection of single AONs in keratinocytes, and subsequently perform an 'oligowalk' in which we will transfect 121 different AON constructs specifically targeting exon 105 of the COL7A1 gene, to identify the most potent AON.

Methods Fluorescently labeled AONs were conjugated to our delivery compound and used to treat both healthy and patient keratinocytes followed by fluorescence microscopy-analysis and RNA-analysis. In parallel, the 'oligowalk' is performed by transfecting healthy primary keratinocytes and fibroblasts, using lipofectamine and polyethylenimine.

Results/Conclusion In preliminary experiments, we observed cellular binding, internalization and distribution of the AON construct by fluorescence microscopy. At the NVED we will present the data gathered in the coming months.

P18 – DUCO KRAMER HIGH RESOLUTION MICROSCOPIC MAPPING OF THE BASEMENT MEMBRANE ZONE FOR BETTER DIAGNOSIS OF PEMPHIGOID DISEASES

D. Kramer¹, G.F.H. Diercks¹ and J. Bremer¹

¹Department of Dermatology, University Medical Centre Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Bullous pemphigoid is caused by autoantibodies against proteins in the basement membrane zone (BMZ). Sometimes, regular diagnostic techniques, e.g. direct- and indirect immunofluorescence, or biochemical analysis provide insufficient evidence for diagnosis. Fluorescent overlay antigen mapping can aid in the diagnosis. Fine mapping of the skin region with deconvolution imaging brings this diagnostic test to the next level. After locating various epitopes, we show the precise architecture of the BMZ. With this knowledge, we can locate the exact location of deposition of autosomal Ig's.

Objective We present a method to improve image analysis by implementing deconvolution in combination of statistical analysis and examination of the fluorescent signal.

Methods Cryosections of BP-patients or healthy individuals were triple stained for human Ig and collagen VII and Laminin 332 and/or BP180 and collagen IV. Imaging is performed on the Leica SP8X confocal microscope in deconvolution mode. Analysis of the BMZ is performed in ImageJ-software. The distance between the epitopes is calculated from the signal maxima.

Results We generated a map of several epitopes of proteins in the BMZ-region. The height of autosomal Ig signal corresponded with the type of pemphigoid disease, suggesting the method was valid. Here, we provide detailed insight into the structure of the BMZ.

Conclusion Deconvoluted high-resolution imaging of DIF biopsies aids the diagnosis of pemphigoid disease.

P19 – JOOST MEIJER GENE EXPRESSION PROFILING POINTS TO COMPLEMENT ACTIVATION AS IMPORTANT FOR BLISTER FORMATION IN BULLOUS PEMPHIGOID

Joost Meijer¹, Aniek Lamberts¹, Nika Kotnik¹, Leon van
Kempen², Gilles F. Diercks^{1,3}, Barbara Horvath¹

¹University of Groningen, University Medical Center Groningen, Department of Dermatology, UMCG Center of Expertise for Blistering Diseases, Groningen, The Netherlands; ²University of Antwerp, Antwerp University Hospital, Antwerp, Belgium; ³University of Groningen, University Medical Center Groningen, Department of Pathology and Medical Biology, Groningen, The Netherlands.

Background One-in-five patients with the autoimmune bullous disease bullous pemphigoid (BP) present with severe pruritus without skin blisters (nonbullous pemphigoid, NBP), however, it remains unclear why the latter group lacks blisters.

Objective To assess the transcriptomics of inflamed lesional skin of BP and NBP patients and compare patient groups.

Methods Quantification of 180 gene transcripts associated with innate and adaptive immune responses of 12 BP, 12 NBP and seven control pruritus skin biopsies was performed by using the nanoString nCounter Myeloid Innate Immunity Panel (nanoString Technologies, Seattle, WA).

Results Data is presented in heatmaps, created using unsupervised clustering. Genes related to complement activation were highly expressed in 7/12 (58%) BP biopsies, in 1/7 (14%) control biopsies, but not expressed in any NBP biopsy (0/12). Furthermore, all BP biopsies showed a strong dual Th1 and Th2 response, while in NBP biopsies a dual Th1 and Th2 related gene expression was observed in 4/12 (30%) biopsies. Five (5/7) control pruritus samples showed dual high expression for Th1 and Th2 related genes, one NBP (1/12) and one control (1/7) sample showed high Th2 gene expression only.

Conclusion Taken together, exploring transcriptomics of inflamed lesional skin biopsies of BP and NBP patients revealed a difference in complement related gene expression between BP (highly expressed) and NBP biopsies (not expressed), supporting the hypothesis that complement activation plays an important role in blister formation.

P20 – CISSE VERMEER AN ADVISORY ON SKIN XENOGRAPTS IN SINGLE CELL RNA SEQUENCING

Franciscus C. Vermeer¹, Peter C. van den Akker^{1,2}, Marieke C.
Bolling², Nine V.A.M. Knoers¹, Jeroen Bremer^{1,2}

¹University of Groningen, University Medical Center Groningen, Department of Genetics, Groningen, The Netherlands; ²University of Groningen, University Medical Center Groningen, Department of Dermatology, Groningen, The Netherlands.

Background Single-cell RNA sequencing (scRNA-seq) is a relatively novel technique that has established itself as a vital method to acquire detailed information on RNA expression profiles in individual cells or tissues of interest to better under-

stand their biology and function.

Objective Our goal was to explore the applicability of scRNA-seq in investigating effects of antisense oligonucleotide-mediated exon skipping in human skin xenografts.

Methods Xenografts were generated from patient keratinocytes and fibroblasts harboring COL7A1 null variants on immunocompromised nude mice. After harvesting, xenografts were dissociated for use in scRNA-seq. Tissue dissociation is the process of obtaining live single cells in suspension from whole tissue. A dissociation protocol should be optimized for each type of tissue, and yield and viability of the resulting cells verified.

Results the optimized dissociation protocol resulted in acceptable cell counts of single cells and viability control skin biopsies and xenografts. As expected, the sequencing data showed a mix of mouse and human transcriptome profiles. However, after optimization, and unlike the mouse cells, all human cells presented as low-quality reads. We attribute this to preferential dissociation of mouse tissue and dead cells in the grafts.

Conclusion Here we present an advisory on tissue dissociation of xenografts for single cell applications. Dissociating both murine and human cells from a xenograft is required for successful processing in the scRNA-seq pipeline. However, we show that both tissues require different dissociation protocols. scRNA-seq from human xenografts may only be possible after careful selection of xenograft tissue only.

P21 – ANNE-LISE STRANDMOE DEEP PHENOTYPING OF CIRCULATING IMMUNE CELL POPULATION IN PEMPHIGUS VULGARIS

A. Strandmoe^{1,2}, I. Strating¹, C.G. Bonasia^{1,2}, N. Inrueangsri¹, T.
Bijma¹, J. Bremer¹, J.D. Laman¹, P. Heeringa¹, B. Horvath¹

¹UMCG, University Medical Center Groningen, Groningen, The Netherlands; ²University of Groningen, Groningen, The Netherlands.

Background Pemphigus vulgaris (PV) is a potential fatal blistering disease characterized by intraepidermal loss of adhesion of the skin and mucosa due to the presence of autoreactive antibodies (auto-Abs) against the desmosomal cadherins; desmoglein (DSG) 1 and/or DSG3. Although the critical contribution of pathogenic autoantibodies is well accepted, the exact mechanism, functionality and immune interactions resulting in disease onset remain to be elucidated. Secondly, there remains a gap of knowledge regarding relapses after Rituximab (RTX) treatment.

Objective To gain deeper insight into the distribution and phenotype of major immune cell subsets in the peripheral blood of PV patients at active disease. Additionally, to acquire a deeper understanding of the circulating cytokines, chemokines and other signalling factors of PV patients at active disease and remission after RTX treatment.

Methods PBMC samples from 34 PV patients at active disease were analyzed using an established 40 marker full-spectrum flow cytometry panel for deep immunophenotyping covering all major immune cell subsets in human peripheral blood (OMIP-o69)¹. Additionally, we analyzed serum from 34 PV patients at active disease and 9 patients in remission after

RTX treatment using a Luminex® panel of 46 analytes.

Results The data analysis is ongoing (Omiq.ai) and (preliminary) Results will be presented at the NVED conference.

P22 – COCO DEKKERS DUPILUMAB-ASSOCIATED OCULAR SURFACE DISEASE IN ATOPIC DERMATITIS PATIENTS: CLINICAL CHARACTERISTICS AND PATHOGENESIS

Roselie Achten¹; Coco Dekkers¹; Chantal van Luijk²; Marlot van der Wal³; Judith Thijs¹; Femke van Wijk³; Marlies de Graaf¹; Daphne Bakker¹; Joke de Boer²; Marjolein de Bruin-Weller¹

¹Department of Dermatology and Allergology, National Expertise Center for Atopic Dermatitis, University Medical Center Utrecht, Utrecht, The Netherlands; ²Department of Ophthalmology, University Medical Center Utrecht, Utrecht, The Netherlands; ³Center for Translational Immunology, University Medical Center Utrecht, Utrecht University, Utrecht, The Netherlands.

Background Ocular surface disease (OSD) is frequently reported as adverse event during dupilumab treatment in atopic dermatitis (AD) patients.

Objective To investigate severity and frequency of dupilumab-associated ocular surface disease (DAOSD), the effect of ophthalmic therapies, and to learn more about the effect of dupilumab on conjunctival goblet cells (GC). In addition, conjunctival inflammation of (DA)OSD was examined by tear fluid biomarker analysis.

Methods This prospective study included moderate-to-severe AD patients who were examined by a dermatologist and an ophthalmologist both before and during dupilumab treatment (baseline, week 4, week 28). (DA)OSD severity was assessed by the Utrecht Ophthalmic Inflammatory and Allergic disease (UTOPIA) score. Conjunctival impression cytology was conducted to measure conjunctival GCs and additionally analyzed by flow cytometry. Tear fluid biomarkers were analyzed in a pilot study.

Results At baseline, OSD was seen in 91.3% (n=63/69) patients. DAOSD was observed in 28.9% (n=20/69) patients, in whom the number of GCs remained stable and Mucin 5AC (MUC5AC) expression decreased at onset of DAOSD compared with baseline. At week 28, 14.5% (n=10/69) of the patients had DAOSD. Of the 85.5% (n=59/69) patients without DAOSD or with controlled DAOSD at week 28, 40.7% (n=24/59) patients used anti-inflammatory ophthalmic treatment. No differences in Th1- or Th17-associated tear fluid biomarker levels were observed during dupilumab treatment (n=16).

Conclusion Moderate-to-severe AD patients often have OSD before starting dupilumab. Early ophthalmic treatment improves the severity of DAOSD during dupilumab treatment. The decrease in MUC5AC suggests an impairment of the GC function by dupilumab treatment.

P23 – REINEKE SOEGIHARTO EPIDEMIOLOGY AND MANAGEMENT OF CHRONIC URTICARIA IN PRIMARY CARE

R. Soegiharto¹, M. Westmeijer¹, N. Boekema-Bakker², I.A.M. Groenewegen², A.C. Knulst¹, H. Röckmann¹

¹Department of Dermatology/Allergology, University Medical Centre Utrecht, Utrecht, The Netherlands; ²Julius Center for Health Sciences and Primary Health Care, University Medical Center Utrecht, Utrecht, The Netherlands.

Background Management of chronic urticaria (CU) is widely studied in secondary and tertiary care populations, thus mostly in patients with difficult to treat disease. In the Netherlands, most CU patients are treated by the general practitioner (GP), the gatekeeper of the healthcare system. Data regarding management of CU in primary care is limited.

Objective To obtain insight in epidemiology, healthcare use and management of CU in primary care in the Netherlands.

Methods Patient data was retrieved from the Julius General Practitioners Network database, containing data from approximately 200 GPs and 450.000 patients in the region of Utrecht. Inclusion criteria: ICPC code S89 (urticaria); two visits for urticaria ≤ 180 days apart or > 2 visits ≥ 28 days apart (to exclude acute urticaria); last GP contact due to urticaria between January 2010 and December 2019. Demographics, medication, follow-up duration and number of contacts were collected.

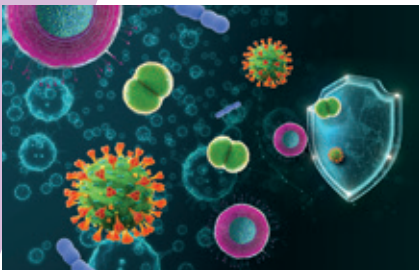
Results In total 4347 CU patients (66% female; mean age 33 years) were identified resulting in an estimated prevalence of 0.3-0.8%. Patients had a median of 4 (min-max: 2-307) GP contacts over a median follow-up duration of 19 (min-max: 1-370) months. During CU follow-up, 82% received CU treatment: mostly (91%) H1-antihistamine prescriptions with higher than standard dose in 14%. Systemic corticosteroids were prescribed in 7% of patients.

Conclusion In this Dutch primary care population we observed a CU prevalence of 0.3-0.8%. Urticaria related healthcare use consists of 4 GP contacts within 19 months. While antihistamines were often prescribed, following national guidelines, 7% of patients received systemic corticosteroids.

A REAL CHANCE FOR LASTING^{2*} CONTROL

Ilumetri is een IL-23 remmer voor patiënten met matige tot ernstige plaque psoriasis die in aanmerking komen voor systemische behandeling¹. Meest voorkomende bijwerking: infecties van de bovenste luchtwegen en contra-indicatie: actieve infectie van klinische betekenis¹.

Vergroot je medische vakkennis

ON DEMAND WEBCAST:

Vaccinatiezorg voor medische risicogroepen

Bram Goorhuis, Ted van Essen en Vanessa Harris bespreken de samenwerking tussen zorgverleners rondom vaccinatiezorg.

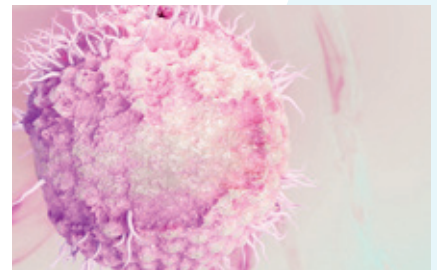
Accreditatie: ABC1, NIV, NVR.

PODCAST:

Vaccinaties - Van de tekentafel naar de spreekkamer

In deze podcast worden de verschillende fases van vaccinaties besproken, van de tekentafel bij de ontwikkeling tot de toediening in de spreekkamer. Door Jos Trentelman, wetenschappelijk adviseur vaccins GSK & Tom van van 't Hek.

E-LEARNING:

Gordelroos

Via een interactieve module krijgen doktersassistenten en verpleegkundigen meer informatie over gordelroos.

Accreditatie: V&V, CADD van de NVDA, NvvPO en KABIZ

Ga naar
www.mednet.nl/infectieziekten-gordelroos
of scan de QR-code

Een stekelige complicatie

M.A. Blankestijn¹, D.J.J. Hermans², D.C. Mooij³, R. Pieters⁴, M. de Graaf⁵

Wij bespreken een casus van een kind met trichodysplasia spinulosa, een zeldzame complicatie met een unieke klinische presentatie, die kan optreden bij immuungecompromitteerde kinderen en volwassenen.

CASUS

Een jongen van 4 jaar oud werd verwezen naar de polikliniek dermatologie van het Wilhelmina Kinderziekenhuis van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Hij was sinds 1,5 jaar bekend met acute lymfatische leukemie (ALL) en werd behandeld in het Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie in Utrecht, in shared care met het Jeroen Bosch ziekenhuis. Ten tijde van de verwijzing zat hij midden in de zogenaamde onderhoudsbehandeling, bestaande uit dagelijks 6-mercaptopurine, wekelijks methotrexaat en 3-wekelijkse pulses van vincristine en dexamethason. Sinds een paar maanden hadden ouders enkele papels centraal in het gelaat bemerkt, die in wisselende mate huidkleurig tot vurig rood waren en de laatste weken toenamen in aantal. Af en toe was er sprake van milde jeukklachten. De dermatologische voorgeschiedenis vermeldt tweemaal een herpes zoster-reactivatie gedurende de ALL-behandeling waarvoor profylaxe met valaciclovir werd ingenomen. Vader en zus van patiënt waren bekend met psoriasis en er waren geen aanwijzingen voor atopie bij patiënt of familie. Bij lichamelijk onderzoek zagen wij in het gelaat, met

name nasaal en paranasaal en in mindere mate doorlopend naar de wangen, temporaal, frontaal en op de kin, honderden folliculair gebonden miliaire, deels mild erythemateuze papels. Met name op de neus waren er in de papels huidkleurige keratotische stekeltjes aanwezig die maximaal 1 mm uitstaken (figuur 1). Op de rest van het lichaam waren initieel geen afwijkingen zichtbaar.

Wij onderschreven de klinische diagnose van de verwijzer, trichodysplasia spinulosa (TS). Bloed, afgenomen voor PCR op het trichodysplasia spinulosa geassocieerde polyomavirus, bleek positief en bevestigde de diagnose. Gezien de locatie van de huidafwijkingen in het gelaat en in overleg met ouders en de kinderoncoloog werd afgezien van een huidbiopt.

Na raadplegen van de literatuur werd de valaciclovir, die patiënt al meer dan een half jaar gebruikte, omgezet naar valganciclovir. Na 6 weken behandeling was het huidbeeld onveranderd en werd in overleg met ouders, gezien de minimale klachten die patiënt ervoer, gekozen voor een expectatief beleid. Het klinisch beeld was langzaam progressief, met bij follow-up uitbreiding naar romp en extremiteiten. De progressie duurde voort in de eerste maanden na het beëindigen van de onderhoudsbehandeling van de ALL, 2 jaar na diagnose. Circa 4 maanden na het beëindigen liep patiënt COVID-19 op, met één dag milde klachten. Hierna trad opvallend snelle verbetering op van het huidbeeld, in eerste instantie in het gelaat. Bij poliklinische controle 4 maanden daarna was er sprake van een complete remissie van de TS (figuur 2).

Figuur 1: Detailfoto van de folliculair gebonden papels nasaal en paranasaal met daarin keratinestekels

BESPREKING

Trichodysplasia spinulosa (TS) is een zeldzame dermatose die uitsluitend beschreven is bij immuungecompromitteerde patiënten. De eerste vermelding in de literatuur stamt uit 1995. De ziekte wordt veroorzaakt door een polyomavirus, voor het eerst aangetoond in 2010 door onderzoekers van de afdeling virologie van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). [1] De circa 60 casus beschreven in de literatuur, waaronder een drietal uit Nederland [1,2], zijn recent samengevat in een review. [3] De casus omvatten kinderen en volwassenen van

¹ Aios, afdeling Dermatologie/Allergologie, UMC Utrecht

² Dermatoloog, afdeling Dermatologie, Jeroen Bosch ziekenhuis, Den Bosch

³ Verpleegkundig specialist kinderoncologie, Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie, Utrecht

⁴ Kinderoncoloog, Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie, Utrecht

⁵ Dermatoloog, afdeling Dermatologie/Allergologie, UMC Utrecht

Figuur 2: Complete remissie van het huidbeeld

alle leeftijden, waarbij mannen en vrouwen in gelijke mate zijn aangedaan. Het betreft voornamelijk patiënten met een orgaantransplantatie of met een hematologische maligniteit met langdurige immuunsuppressieve therapie.

De kliniek van TS bestaat uit multipale huidkleurige tot erythemateuze folliculair gebonden papels met daarin uitpuilende stekels, bestaande uit keratine, en alopecie van onder andere de wenkbrauwen. Klassiek is het centrale deel van het gelaat aangedaan, met name de neus en paranasaal, maar het kan op het hele lichaam voorkomen. De papels geven veelal geen tot zeer milde jeukklachten.

Histopathologisch is er sprake van vergrote en gedilateerde haarfollikels, zonder aanwezige haarschachten, maar met een keratineplug. Het follikel epitheel is dystrofisch en er is sprake van eosinofiele trichohyaline eiwitdeposities. Verder kunnen er apoptotische keratinocyten, epidermale acanthose en een

mild perifolliculair lymfocytair infiltraat gezien worden. De folliculaire keratinocyten zijn waarschijnlijk het doelwit van het virus. [4]

Men kan de diagnose stellen op basis van het typische klinische beeld, eventueel aangevuld met een huidbiopt van een papel met stekel. Het trichodysplasia spinulosa geassocieerde polyomavirus (TSPyV) kan via PCR aangetoond worden in een huidbiopt, maar ook op een huiduitstrijk, op een uitgetrokken stekel of in het bloed.

Op basis van seroprevalentie-studies lijkt het TSPyV een veelvoorkomend virus in de algemene populatie. De seroprevalentie neemt sterk toe voor het 12e levensjaar, wat suggereert dat de primaire infectie op kinderleeftijd optreedt. In gezonde, immuuncompetente volwassenen varieert de seroprevalentie in studies tussen de 63 en 80%. [3] Bij immuungecompromiteerde patiënten is TS een zeer zeldzame huidaandoening, dus gezien de hoge seroprevalentie spelen ook andere factoren een rol bij het ontwikkelen van TS.

De behandeling van TS is niet eenvoudig. In de literatuur is een groot aantal niet succesvolle behandelingen beschreven waaronder topicale corticosteroiden, topicale en systemische retinoiden, keratolytica en imiquimod. [3] Enkele case reports suggereren dat topicaal cidofovir, een antiviraal middel dat niet geregistreerd is in Nederland, effectief zou kunnen zijn. Hoewel import van dit middel mogelijk is, is hiervoor speciale toestemming nodig, alsmede magistrale bereiding voor topicale toepassing. Dit maakt het een logistiek complexe en kostbare optie, waarbij vergoeding onzeker is. Oraal valganciclovir wordt in enkele casus beschreven als effectieve behandeling, al is het werkingsmechanisme bij TS onduidelijk. Ook lijkt het afbouwen en/of staken van de immuunsuppressieve behandelingen voor de onderliggende aandoening veelal te resulteren in verbetering van het ziektebeeld, maar dit is in de praktijk, zoals bij onze patiënt vanwege de onderliggende maligniteit, meestal geen optie. Veel casus beschrijven uiteindelijk spontane regressie van TS, maar dit kan maanden tot enkele jaren duren. Hoewel het virus in veel organen en lichaamsvloeistoffen aantoonbaar is, lijken complicaties van een infectie met TSPyV zeer uitzonderlijk.

LEERPUNTEN

- Trichodysplasia spinulosa is een zeldzame dermatose, uitsluitend beschreven bij immuungecompromiteerde patiënten.
- De kliniek bestaat uit erythemateuze folliculair gebonden papels met daarin uitpuilende stekels, bestaande uit keratine, klassiek centraal in het gelaat.
- Behandeling is moeizaam, maar spontane regressie, zoals in onze casus, is vaak beschreven.

TREFWOORDEN

trichodysplasia spinulosa – polyomavirus - acute lymfatische leukemie

KEYWORDS

trichodysplasia spinulosa – polyomavirus - acute lymphocytic leukemia

GEMELDE BELANGENVERSTRENGELING

Geen van de auteurs hebben belangenverstremgeling te melden.

LITERATUUR

- 1. van der Meijden E, Janssens RWA, Lauber C, Bouwes Bavnick JN, Gorbalenya AE, Feltkamp MCW. Discovery of a new human polymyvora associated with trichodysplasia spinulosa in an immunocompromized patient. PLoS Pathog .2010;6:e1001024. https://doi.org/10.1371/journal.ppat.1001024.
2. van der Meijden E, Horvath B, Nijland M, de Vries K, Racz E, Dierckx GF, et al. Primary polyomavirus infection, not reactivation, as the cause of trichodysplasia spinulosa in immunocompromised patients. J Infect Dis. 2016;jiw403. https://doi.org/10.1093/infdis/jiw403.
3. Curman P, Näsman A, Brauner H. Trichodysplasia spinulosa: a comprehensive review of the disease and its treatment. J Eur Acad Dermatology Venereol. 2021;35:1067–76. https://doi.org/10.1111/jdv.17081.

4. Rouanet J, Aubin F, Gaboriaud P, Berthon P, Feltkamp MC, Bessenay L, et al. Trichodysplasia spinulosa: a polyomavirus infection specifically targeting follicular keratinocytes in immunocompromised patients. Br J Dermatol. 2016;174:629–32. https://doi.org/10.1111/bjd.14346.

CORRESPONDENTIEADRES

Marlies de Graaf
E-mail: M.deGraaf-10@umcutrecht.nl

VERKORTE PRODUCTINFORMATIE DUPILUMAB
NAAM VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK PRODUCT: Dupilumab
WINKELRECHTING: 100 mg oplossing voor injectie
WIKELRECHTING: 300 mg oplossing voor injectie
WIKELRECHTING: 300 mg oplossing voor injectie
WIKELRECHTING: 300 mg oplossing voor injectie

Acuut vulvair ulcus (Lipschütz ulcus)

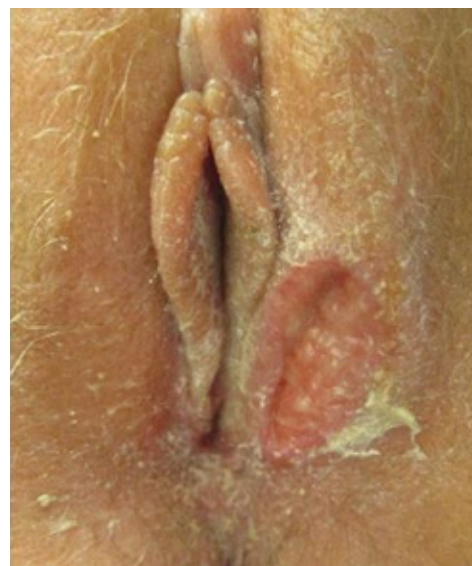
F.A.J. Lijten¹, L.J.M.T. Weppner-Parren²

Het acute vulvair ulcus wordt in de meeste gevallen veroorzaakt door een seksueel overdraagbare aandoening, maar kan ook ontstaan bij meisjes en vrouwen die niet seksueel actief zijn. Dit type acuut vulvair ulcus wordt ook wel Lipschütz ulcus genoemd en wordt gekenmerkt door een zeer acuut ontstaan, extreme pijn en een zelflimiterend beloop binnen enkele weken. De exacte oorzaak is niet bekend, maar er is een associatie met een gelijktijdige Epstein-Barr-virus (EBV) infectie.

CASUS

Een 17-jarige Kaukasische vrouwelijke patiënte met blanco voorgeschiedenis presenteerde zich op de polikliniek dermatologie vanwege sinds 2 weken progressieve zwelling van de labia majora. Daarbij had zij sinds enkele dagen last van een spontaan ontstaan vulvair ulcus met extreme pijnklachten hierbij. Via de huisarts was behandeling gestart met amoxicilline/clavulaanzuur 500/125mg 3dd en ibuprofen, maar zonder resultaat. Patiënte was niet seksueel actief en was dit in het verleden ook nog niet geweest. Zij ervoer geen klachten van strangurie, (veranderde) vaginale afscheiding of koorts. Wel was zij enkele weken vóór het ontstaan van de klachten positief bevonden op een EBV infectie (ziekte van Pfeiffer) en had bijkomend last van vermoeidheid.

Klinisch zagen we een diep, 1,5-2cm groot, scherp omschreven granulerend ulcus op het linker labium majus (figuur 1). Er was geen vaginale afscheiding en het lichamenlijk onderzoek was extreem pijnlijk. Aanvullend onderzoek werd verricht met een PCR voor herpes simplex 1 en 2, treponema pallidum antilichamen (TPHA) en een bacteriële kweek. Deze waren negatief, behoudens kolonisatie van staphylococcus aureus in de bacteriële kweek. In afwachting van de resultaten van het aanvullend onderzoek werd gestart met clindamycine 3dd 600mg, valaciclovir 2dd 500mg en laesionaal fusidinezuuralf 3dd. Paracetamol 4dd 1000mg en ibuprofen 3dd 400mg werden geadviseerd. De volgende dag bleek de aanvullende diagnostiek niet afwijkend of verklarend voor de klachten en werden zodoende clindamycine en valaciclovir gestaakt. Seksueel overdraagbare aandoeningen waren uitgesloten, maar ook andere niet-seksueel overdraagbare oorzaken van een vaginaal ulcus waren onwaarschijnlijk. De anamnese, het klinisch beeld en de voorgeschiedenis maakten M.Behcet, M.Crohn, lichen planus en pyoderma gangrenosum onwaarschijnlijk. Zodoende concludeerden wij dat er sprake was van een acuut vulvair ulcus, ook wel Lipschütz ulcus genoemd, waarbij een mogelijk relatie met haar onderliggende EBV infectie waarschijnlijk was. Wij adviseerden zitbadjes meermaal daags en continueerden met paracetamol en ibuprofen. Twee weken na

Figuur 1. Een scherp omschreven ulcus op het linker labium majus.

presentatie op onze polikliniek zagen wij patiënte retour en was zij volledig hersteld.

BESCHOUWING

Wanneer een adolescente vrouw zich presenteert met een acuut vulvair ulcus, wordt dit in de meeste gevallen veroorzaakt door een seksueel overdraagbare aandoening. [1] Echter, wanneer een patiënte niet seksueel actief is, diagnostisch onderzoek een soa heeft uitgesloten en andere mogelijke oorzaken van niet infectieuze genitale ulcera ook onwaarschijnlijk zijn, dient de diagnose acuut vulvair ulcus (ook bekend als Lipschütz ulcus) worden overwogen. De exacte oorzaak van het Lipschütz ulcus is onbekend, maar het gaat regelmatig gepaard met een gelijktijdige bacteriële of virale infectie. EBV is één van de geassocieerde virusinfecties, waarbij het Epstein Barr virus ook kan worden aangetroffen in het ulcus zelf. [2] Er wordt gedacht dat deposities van immunocomplexen in de

¹ Aios Dermatologie, Radboudumc Nijmegen

² Dermatoloog, Jeroen Bosch ziekenhuis, Den Bosch

dermale bloedvaten microtrombi veroorzaken, wat leidt tot diepe, necrotiserende ulceratie. [3]

Behandeling bestaat uit lokale wondzorg en pijnbestrijding. Topicale corticosteroiden zouden kunnen bijdragen door het ontstekingsproces te remmen en de pijn te verminderen [4,5], er is echter nog te weinig onderzoek gedaan om hier een eenduidig advies over te kunnen geven.[1] Het is een zelflimiterende aandoening die geen recidiverend beloop kent.

SAMENVATTING

Wij presenteren een casus van een 17-jarige vrouw met een acuut vulvaire ulcus op de labium majus. Het ulcus veroorzaakte extreme pijn en het klinisch beeld en aanvullend onderzoek sloten een SOA en andere onderliggende oorzaken uit. Patiënte had gelijktijdig met het ontstaan van het ulcus een bewezen EBV infectie wat geassocieerd is met het ontstaan van het acute vulvaire ulcus (ook wel Lipschütz ulcus genoemd). Het betreft een zelflimiterende aandoening.

LITERATUUR

1. Vismara SA, Lava SAG, Kottanattu L, Simonette GD, Zraggen L, Clericetti CM. Lipschütz's acute vulvar ulcer: a systematic review. *Eur J Pediatr.* 2020;197(10):1559-67.
2. Lorenzo CV, Robertson WS. Genital ulcerations as presenting symptom of infectious mononucleosis. *J Am Board Fam Pract.* 2005;18(1):67-8.
3. Moise A, Nervo P, Doyen J, Kridelka F, Maquet J, Vandenbossche G. Ulcer of Lipschütz, a rare and unknown cause of genital ulceration. *Facts Views Vis Obgyn.* 2018;10(1):55-7.
4. Huppert JS. Lipschütz ulcers: Evaluation and management of acute genital ulcers in women. *Dermatol Ther.* 2010;23(5):533-540. doi:10.1111/j.1529-8019.2010.01356.x
5. Lehman JS, Bruce AJ, Wetter DA, Ferguson SB, Rogers RS. Reactive nonsexually related acute genital ulcers: Review of cases evaluated at Mayo Clinic. *J Am Acad Dermatol.* 2010;63(1):44-51. doi:10.1016/j.jaad.2009.08.038

CORRESPONDENTIEADRES

Floor Lijten

E-mail: floor.lijten@radboudumc.nl

Verkorte productinformatie RINVOO® (maart 2023). Dit geneesmiddel is onderworpen aan aanvullende monitoring. **Naam en samenstelling:** RINVOO 15 mg tabletten met verlengde afgifte. Elke tablet met verlengde afgifte bevat upadacitinib-hemihydraat, overeenkomend met 15 mg upadacitinib. RINVOO 30 mg tabletten met verlengde afgifte. Elke tablet met verlengde afgifte bevat upadacitinib-hemihydraat, overeenkomend met 30 mg upadacitinib. RINVOO 45 mg tabletten met verlengde afgifte. Elke tablet met verlengde afgifte bevat upadacitinib-hemihydraat, overeenkomend met 45 mg upadacitinib. **Indicaties:** RINVOO is geïndiceerd voor de behandeling van matige tot ernstige actieve reumatoïde artritis en actieve artritis psoriatica bij volwassen patiënten die onvoldoende hebben gereageerd op een of meer disease-modifying antirheumatic drugs (DMARD's), of conventionele behandeling of die niet kunnen verdragen. RINVOO kan worden gebruikt als monotherapie of in combinatie met methotrexaat. RINVOO is geïndiceerd voor de behandeling van axiale spondyloartritis: actieve niet-radiografische axiale spondyloartritis bij volwassen patiënten met objectieve tekenen van ontsteking, die onvoldoende hebben gereageerd op niet-steroïde ontstekingsremmers (NSAID's), en actieve spondylitis ankylopoetica bij volwassen patiënten die onvoldoende hebben gereageerd op conventionele behandeling. RINVOO is geïndiceerd voor de behandeling van matige tot ernstige atopische dermatitis (constitutieel eczeem) bij volwassenen en adolescenten vanaf 12 jaar die in aanmerking komen voor systemische therapie. RINVOO is geïndiceerd voor de behandeling van volwassen patiënten met matige tot ernstige actieve colitis ulcerosa (CU) die onvoldoende reageren op, niet meer reageren op of intolerant waren voor een conventionele behandeling of een biologisch geneesmiddel ('biological'). **Dosering: Reumatoïde artritis, artritis psoriatica en axiale spondyloartritis** De aanbevolen dosis upadacitinib is 15 mg eenmaal daags. Als patiënten met axiale spondyloartritis na 16 weken behandeling geen klinische respons hebben, dient stopzetting van de therapie te worden overwogen. **Atopische dermatitis** De aanbevolen dosis upadacitinib is 15 mg of 30 mg eenmaal daags, afhankelijk van de toestand van de individuele patiënt. Bij patiënten ≥ 65 jaar is de aanbevolen dosis 15 mg eenmaal daags. De aanbevolen dosis upadacitinib is 15 mg eenmaal daags voor adolescenten (van 12 tot en met 17 jaar) met een gewicht van ten minste 30 kg. Upadacitinib kan worden gebruikt met of zonder topische corticosteroiden. **Colitis ulcerosa** De aanbevolen inductiedosis upadacitinib is 45 mg eenmaal daags gedurende 8 weken. Bij patiënten die na 8 weken geen voldoende therapeutisch voordeel hebben bereikt, kan de dosis van 45 mg upadacitinib eenmaal daags nog eens 8 weken worden voortgezet. De aanbevolen onderhoudsdosis upadacitinib is 15 mg of 30 mg eenmaal daags, afhankelijk van de toestand van de individuele patiënt. Bij patiënten ≥ 65 jaar is de aanbevolen dosis 15 mg eenmaal daags. **Voor alle indicaties geldt:** Een behandeling mag niet worden ingezet bij patiënten met een absolute lymfocytentelling (ALC) $< 0,5 \times 10^9$ cellen/l, een absolute neutrofielentelling (ANC) $< 1 \times 10^9$ cellen/l of een hemoglobinewaarde (Hb) < 8 g/dl. Zie rubriek 4.2 in de volledige SmPC voor overige informatie over dosering, laboratoriumwaarden en behandelduur. **Contra-indicaties:** Overgevoeligheid voor de werkzame stof of voor een van de hulpstoffen. Actieve tuberculose (tb) of actieve ernstige infecties. Ernstige leverfunctiestoornis. Zwangerschap. **Waarschuwingen:** Upadacitinib dient bij de volgende patiënten alleen te worden gebruikt wanneer er voor hen geen geschikte behandelingsalternatieven beschikbaar zijn; patiënten van 65 jaar en ouder; patiënten met een atherosclerotische cardiovasculaire aandoening of andere cardiovasculaire risicofactoren in de medische voorgeschiedenis (zoals patiënten die roken of eerder langdurig hebben gerookt); patiënten met risicofactoren voor maligniteiten (bijv. patiënten met een aanwezige maligniteit of een maligniteit in de medische voorgeschiedenis). Er zijn in klinische onderzoeken met upadacitinib voorvallen van MAOE, diep veneuze trombose en longembolie waargenomen. Combinaties met andere krachtige immunosuppressiva zijn niet in klinische onderzoeken geëvalueerd en worden niet aanbevolen, omdat een risico op versterkte immunosuppressie niet kan worden uitgesloten. Er is bij patiënten die upadacitinib kregen melding gemaakt van ernstige en soms dodelijke infecties (pneumonie, cellulitis, bacteriële meningitis en sepsis) en van opportunistische infecties (tuberculose, multidermatomale herpes zoster, orale/oesofageale candidiasis en cryptococcose). Patiënten moeten zorgvuldig gecontroleerd worden op het ontstaan van tekenen en symptomen van infectie tijdens en na de behandeling met upadacitinib. De behandeling met upadacitinib moet worden onderbroken als een patiënt een ernstige of opportunistische infectie krijgt. Screen patiënten op tuberculose voordat met een behandeling met upadacitinib wordt begonnen. Upadacitinib mag niet worden gegeven aan patiënten met actieve tuberculose. In klinische onderzoeken werd melding gemaakt van virale reactivering, inclusief gevallen van reactivering van het herpesvirus (bijv. herpes zoster). Het risico op herpes zoster lijkt hoger te zijn bij Japanse patiënten die werden behandeld met upadacitinib. Er zijn geen gegevens beschikbaar over de respons op vaccinaties met levende vaccins bij patiënten die upadacitinib krijgen. Het gebruik van levende, verzakte vaccins tijdens of onmiddellijk vóór de behandeling met upadacitinib wordt niet aanbevolen. Bij patiënten die met een JAK-remmer (inclusief upadacitinib) zijn behandeld, zijn lymfom en andere maligniteiten gemeld. NMNOC's zijn gemeld bij patiënten die werden behandeld met upadacitinib. Immunomodulerende geneesmiddelen kunnen het risico op maligniteiten, inclusief lymfomen, verhogen. De klinische gegevens zijn momenteel beperkt. Bij $\leq 1\%$ van de patiënten in klinische onderzoeken werd melding gemaakt van een absolute neutrofielentelling (ANC) $< 1 \times 10^9$ cellen/l, absolute lymfocytentelling (ALC) $< 0,5 \times 10^9$ cellen/l en hemoglobine < 8 g/dl. Voorzichtigheid is geboden bij gebruik van upadacitinib bij patiënten met een diverticulosaandoening en in het bijzonder bij patiënten die gelijktijdig chronisch worden behandeld met geneesmiddelen geassocieerd met verhoogd risico op diverticulitis: NSAID's, corticosteroiden en opioïden. De behandeling met upadacitinib werd in verband gebracht met een dosisafhankelijke toename in lipideparameters, inclusief totaal cholesterol, LDL-cholesterol en HDL-cholesterol. Het effect van deze verhoogde lipideparameters op cardiovasculaire morbiditeit en mortaliteit is niet vastgesteld. De behandeling met upadacitinib werd in verband gebracht met een toegenomen incidentie van verhoogde leverenzymen in vergelijking met placebo. Als een toename van ALAT en ASAT wordt waargenomen tijdens routinecontroles van de patiënt en door het geneesmiddel geïnduceerde leverschade wordt vermoed, moet de behandeling met upadacitinib worden onderbroken tot deze diagnose wordt uitgesloten. Er zijn bij patiënten die met upadacitinib zijn behandeld ernstige overgevoelighedsreacties zoals anafylaxie en angio-oedeem gemeld. Als er een klinisch significante overgevoelighedsreactie optreedt, dient de behandeling met upadacitinib te worden gestaakt. Zie voor een volledige lijst de huidige SmPC. **Bijwerkingen:** Zeer vaak ($\geq 1/10$): bovensteluchtweginfecties, acné. Vaak ($\geq 1/100$, $< 1/10$): bronchitis, herpes zoster, herpes simplex, folliculitis, influenza, urineweginfecties, niet-melanoom huidkanker, anemie, neutropenie, lymfopenie, hypercholesterolemie, hyperlipidemie, hoesten, buikpijn, misselijkheid, urticaria, rash, vermoeidheid, pyrexie, verhoogde CK in bloed, ALAT verhoogd, ASAT verhoogd, gewicht verhoogd, hoofdpijn. Zie voor een volledige lijst de huidige SmPC. **Farmacotherapeutische groep:** Immunosuppressiva, selectieve immunosuppressiva. **ATC code:** L04AA44. **Afleveringsstatus:** U.R. **Vergoedingsstatus:** de kosten voor RINVOO zijn declarabel voor ziekenhuizen via de add-on regeling. Voor prijzen wordt verwezen naar de Z-index tax. **Registratienummer:** EU/1/19/1404/001-011. **Registratiehouder:** AbbVie Deutschland GmbH & Co. KG, Knollstrasse, 67061 Ludwigshafen, Duitsland. Neem voor vragen contact op met de lokale vertegenwoordiger van de registratiehouder: AbbVie B.V., Wegalaan 9, 2132 JD Hooftdorp. Telefoonnummer: 088 322 2843.

Gedetailleerde informatie over dit geneesmiddel is beschikbaar op de website van het Europees Geneesmiddelenbureau (www.ema.europa.eu) en op www.productinformatie.abbvie.nl

abbvie

A graphic element consisting of several overlapping, curved shapes in shades of blue and pink, resembling a stylized flower or a dynamic wave, positioned above the product name.

Adtralza[®]

(tralokinumab)

Adtralza[®] is geïndiceerd voor de behandeling van matige tot ernstige **atopische dermatitis** bij **volwassenen en adolescenten** van 12 tot 18 jaar die in aanmerking komen voor systemische therapie.¹

De weg naar antwoorden: COVID-19 en vitiligo

N.F. Post¹, P. Kucko¹, B. de Haan¹, A. Wolkerstorfer¹, M.W. Bekkenk², R.M. Luiten¹

Vitiligo is een auto-immuunziekte. Hebben vitiligo patiënten dan meer of minder risico op infecties zoals Sars-CoV-2 en het krijgen van COVID-19? En wat doet dat met de vitiligo aandoening zelf? Vragen die leven bij de patiëntengroep en aanleiding geven voor onderzoek om antwoorden te vinden en goede adviezen te kunnen geven in tijden van een pandemie. In dit artikel beschrijven wij onze weg om via vragenlijststudies antwoorden te vinden op deze vragen.

Sinds de start van de COVID-19 pandemie ontstond bij mensen met vitiligo veel onzekerheid. Er werden meerdere case reports gepubliceerd over new-onset vitiligo na COVID-19 of vaccinatie. [1,2] Zowel bij de vitiligo patiëntenvereniging als in het ziekenhuis werden veel vragen gesteld over het risico op het ontwikkelen van COVID-19, het risico op een ernstiger beloop, alsmede het risico van ziekteprogressie na infectie en/of vaccinatie. Was het noodzakelijk voor vitiligopatiënten om zich beter te beschermen dan de gezonde populatie of waren de normale maatregelen afdoende?

De pandemie bracht naast deze onrust en onzekerheid ook de mogelijkheid om op grote schaal onderzoek te doen naar risico- en beschermende factoren tegen het Sars-CoV-2 virus. Er was al vroeg bekend dat verschillende factoren voor een ernstiger beloop van COVID-19 konden zorgen, zoals een oudere leeftijd, mannelijk geslacht, obesitas, diabetes. [3-5] Naast de COVID-19 vaccinatie, een gezond en voedzaam dieet is er weinig bekend over mogelijk beschermende factoren. [6] Daarom hebben wij aan de hand van de literatuur de mogelijke relatie tussen vitiligo en het risico op Sars-CoV-2 infectie en/of COVID-19 samengevat in een aantal hypothesen. [7] Vitiligo zou beschermend kunnen werken tegen een infectie met het SARS-CoV-2 virus. Dit komt door zowel de verhoogde immuunstatus van vitiligopatiënten [8] als door de vitiligo-geassocieerde enkel-nucleotide-polymorfismen (SNPs) die betrokken zijn bij immuunactivatie. [9] Echter, als vitiligopatiënten toch COVID-19 zouden ontwikkelen, zou de verhoogde immuniteit (waarbij interleukine-6 (IL-6) betrokken is) er juist voor kunnen zorgen dat zij sneller een cytokinestorm ontwikkelen. Tijdens de cytokinestorm die leidt tot acute respiratory distress syndrome (ARDS) is met name IL-6 een voorspellende factor voor een ernstiger beloop en mortaliteit. [10] Tijdens de besmetting wordt het SARS-CoV-2 virus herkend door het

immuunsysteem via virale eiwitten die dienen als een patho-geen-geassocieerd moleculair patroon (PAMP). [11] Vanwege de verhoogde aanwezigheid van natural killer (NK) cellen en type 1 innate lymfoïde cellen (ILC1), reageren vitiligo patiënten eerder op PAMPs, waardoor de immuun-activatie tegen het Sars-CoV-2 virus ook kunnen leiden tot ziekteprogressie van vitiligo. [12]

DE WEG NAAR ANTWOORDEN NAAR ANTWOORDEN Facebook vragenlijst

In april 2020 heeft de Nederlandse Vitiligo patiëntenvereniging (Vitiligo.nl) een korte vragenlijst op hun Facebookpagina geplaatst met vier vragen over COVID-19, met als doel inzicht te krijgen in de incidentie van COVID-19 bij hun volgers. In een tijdsbestek van tweeënhalve maand reageerden 526 van de 1900 volgers op de vragenlijst (27,7%) (tabel 1). Van de deelnemers gaven 22 mensen aan een infectie met het coronavirus te hebben gehad (4,2%), vijf mensen hadden een coronatest gehad (1%) en vier (0,8%) waren opgenomen geweest in het ziekenhuis, van wie 1 (0,1%) op de IC. De deelnemer die opgenomen was op de IC, was opgenomen vanwege een andere indicatie dan COVID-19 en bleek per protocol-bevinding COVID-19 te hebben. Deze vragen gaven een globaal overzicht van de incidentie van COVID-19 bij met name vitiligopatiënten, echter was niet vastgesteld of alle

Tabel 1: resultaten Facebook vragenlijst

Vraag	n = 526 (100%)
Infectie met coronavirus? - Ja	22 (4,2%)
Coronatest gehad? - Ja	5 (1%)
Opgenomen in het ziekenhuis? - Ja	4 (0,8%)
Opgenomen op de IC? - Ja	1 (0,1%)

¹ Department of Dermatology, Netherlands Institute for Pigment Disorders, Amsterdam University Medical Centers, University of Amsterdam, Amsterdam Institute for Infection and Immunity

² Department of Dermatology, Netherlands Institute for Pigment Disorders, Amsterdam University Medical Centers, VU University, Amsterdam Institute for Infection and Immunity

Tabel 2: karakteristieken, COVID-19 risicofactoren en COVID-19 klachten vitiligopatiënten en controles

Variabele	Vitiligo (n = 356)	Controle(n = 60)	p-waarde
Gemiddeld geboortejaar ± SD	1972 ± 14,469	1971 ± 14,191	0,588
Geslacht – vrouw, n (%)	257 (72,2)	22 (36,7)	<0,001
Gemiddeld BMI ± SD	25,34 ± 8,64	25,37 ± 3,49	0,981
Hoge bloeddruk, n (%)	49 (13,8)	5 (8,3)	0,247
Diabetes, n (%)	9 (2,5)	2 (3,3)	0,719
Longziekte, n (%)	20 (5,6)	1 (1,7)	0,196
Hart- vaatziekte, n (%)	10 (2,8)	2 (3,3)	0,822
Roken –ja, n (%)	31 (8,7)	7 (11,7)	0,462
Gebruik medicatie tegen auto-immuunaandoening, n (%)	99 (27,8)	3 (5,0)	<0,001
Regelmatig gebruik andere medicatie, n (%)	145 (40,7)	16 (26,7)	0,039
Beroep tijdens COVID-19 pandemie, n (%)			
- Gezondheidszorg	59 (44,0)	8 (50,0)	0,652
- Onderwijs	44 (32,8)	5 (31,3)	0,898
- Ander contactberoep	38 (28,4)	6 (37,5)	0,448
- Geen contactberoep	222 (62,4)	44 (73,3)	0,101
COVID-19 –ja, n (%)	142 (39,9)	14 (23,3)	0,014
PCR test, n (%)	88 (67,7)	10 (12)	0,262
- Positief	85 (65,4)	10 (100)	0,553
Antigeen test, n (%)	63 (48,5)	3 (25,0)	0,876
- Positief	58 (92,1)	2 (67,7)	0,135
Antilichaam test, n (%)	4 (3,1)	1 (8,3)	0,345
- Positief	2 (50,0)	1 (100)	0,361
Niet getest, wel COVID-19 klachten, n (%)	12 (9,3)	2 (14,3)	0,466
COVID-19 gerelateerde klachten, n (%):	90 (63,4)	14 (100)	0,005
- Verkoudheid	73 (81,1)	11 (78,6)	0,823
- Hoesten	51 (56,7)	9 (64,3)	0,591
- Dyspnoe	31 (34,4)	2 (14,3)	0,132
- Koorts	55 (61,1)	4 (28,6)	0,022
- Reuk en/of smaakverlies	44 (48,9)	7 (50,0)	0,938
- Vermoeidheid	73 (81,1)	10 (71,4)	0,401
- Pijn	46 (51,1)	8 (57,1)	0,674
- Hoofdpijn	48 (53,3)	7 (50)	0,816
- Spierpijn	44 (48,9)	6 (42,9)	0,674
- Duizeligheid	20 (22,2)	2 (14,3)	0,499
- Verwardheid	13 (14,4)	1 (7,1)	0,457
- Buikpijn	12 (13,3)	0	0,146
- Verminderd eetlust/gewicht	21 (23,3)	4 (28,6)	0,670
- Diarree	17 (18,9)	2 (14,3)	0,678
- Misselijkheid/overgeven	8 (8,9)	0	0,246
- Anders	5 (5,6)	0	0,366
Ziekenhuisopname door COVID-19, n (%)	4 (2,8)	0	0,525
IC opname door COVID-19 n (%)	1 (25,0)	0	
Long COVID-19	44 (31,0)	9 (64,3)	0,716
Gebruik immuun onderdrukkende medicatie vooraf of tijdens COVID-19	12 (8,5)	1 (7,1)	0,866

deelnemers ook vitiligo hadden en bleven andere onderzoeksvragen nog onbeantwoord. Wel waren deze eerste indrukken geruststellend, er waren geen alarmerende signalen dat mensen met vitiligo heel vaak werden opgenomen in het ziekenhuis of op de IC vanwege COVID-19.

Lime Survey vragenlijst

In samenwerking met vitiligo.nl hebben wij vervolgens een vragenlijstonderzoek opgezet aan de hand van onze publicatie [9], waarin we de volgende hypothesen over de relatie tussen COVID-19 en vitiligo hadden geformuleerd:

1. Vitiligopatiënten klaren een Sars-CoV-2 infectie efficiënter en hebben verminderde kans op een COVID-19
 - 1a. Als een vitiligopatiënt een COVID-19 ontwikkelt, zorgt de auto-immuunstatus voor verergering van de cytokine storm.
2. Immune activatie door COVID-19 kan de vitiligo activiteit verergeren.

De vragenlijst met 47 vragen bestond uit vier categorieën: deelnemerkenmerken, COVID-19 risicofactoren, COVID-19 en vitiligo (zie Supplement). De vragenlijst werd als niet WMO-plichtig onderzoek getoetst en akkoord bevonden door

de METC van het Amsterdam UMC (W22_041). Deelname was volledig anoniem en alle deelnemers tekenden vooraf een informed consent. Het vragenlijstonderzoek werd in november 2021 verzonden naar 415 vitiligopatiënten vanuit het Amsterdam UMC die eerder toestemming hadden gegeven voor deelname aan onderzoek. In dezelfde uitnodigingsmail werden de vitiligopatiënten gevraagd om de vragenlijst door te sturen naar een huisgenoot of vriend(in) zonder vitiligo die de vragenlijst als controle in zou vullen. In mei 2022 werd de vragenlijst ook via vitiligo.nl en een Engelstalige vragenlijst via Vitiligo Research en Vitiligo Support International verzonden naar hun volgers, waarvan het precieze aantal onbekend is. Statistische analyse werd met SPSS (versie 28.0) uitgevoerd.

In totaal werd de vragenlijst door 416 deelnemers volledig ingevuld (november 2021 t/m november 2022), 356 deelne-

mers met vitiligo en 60 controle deelnemers. Deelnemers in de vitiligogroep waren vaker vrouw (72,2%) vergeleken met de controlegroep (36,7%) (tabel 2). Daarnaast gebruikten de deelnemers in de vitiligogroep vaker medicatie tegen een auto-immuunaandoening en regelmatig andere medicatie. Multivariate logistische regressieanalyse toonde dat het gebruik van medicatie tegen een auto-immuunaandoening het risico op het ontwikkelen van COVID-19 verlaagt. In de vitiligogroep waren meer gevallen van COVID-19 (n=142) dan in de controlegroep (n=14). Vanwege de lage aantallen in de controlegroep is het niet mogelijk het relatieve risico ten opzichte van de controlegroep te bepalen. De vitiligogroep toonde minder vaak COVID-19 gerelateerde klachten (n=90 (63,4%)) dan de controlegroep (n=14 (100%)). Als vitiligopatiënten klachten ontwikkelden, hadden ze wel vaker koorts. Er was geen verschil voor de andere COVID-19 gerelateerde

Tabel 3: karakteristieken en COVID-19 gerelateerde variabelen bij vitiligopatiënten

Variabele	Vitiligo patiënten COVID-19 (n = 142)	Vitiligo patiënten (n = 214)	p-waarde
Gemiddeld geboortejaar ± SD	1974 ± 14,233	1971 ± 14,579	0,130
Geslacht - vrouw (%)	109 (76,7)	148 (69,2)	0,147
Gemiddeld BMI ± SD	25,96 ± 12,53	24,93 ± 4,37	0,272
Hoge bloeddruk, n (%)	16 (11,3)	33 (15,4)	0,277
Diabetes, n (%)	1 (0,7)	8 (3,7)	0,092
Longziekte, n (%)	10 (7,0)	10 (4,7)	0,356
Hart- vaatziekten, n (%)	2 (1,4)	8 (3,7)	0,326
Roken -ja, n (%)	13 (9,2)	18 (8,4)	0,849
Gebruik van medicatie tegen auto-immuunziekte, n (%)	30 (21,1)	69 (32,2)	0,022
Regelmatig gebruik andere medicatie, n (%)	58 (40,8)	87 (40,7)	1,0
Gemiddeld BSA (%) ± SD	9,51 ± 11,0	6,76 ± 10,0	0,012
Beroep tijdens COVID-19 pandemie, n (%)			
- Gezondheidszorg	35 (24,6)	40 (18,7)	0,599
- Onderwijs	37 (26,1)	53 (24,8)	0,359
- Ander contactberoep	42 (29,6)	54 (25,2)	1,000
- Geen contactberoep	59 (41,5)	75 (35,0)	0,221
Familiegeschiedenis vitiligo -ja, n (%)	54 (38,0)	73 (34,1)	0,450
Huidtype, n (%)			0,255
- 1	6 (4,2)	3 (1,4)	
- 2	32 (22,5)	48 (22,4)	
- 3	67 (47,2)	103 (48,1)	
- 4	24 (16,9)	27 (12,6)	
- 5	9 (6,4)	25 (11,7)	
- 6	4 (2,8)	8 (3,7)	
COVID-19 maatregelen, n (%)			
- Geen	142 (100)	210 (98,1)	0,154
- Regelmatig handen wassen	15 (10,6)	46 (21,5)	0,006
- Geen handen schudden	32 (22,5)	47 (22,0)	1,000
- Vermijden grote groepen	38 (26,8)	47 (22,0)	0,375
- Verminderen sociale contacten	44 (31,0)	65 (30,4)	1,000
- 1.5 meter afstand	34 (23,9)	44 (20,6)	0,516
- Mondkapje buitenshuis	75 (52,8)	126 (58,9)	0,189
- Mondkapje op verplichte plekken	18 (12,7)	19 (8,9)	0,292
- Thuisisolatie	73 (51,4)	162 (75,7)	<0,001
- Alleen contact met mensen van eigen huishouden	93 (65,5)	163 (76,2)	0,15
- Thuiswerken	71 (50,0)	110 (51,4)	0,666
- Andere maatregelen	140 (98,6)	206 (96,3)	1,000

klachten. In totaal werden vier deelnemers met vitiligo opgenomen in het ziekenhuis (2,8%) van wie 1 gedurende 19 dagen op de IC. Deze deelnemer was tevens bekend met immuun trombocytopenie (ITP) en obesitas. Long-COVID kwam in beide groepen voor, de meest genoemde klachten waren vermoeidheid, benauwdheid en reuk- en/of smaakverlies.

Vitiligopatiënten die COVID-19 ontwikkelden gebruikten minder vaak medicatie tegen een auto-immuunaandoening dan vitiligo patiënten die geen COVID-19 ontwikkelden [p .022] (tabel 3). Wel hadden zij gemiddeld een hoger aangedaan lichaamsoppervlak (BSA) van $9,51 \pm 11,0$ vergeleken met vitiligopatiënten die geen COVID-19 ontwikkelden $6,76 \pm 10,0$ [p .012]. Er was geen verschil in leeftijd, geslacht, BMI, comorbiditeiten en huidtypen tussen deze groepen. Ten aanzien van COVID-19 maatregelen die door de GGD waren opgesteld gaven vitiligopatiënten die COVID-19 ontwikkelden aan minder vaak hun handen te wassen (10,6%) minder vaak in isolatie te zitten (51,4%) dan vitiligopatiënten die geen COVID-19 ontwikkelden (21,5% en 75,7%).

Bij de 142 vitiligo patiënten die COVID-19 hadden ontwikkeld, nam de vitiligo activiteit toe bij 53 deelnemers (37,3%). Bij twee deelnemers nam de vitiligo af na COVID-19 en bij 87 deelnemers (61,3%) bleef de vitiligo stabiel. De vitiligo activiteitstatus van de deelnemers voorafgaand aan COVID-19 was onbekend, waardoor mogelijk een deel van de deelnemers

reeds een actief vitiligo had. Als maat voor objectieve ziekteprogressie, keken we naar verandering van therapie vanwege de ziekteactiviteit. Bij 6 deelnemers zorgde de ziekteprogressie in een wijziging van therapie, waarbij met name naast topica- le therapie ook NB-UVB therapie werd opgestart.

AFRONDING

Het is geruststellend voor vitiligopatiënten dat, ondanks dat zij een verhoogde immuun activatie hebben, deze studie geen alarmerende resultaten toonde voor zowel het ontwikkelen van COVID-19 en de daarbij horende klachten. Deze studie geeft nog geen uitsluitsel over het relatieve risico op COVID-19 in vitiligo ten opzichte van controles, vanwege het lage aantal controles. Daar is nog aanvullende onderzoek voor nodig. Wel geeft deze studie inzicht in het verloop van COVID-19 bij vitiligopatiënten en de invloed daarvan op de vitiligo ziekteactiviteit. Patiënten met vitiligo die COVID-19 ontwikkelden hadden een uitgebreidere vitiligo, gebruikten minder vaak medicatie tegen een auto-immuunaandoening, wassen minder vaak hun handen en zaten minder vaak in thuisisolatie dan vitiligo patiënten die geen COVID-19 ontwikkelden. Dit onderzoek toont daarnaast geen alarmerende signalen ten aanzien van ziekteprogressie na COVID-19. Ruim een derde van de vitiligodeelnemers gaf aan dat hun vitiligo was toegenomen na COVID-19, maar bij slechts 6 deelnemers werd op basis hiervan de therapie voor vitiligo gewijzigd. In het merendeel van de vitiligo patiënten bleef de vitiligo stabiel na COVID-19 (61,3%).

SUMMARY

It is reassuring for vitiligo patients that this study showed no alarming results for both the development of COVID-19 and the associated symptoms. This study is not yet conclusive on the relative risk of COVID-19 in vitiligo compared to controls, due to the low number of controls. Additional research is still required. However, this study does provide insight into the course of COVID-19 in vitiligo patients and its influence on vitiligo disease activity. Patients with vitiligo who developed COVID-19 had a more extensive vitiligo, less often took medication for an autoimmune disorder, less often washed their hands and were less often in home isolation compared to vitiligo patients who did not develop COVID-19. In addition, this study does not show any alarming signals regarding disease progression after COVID-19. More than a third of the vitiligo participants indicated that their vitiligo had increased after COVID-19, but only 6 participants changed their vitiligo therapy. In the majority of vitiligo patients, vitiligo remained stable after COVID-19 (61.3%). This research shows the value of close collaboration with patient associations, they can reach a large group of patients in a short time and know what questions patients have, which speeds up research and can remove concern in time. The experience we have gained in this study is therefore of great importance for future research, in order to be able to act quickly on questions from patient groups and society. Together you walk the path to answers.

LEERPUNTEN

- Vitiligo patiënten die COVID-19 ontwikkelden hebben minder klachten dan de controlegroep, m.u.v. koorts.
- Vitiligo patiënten die COVID-19 ontwikkelden hebben een uitgebreidere vitiligo dan vitiligo patiënten die geen COVID-19 ontwikkelden.
- Bij de meeste vitiligo patiënten (61,3%) bleef de vitiligo stabiel na het doormaken van COVID-19.
- Vragenlijst onderzoek onder patiëntengroepen heeft veel baat bij nauwe samenwerking met patiëntenverenigingen met een bewezen betrokken netwerk van leden of volgers.
- De respons op epidemiologisch onderzoek tijdens een pandemie is sterk afhankelijk van de behoefte aan informatie en onrust bij deelnemers en vereist daarom een snelle timing met al beschikbare vragenlijsten of andere meetinstrumenten.

TREFWOORDEN

COVID-19 - vitiligo

FINANCIERING

Vragenlijstonderzoeken werden gefinancierd door Vitiligo.nl

GEMELDE BELANGENVERSTRENGELING

Geen

Dit onderzoek laat de waarde van een nauwe samenwerking met patiëntenverenigingen zien; zij kunnen in een korte tijd een grote groep patiënten bereiken en weten welke vragen er bij patiënten spelen, dit bespoedigt het doen van onderzoek en kan onrust tijdig wegnemen. De ervaring die we in dit onderzoek hebben opgedaan is daarom van groot belang voor toekomstig onderzoek, om snel te kunnen acteren op vragen uit patiëntengroepen en de samenleving. Met elkaar bewandel je het pad naar antwoorden.

LITERATUUR

- Schmidt AF, Rubin A, Milgraum D, Wassef C. Vitiligo following COVID-19: A case report and review of pathophysiology. *JAAD Case Rep.* 2022 Apr;22:47-49.
- Herzum A, Micalizzi C, Molle MF, Parodi A. New-onset vitiligo following COVID-19 disease. *Skin Health Dis.* 2022 Jan 28;2(1):e86.
- Richardson S, Hirsch JS, Narasimhan M, et al. Presenting characteristics, comorbidities, and outcomes among 5700 patients hospitalized with COVID-19 in the New York City Area. *JAMA.* 2020; 323(20): 2052.
- Yang J, Zheng Y, Gou X, et al. Prevalence of comorbidities and its effects in patients infected with SARS-CoV-2: a systematic review and meta-analysis. *Int J Infect Dis.* 2020; 94: 91- 95.
- Gao Y, Ding M, Dong X, et al. Risk factors for severe and critically ill COVID-19 patients: A review. *Allergy.* 2021;76:428-455.
- Zhang J, Dong X, Liu G, Gao Y. Risk and protective factors for COVID-19 morbidity, severity, and mortality. *Clinic Rev Allerg Immunol.* 2022.
- Post NF, Luiten RM, Wolkerstorfer A, et al. Does autoimmune vitiligo protect against COVID-19 disease? *Exp Dermatol.* 2021 Sep;30(9):1254-1257.
- Ezzedine K, Eleftheriadou V, Whitton M, van Geel N. Vitiligo. *Lancet.* 2015; 386(9988): 74- 84.
- Jin Y, Andersen G, Yorgov D, et al. Genome-wide association studies of autoimmune vitiligo identify 23 new risk loci and highlight key pathways and regulatory variants. *Nat Genet.* 2016;48(11):1418-1424
- Broman N, Rantasärkkä K, Feuth T, et al. IL-6 and other biomarkers as predictors of severity in COVID-19. *Ann Med.* 2021 Dec;53(1):410-412.
- Wang Y, Liu L. The membrane protein of severe acute respiratory syndrome coronavirus functions as a novel cytosolic pathogen-associated molecular pattern to promote beta interferon induction via a toll-like-receptor-related TRAF3-independent mechanism. *MBio.* 2016;7:e01872-e1915.
- Tulic MK, Cavazza E, Cheli Y, et al. Innate lymphocyte-induced CXCR3B-mediated melanocyte apoptosis is a potential initiator of T-cell autoreactivity in vitiligo. *Nat Commun.* 2019;10(1):2178.

CORRESPONDENTIEADRES

Nicoline Post

E-mail: n.f.post@amsterdamumc.nl

Supplement. Vragenlijst COVID-19 en vitiligo

1

Vragenlijst COVID-19 en vitiligo

Patiënt karakteristieken

- In welk jaar bent u geboren?
 - 1900-2005
- Hoe lang bent u?
 - 0-220 cm
- Hoeveel weegt u?
 - 0-200 kg
- Wat is uw geslacht?
 - Vrouw
 - Man
- In welk land bent u geboren?
 - Vrije tekst
- In welk land is uw biologische vader geboren?
 - Vrije tekst
- In welk land is uw biologische moeder geboren?
 - Vrije tekst

COVID-19 risicofactoren

- Heeft u een auto-immuunziekte?
 - Ja
 - Nee
- Welke auto-immuunziekte heeft u?
 - Vrije tekst
- Heeft u een hoge bloeddruk?
 - Ja
 - Nee
- Heeft u suikerziekte?
 - Ja
 - Nee
- Heeft u een longziekte?
 - Ja
 - Nee
- Welke longziekte heeft u?
 - Vrije tekst
- Heeft u hart- en/of vaatziekte?
 - Ja
 - Nee
- Wat voor hart- en/of vaatziekte heeft u?
 - Vrije tekst
- Rookt u?
 - Ja
 - Nee
- Gebruikt u medicatie specifiek gericht tegen een (auto-)immuunziekte?
 - Ja
 - Nee

2

- Welke medicatie, specifiek gericht tegen een (auto-)immuunziekte, gebruikt u?
 - Vrije tekst
- Gebruikt u regelmatig (andere) medicatie? Zo ja, welke?
 - Ja, ... vrije tekst
 - Nee

COVID-19

- Heeft u corona gehad?
 - Ja
 - Nee
- Wanneer zijn uw corona klachten toen (ongeveer) begonnen?
 - 1-1-2019 - Heden
 - Ik had geen klachten
- Heeft u zich toen laten testen op corona? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Ja, door middel van een PCR test (via de neus/keel)
 - Ja, door middel van een antigeen sneltest of zelftest (via de neus/keel)
 - Ja, door middel van een antistoffen test (in bloed)
 - Nee, maar ik had wel klachten passend bij corona
- Wanneer is de corona test afgenomen?
 - 1-1-2019 - Heden
- Wat was de uitslag van deze corona test?
 - Positief voor corona
 - Negatief voor corona
- Welke klachten passend bij corona had u destijds? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Verkoudheidsklachten (zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn)
 - Hoesten
 - Benauwdheid/kortademigheid
 - Verhoging of koorts
 - Plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping)
 - Vermoeidheid
 - Algehele pijnklachten/zich niet lekker voelen
 - Hoofdpijn
 - Spierpijn
 - Duizeligheid
 - Prikkelbaarheid/verwardheid
 - Buikpijn
 - Afvallen/verlies van eetlust
 - Diarree
 - Overgeven/misselijkheid
 - Andere klachten, namelijk ... vrije tekst
- Bent u opgenomen geweest in een ziekenhuis vanwege corona?
 - Ja
 - Nee
- Hoeveel dagen bent u opgenomen geweest in het ziekenhuis vanwege corona?
 - 0-200 dagen
- Bent u opgenomen (geweest) op een Intensive Care (IC) vanwege corona?
 - Ja
 - Nee
- Hoeveel dagen bent u opgenomen (geweest) op een Intensive Care (IC) vanwege corona?
 - 0-200 dagen

3

- Welke medicatie/behandeling heeft u gekregen tijdens uw ziekenhuisopname vanwege corona? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Zuurstof
 - Corticosteroiden zoals dexamethason
 - Antibiotica
 - Remdesivir
 - Hydroxychloroquine
 - Weet ik niet
- Heeft u last van restverschijnselen na het herstellen van corona?
 - Ja
 - Nee
- Wat voor restverschijnselen ervaart u na het herstellen van corona?
 - (vrije tekst)
- Gebruikte u afweer onderdrukkende medicatie ten tijde van uw corona of in de periode daarvoor?
 - Ja
 - Nee
- Welke coronamaatregelen heeft u genomen gedurende de corona pandemie? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Geen
 - Frequent handen wassen
 - Geen handen geven
 - Vermijden grote groepen
 - Sociale omgang beperken
 - 1.5 meter afstand houden
 - Mondkapje buitenshuis dragen
 - Mondkapje op aangewezen plekken dragen
 - Thuisisolatie
 - Alleen contact met leden van huishouden
 - Thuiswerken
 - Andere maatregelen, namelijk ... vrije tekst
- Bent u werkzaam geweest in een van de volgende sectoren tijdens de corona pandemie? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Zorg
 - Onderwijs
 - Ander contactberoep, namelijk ... vrije tekst
 - Nee, geen van deze sectoren

Vitiligo

- Heeft u vitiligo?
 - Ja
 - Nee
- In welk jaar zijn de klachten van uw vitiligo begonnen?
 - 1900-2005
- In welke maand zijn de klachten van uw vitiligo begonnen?
 - Jan - Dec
- Komt vitiligo bij u in de familie voor?
 - Ja
 - Nee

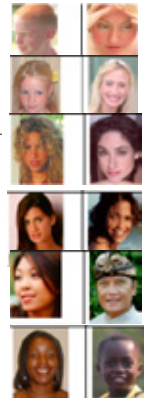
4

- Welke familieleden van u hebben vitiligo? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
 - Vader of moeder
 - Grootouder(s)
 - Broers/zussen
 - Oom(s) of tante(s)
 - Kind(eren)
 - Anders, namelijk... vrije tekst
- Welk huidtype is het meest op u van toepassing (op de niet vitiligoplekken)?

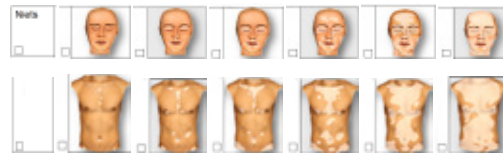
Huidtype

Voorbeeld

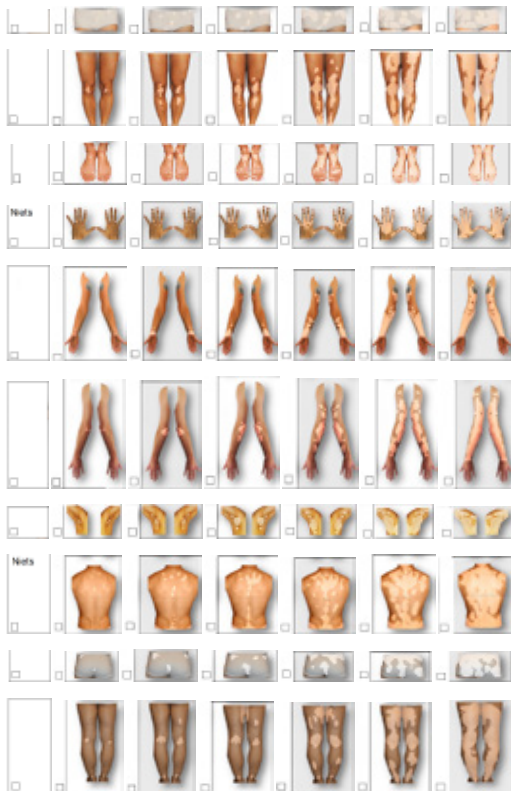
- Type 1:** Verbrandt heel snel en wordt amper bruin. Witte huid, vaak in combinatie met sproeten, rossig of lichtblond haar en licht gekleurde ogen.
- Type 2:** Verbrandt snel, wordt langzaam bruin. Witte huid, blond haar en licht gekleurde ogen.
- Type 3:** Verbrandt incidenteel, wordt vrij gemakkelijk bruin. Licht getinte huid in combinatie met bruin tot donker haar met aanzienlijk donker gekleurde ogen.
- Type 4:** Verbrandt vrijwel nooit en wordt snel bruin. Getinte huid met donker haar en donker gekleurde ogen (Mediterraans type).
- Type 5:** Huid kan goed tegen de zon. Donkere huid en donker tot zwart haar en donker gekleurde ogen (Aziatisch of Indisch type).
- Type 6:** Huid kan zeer goed tegen de zon, donker haar en donker gekleurde ogen (Afro-Caribisch type).

- Hoe uitgebreid is uw vitiligo (ongeveer)?
Geef per lichaamsdeel aan welk plaatje het meest bij uw situatie past.

5

6

- Hoe gedragen de witte plekken zich de laatste tijd, waarbij actief betekent dat er uitbreiding is van witte plekken? *Graag aankruisen wat het meest van toepassing is.*
 - Actief in de laatste 6 weken of minder
 - Actief in de laatste 6 weken tot 3 maanden
 - Actief in de laatste 3 tot 6 maanden
 - Actief in de laatste 6 tot 12 maanden
 - Stabiel voor minimaal 1 jaar of meer
 - Stabiel voor minimaal 1 jaar met spontane terugkeer van het pigment
- Wordt uw vitiligo momenteel behandeld?
 - Ja
 - Nee
- Wat voor behandeling krijgt u momenteel voor uw vitiligo?
 - Corticosteroidenzalf/hormoonzalf
 - Topicale immunomodulator/ Tacrolimus (protopic) of pimecrolimus (elidel) zalf
 - PUVA lichttherapie
 - UVB lichttherapie
 - Orale corticosteroiden/ prednison tabletten
 - Chirurgische behandeling/ huidtransplantatie
 - Depigmentatie therapie:
 - Lasertherapie
 - Bleekcrème
- Is uw vitiligo veranderd tijdens het doormaken van corona of in de 1-3 maanden daarna?
 - Ja, de witte plekken zijn toegenomen
 - Ja, de witte plekken zijn afgenomen
 - Nee, de witte plekken zijn gelijk gebleven
 - Ik heb geen corona gehad
- Is uw vitiligo behandeling aangepast nadat u corona heeft gehad?
 - Ja, van ... (behandelopties bij vraag 10) naar ... (behandelopties bij vraag 10)
 - Nee

Bouwen aan dermatologische kennis

STIMULANS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK: VAN GROOT TOT KLEIN

Enkele jaren geleden richtte de NVDV een onderzoeksfonds in: het Fonds Onderzoek Huidziekten. Bedoeld om onderzoek binnen de dermatologie te stimuleren en financieren. Van groot tot klein. Want ook kleinschalig toegepast praktijkonderzoek komt voor financiële steun in aanmerking. Niet elk onderzoek hoeft groots, meeslepend en baanbrekend te zijn. Juist praktijkgericht onderzoek kan weeffoutjes in de dagelijkse praktijk blootleggen en oplossen. Het bestuur is bij dit alles vooral benieuwd naar projecten rond evaluatie-onderzoek.

ANBI-status

De Stichting heeft geen winstoogmerk en zet zich in voor het algemeen belang: het belang van de dermatologische patiënt en de dermatologische zorg. De Stichting is vanwege zijn doelstellingen formeel erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), met de daarbij behorende rechten en verplichtingen.

Voor wie?

Het fonds staat open voor projectaanvragen van dermatologen en maatschappen dermatologie. Voor elke projectaanvraag geldt in ieder geval de vereiste dat dermatologen bij dat onderzoek betrokken zijn.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit:

Dr. Kees-Peter de Roos,	dermatoloog, voorzitter
Dr. Satish Lubeek,	dermatoloog, secretaris
Franc Korsten,	accountant, penningmeester
Dr. Birgitte Visch,	dermatoloog, bestuurslid
Bernd Arents,	patiëntvertegenwoordiger, bestuurslid

Meer weten?

Wilt u meer weten over de achtergronden van de stichting, de beleidsvoornemens, de beoordelingscriteria en/of het aanvraagformulier: ga naar <https://onderzoekhuidziekten.nl/>

U kunt uw vragen ook stellen via e-mail (secretariaat@nvdv.nl) of telefonisch via Frans Meulenberg (06 51841074).

**HET FONDS ONDERZOEK
HUIDZIEKTEN STEUNT U!**

Sluit je aan bij de grootste online dermatologie praktijk van Nederland

247dermatologist is een veilig online platform voor zowel patiënt als arts, waarmee patiënten binnen enkele uren een betrouwbare diagnose krijgen direct van een dermatoloog. Hiervoor hoeven ze niet fysiek naar een huisarts.

De zorgsector heeft de afgelopen jaren aanzienlijke veranderingen ondergaan, met name ook op het gebied van teledermatologie. En hoewel telehealth al een tijd bestaat is het gebruik ervan door de pandemie in een stroomversnelling geraakt. Volgens voorspellingen van Fortune Business Insight zal de markt voor telehealth naar verwachting groeien van €42 miljard nu, naar €397 miljard (!) in 2027.

Dit, en het feit dat patiënten steeds meer gewend raken aan zorg op afstand toont aan dat teledermatologie in de toekomst een steeds belangrijker onderdeel zal worden in de zorgverlening.¹

Samen met onze partners willen wij innovatie in de gezondheidssector stimuleren en een rol spelen in het creëren van meer toegankelijke, consumentvriendelijke en moderne oplossingen voor patiënten.

Als online dermatoloog bij 247dermatologist werk je binnen alle gestelde juridische kaders en heb je de mogelijkheid om naast je reguliere werkzaamheden als dermatoloog extra bij te verdienen. Je bepaalt zelf hoeveel uur je beschikbaar bent en behandelt selectieve, zelf-betalende patiënten. Profiteer van alle voordelen en verdien tot **€83,81 per uur**. Dit alles op een tijd en plek, waar en wanneer het jou uitkomt.

Hoe werkt het?

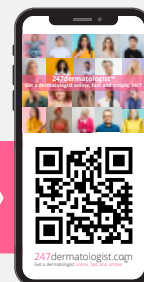
De patiënt uploadt minimaal 3 foto's via de Web-App, vult een medische vragenlijst in en betaalt voor het consult. De foto's en vragenlijst worden beoordeeld door een dermatoloog. Alles via een beveiligde infrastructuur. De patiënt ontvangt rechtstreeks van de dermatoloog een antwoord en advies.

Veilig en snel

Na 2 jaar ontwikkelen en bouwen van een toekomst-vast, en innovatief health-Platform, zijn we er zeker van dat we top-notch en 100% veiligheid bieden m.b.t. gegevens-privacy. Alles uiteraard GDPR-proof. Binnen de infrastructuur van 247dermatologist krijgt niet alleen de patient, maar ook de dermatoloog een eigen persoonlijke versleutelde datakluis. Wij noemen dit een 'Bubl'. Dit zorgt ervoor dat relevante medische informatie, end-to-end versleuteld, rechtstreeks tussen patiënt en dermatoloog wordt uitgewisseld. Efficiënt, veilig en prettig in gebruik.²

Interesse

Sluit je aan bij het grootste online dermatologie-platform van Nederland en ontdek de mogelijkheden van werken als online dermatoloog bij 247dermatologist. Meer informatie? Neem gerust contact met ons op via: info@247dermatologist.com, of bel met Marco van Coevorden of Joost van de Laar.

SCAN ME! >>>

Marco Van Coevorden
+31 6 271 012 01

Joost Van de Laar
+297 569 65 31

Meer info? Mail naar:
info@247dermatologist.com

1. Teledermatologie is een waardevolle digitale aanvulling op het klassieke dermatologische face-to-face onderzoek, dat te allen tijde gemakkelijk toegankelijk is voor de patiënt en geassocieerd wordt met een hoge therapeutische efficiëntie. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36890665/> (Diagnostic spectrum and therapeutic efficiency in teledermatology-Results of the largest cohort study to date)

2. Aan digitale consulten worden in het algemeen genomen meer eisen gesteld dan een fysiek consult. Wij hanteren strenge eisen, en voldoen aan de gestelde juridische kaders. Tevens hebben we het 'Standpunt digitale consulten dermatologie 2021 NVDV' als leidraad meegenomen in ontwikkeling.

Aantekeningen

▼ Dit geneesmiddel is onderworpen aan aanvullende monitoring. Daardoor kan snel nieuwe veiligheidsinformatie worden vastgesteld. Beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg wordt verzocht alle vermoedelijke bijwerkingen te melden. **VERKORTE PRODUCTINFORMATIE:** Adtralza 150 mg oplossing voor injectie in een voorgevulde spuit. **SAMENSTELLING:** Elke voorgevulde spuit bevat 150 mg tralokinumab in 1 ml oplossing (150 mg/ml). **DOSERING:** De aanbevolen dosis tralokinumab voor volwassenen en adolescenten van 12 tot 18 jaar is een initiële dosis van 600 mg (vier injecties van 150 mg) gevolgd door een dosis van 300 mg (twee injecties van 150 mg) die om de week subcutaan wordt toegediend. Bij patiënten die na 16 behandelingsweken geen respons vertonen, moet stopzetting van de behandeling worden overwogen. **FARMACOTHERAPEUTISCHE CATEGORIE:** middelen voor dermatitis, exclusief corticosteroiden. **THERAPEUTISCHE INDICATIES:** Adtralza is geïndiceerd voor de behandeling van matige tot ernstige atopische dermatitis bij volwassenen en adolescenten van 12 tot 18 jaar die in aanmerking komen voor systemische therapie. **CONTRA-INDICATIES:** Overgevoeligheid voor de werkzame stof of voor een van de hulpstoffen). **WAARSCHUWINGEN:** *Terugvinden herkomst:* Om het terugvinden van de herkomst van biologicals te verbeteren moeten de naam en het partijnummer van het toegediende product goed geregistreerd worden. **OVERGEVOELIGHEID:** Als een systemische overgevoeligheidsreactie (direct of vertraagd) ontstaat, dient de toediening van tralokinumab te worden stopgezet en een passende therapie te worden geïnitieerd. *Conjunctivitis:* Patiënten die na behandeling met tralokinumab conjunctivitis ontwikkelen die na een standaardbehandeling niet verdwijnt, dienen een oogheelkundig onderzoek te ondergaan. De meeste patiënten herstelden of waren aan de beterende hand tijdens de behandelingsperiode. *Worminfectie:* Patiënten met reeds bestaande worminfecties dienen te worden behandeld voorafgaand aan de behandeling met tralokinumab. Als patiënten geïnfecteerd raken terwijl ze tralokinumab krijgen en niet op de wormbehandeling reageren, dient de behandeling met tralokinumab te worden stopgezet totdat de infectie is verdwenen. *Vaccinaties:* Levende en levend verzwakte vaccins dienen niet samen met tralokinumab te worden toegediend. Het wordt aanbevolen dat patiënten alle vereiste levende en levend verzwakte vaccins toegediend krijgen in overeenstemming met actuele immunisatierichtlijnen voordat de behandeling met tralokinumab wordt gestart. *Natriumgehalte:* Dit middel bevat minder dan 1 mmol natrium (23 mg) per 150 mg dosis, dat wil zeggen dat het in wezen "natriumvrij" is. *Zwangerschap:* Uit voorzorg heeft het de voorkeur het gebruik van tralokinumab te vermijden tijdens de zwangerschap. *Borstvoeding:* Er moet worden besloten of borstvoeding moet worden gestaakt of dat behandeling met tralokinumab moet worden gestaakt, waarbij het voordeel van borstvoeding voor het kind en het voordeel van behandeling voor de vrouw in overweging moeten worden genomen. **BIJWERKINGEN:** De meest voorkomende bijwerkingen zijn infecties van de bovenste luchtwegen (23,4%; meestal gemeld als verkoudheid), injectieplaatsreacties (7,2%), conjunctivitis (5,4%) en conjunctivitis allergica (2,0%). *Infecties en parasitaire aandoeningen:* Zeer vaak: Infecties van de bovenste luchtwegen. Vaak: Conjunctivitis. Bloed- en lymfestelselaandoeningen: Vaak: Eosinofilie. Oogaandoeningen: Vaak: Conjunctivitis allergisch. Soms: Keratitis. Algemene aandoeningen en toedieningsplaatsstoornissen: Vaak: Injectieplaatsreacties. **HOUDER VAN DE VERGUNNING VOOR HET IN DE HANDEL:** LEO Pharma A/S, Industriparken 55, DK-2750 Ballerup, Denemarken. **NUMMER VAN DE VERGUNNING VOOR HET IN DE HANDEL BRENGEN:** EU/1/21/1554/002 – uitsluitend recept. **DATUM VAN HERZIENING VAN DE TEKST:** 10/2022 - Gedetailleerde informatie over dit geneesmiddel is beschikbaar op de website van het Europees Geneesmiddelenbureau <http://www.ema.europa.eu>.

Resultaten “Gezond en Veilig werken”-enquête

Gezond en veilig in opleiding bij de dermatologie

E. Boddé¹, A.J.P.M. Lardinois²

Afgelopen zomer werd vanuit De Jonge Specialist (DJS) de ‘Gezond en veilig werken (GVW) enquête’ landelijk uitgezet onder a(n)ios, onder andere via de VADV. Het belangrijkste doel van deze enquête is inzicht krijgen in de werk- en opleidingsomstandigheden van a(n)ios. De aanleiding voor de vierde editie van de enquête (voorgaande in 2015, 2018 en 2020) is het huidige zorglandschap, waarbij met minder personeel meer (inhaal)zorg moet worden geleverd. Tevens wilde DJS inzicht krijgen in hoeverre a(n)ios te maken hebben met grensoverschrijdend gedrag, een nieuw thema binnen deze enquête.

Landelijk blijkt uit dit onderzoek dat nagenoeg alle a(n)ios uit alle specialismen trots zijn op hun werk (97%). Echter, bijna de helft (44%) ervaart de werkdruk als te hoog, en ruim een derde (35%) is (zeer) ontevreden over de werk-privébalans. In dit artikel presenteren wij de resultaten toegespitst op het specialisme dermatologie.

Van de 1554 geïncludeerde respondenten (17% van alle a(n)ios in Nederland) waren 41 respondenten van het specialisme dermatologie. Dit waren in totaal 6 aios en 35 aios (van de totaal 124 aios op dat moment, 28%). Hiervan was 80% academisch werkzaam en 20% perifeer. Van de aios waren 25 van de 35 (71%) derdejaars of verder in hun opleiding.

RESULTATEN DERMATOLOGIE

Het overgrote deel (93%) van de a(n)ios is trots op ons vak en 97% zou opnieuw kiezen voor de dermatologie. Echter, meer dan de helft (51%) ervaart een te hoge werkdruk en een groot deel (31%) heeft weleens serieus overwogen om te stoppen met de opleiding. De meest genoemde reden hiervoor is een verstoorde werk-privébalans. Een deel van de respondenten (17%) is eerder uitgevallen door burn-out klachten. Opvallend is dat 61% van de a(n)ios aangeeft dat er geen vervanger wordt geregeld bij langdurige uitval van een collega a(n)ios door langdurige ziekte of zwangerschap. Ondanks de hoog gescoorde werkdruk scoort de sfeer binnen de vakgroep bovengemiddeld hoog op een 7,78 (het totale gemiddelde van alle specialismen betrof 7,55). In het algemeen zijn de a(n)ios tevreden met de inhoud van de opleiding (94%) en ervaren zij een veilig leerklimaat (91%).

29% van de a(n)ios geeft aan een enkele keer te maken te hebben gehad met grensoverschrijdend gedrag (t.o.v. 32% van het

totale gemiddelde van alle specialismen). Drie vormen van grensoverschrijdend gedrag worden in gelijke mate door de a(n)ios dermatologie benoemd: intimidatie door collega's of leidinggevenden, ongewenste seksuele aandacht door bezoekers of patiënten en intimidatie door bezoekers of patiënten. Een deel van de a(n)ios (29%) is wel eens onjuist bejegend (bv. verbaal) door een supervisor.

OPVALLENDE CIJFERS IN VERGELIJKING MET 2020

Een zorgelijk cijfer is het percentage a(n)ios met burn-out klachten: dit aantal is in het algemeen, dus onder alle specialismen, gestegen van 14% naar 24%. Bij onze respondenten ervaart 24% burn-out klachten, wat vergelijkbaar is met het algemene percentage maar eerdere cijfers binnen de dermatologie zijn hier niet over bekend. 63% van de dermatologierespondenten vindt dat er op de werkplek onvoldoende aandacht is voor preventie van deze burn-out klachten. Suggesties van respondenten voor het verlagen van de werkdruk zijn o.a. dat er structurele begeleiding zou moeten zijn (via buddy-systeem/mentor/intervisie/coaching), er meer aandacht moet zijn voor ongeregistreerde overuren van arts-assistenten, pauzes waarborgen en meer ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Eerdere gegevens over grensoverschrijdend gedrag binnen ons specialisme zijn er niet ter vergelijking. Aangezien bijna dertig procent van de respondenten benoemt hier wel eens mee te maken te hebben gehad, is het belangrijk dat hier aandacht voor is binnen onze vakgroep.

BLIK OP DE TOEKOMST

Ter preventie van burn-out klachten zou de meerderheid van de respondenten de voorkeur hebben om begeleiding te krijgen in de vorm van coaching, gevolgd door interventie, waarbij

Namens het bestuur van de VADV

1. Aios Dermatologie, Erasmus MC, Rotterdam
2. Aios Dermatologie, Maastricht UMC+, Maastricht

opnieuw werk-privébalans het meest genoemde thema is. Daar waar dit nog niet opgezet is, adviseren we vanuit de VADV om dit alsnog te doen. Het is daarnaast aan te raden om werkdruk als vast punt tijdens opleidingsgesprekken en de opleidingsvergadering te agenderen. Werkdruk kan ook als een overkoepelend thema worden toegevoegd aan de PDCA-cyclus en er kan aandacht aan worden besteed in de lokale onderwijsprogramma's. Er is dus een grote rol weggelegd voor individuele opleiders om in kaart te brengen waar de behoeften en (individuele) knelpunten van a(n)ios liggen, en te inventariseren of hier gehoor aan gegeven kan worden in de eigen regio. Daarbij moet ook worden gedacht aan initiatieven die de werkdruk daadwerkelijk verlagen: bij uitval van een a(n)ios indien mogelijk vervanging regelen en meer tijd per consult inbouwen (minder patiëntencontacten per dag). Tijdens het ouderejaars COCOM onderwijs *Follow the leader* is recent een training-op-maat gegeven over mentale fitheid. Landelijk komt dit thema regelmatig terug binnen het Concilium Dermatologie, waar deze resultaten zijn gepresenteerd. Met al deze initiatieven hopen we de werkdruk in de toekomst te verlagen.

Helaas is de respons op de GVW-enquête vanuit de dermatologie laag en maakt dat het onmogelijk om harde uitspraken te doen. Om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van het opleidingsklimaat, de werkdruk, burn-out percentages en grensoverschrijdend gedrag binnen ons specialisme, hopen we dat de respons op de GVW-enquête in de toekomst hoger zal zijn. De VADV staat altijd open voor suggesties/inspiratie binnen dit thema van onze leden en buitenaf, te bereiken via vadv@nvdv.nl.

CORRESPONDENTIEADRES:

Lisa Boddé

E-mail: vadv@nvdv.nl

